

Vefa

Kış 2022 - Sayı 19
Dergi - Bülten

İLİM YAYMA
VAKFI

DOSYA KONUSU

Sezai
Karakoç'a
Vefa

04 Sezai Karakoç'un
"Diriliş Nesli"

07 Sezai Karakoç'un Edebi Kişiliği
Şiirin Alinyazısı ve Şairin Kuşkusu

39 Yol ve
İnsan

1989 dan bugüne kadar bu topraklara borcümüzü ödemek için gece gündüz çalışıyoruz.

Bugün itibarı ile 3 kıtada, Türkiye, Almanya, Hollanda, Lüksemburg, Bulgaristan, Cezayir, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ülkelerinde toplam 25 şirket, 5000+ çalışan ile inşaat ve taahhüt, gayrimenkul geliştirme ve yatırım, sanayi, teknoloji, girişim sermayesi, ihracat - dış ticaret, lojistik, ve madencilik sektörlerinde faaliyet gösteriyoruz.

Değerli okurlarımız!

"Sezai Karakoç'a Vefa" dosya konulu 19. sayımızla siz değerli okurlarımızın huzuruna çıkabilmenin mutluluğu içerisindeyiz.

Son sayılarımızı sizlerle pandemi döneminde buluşturduk. Bu süreçte gerek Covid 19 gerekse farklı sebeplerden dolayı tüm vefat edenleri rahmetle yad ediyorum. Salgın henüz tamamen bitmemiş olsa da alınan tedbirler sayesinde salgının etkisi bir nebze de olsa kırıldı. Bu süreçte okullarımızda eğitimin yeniden yüz yüze başlamış olmasından dolayı hamederiz.

Genel merkez binamızın inşaatının tamamlanması ile yeniden Vefa'daki yerimizi almamızın ardından, Vefa Lisansüstü ve İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Öğrenci yurtlarımız da yüz yüze eğitimin başlaması ile salgın sürecinde ara verdiği hizmetine ve öğrenci kabulüne tekrar başlamıştır. Ayrıca Süleymaniye yurdumuzun inşaat çalışmaları hız kesmeden devam etmekte ve yeni yurdumuzda öğrencilerimizi ağırlamayı heyecanla beklemekteyiz.

İlim Yayma Vakfı olarak lisansüstü akademik çalışmaları desteklemek adına 2021-2022 dönemi lisansüstü bursiyerlerimiz belirlenmiştir. Bursiyerlerimize eğitim hayatlarında başarılar dilerim.

Vakfımızın gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerde kıymetli bağışçılarımızın katkıları hiç şüphesiz yadsınamaz bir gerçektir. Bağışlarıyla vakfımıza destek vererek faaliyetlerimizin sürdürülmesinde emeği geçen her bir bağışçımıza en kalbi duygularıyla teşekkür ederim.

Bu sayımızda 16 Kasım 2021 Salı günü aramızdan ayrılan değerli şair ve yazar Diriliş mimarı Sezai Karakoç hakkındaki yazıları için Âlim Kahraman, Mehmet Nuri Yardım ve Murat Mücahit Yentür Hocalarımız ile Nurettin Alan, Temel Hazıroğlu, Mümin Aliov, Mahmut Doğan ve Mehmet Ali Yafez Beyefendilere teşekkürlerimi sunarım. Özellikle, lisansüstü bursiyerlerimizden çalışmaları ile katkıda bulunan Abdulhalik Aker, Bekir Turan, Enes Güllü, Esra Aka, Kevser Kübra Kırboğa, Meliha Yonca Erdem ve Sümeyye Cinsil'iye teşekkür ederim.

İlk kurucularımızla yaptığımız röportajlarımıza bu sayımızda Mustafa Bilge Beyefendi ile devam etmekteyiz. Hayattaki kurucularımıza uzun hayırlı ömürler dileriz.

İki senede bir organize ettiğimiz İlim Yayma Ödülleri Programı'nı 19 Aralık 2021'de Dolmabahçe Sarayı'nda gerçekleştirdik. Bu kapsamda Büyük Ödülü kazanan Prof. Dr. Zekai Şen, Mühendislik, Doğa ve Sağlık Ödülünü kazanan Prof. Dr. Mustafa Soylak ve Sosyal Bilimler Ödülünü kazanan Doç. Dr. Hümeysra Özturan Hocalarımızı tebrik ederim.

Dergimizin bu sayısında vakfımızın kuruluşları olan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Vefa Lisansüstü Yükseköğretim Yurdu ve İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Yükseköğretim Öğrenci Yurdu'na dair faaliyetleri de dergimizde bulabilirsiniz.

Altı aylık periyotlar halinde yayınlanan dergimizde katkıları bulunan kurucularımız, bağışçılarımız, vakıf çalışanlarımız ve bursiyerlerimize teşekkür eder, ahirete intikal etmiş olanlara Cenab-ı Hak'tan rahmet dilerim.

BAŞLARKEN

Necmeddin Bilal ERDOĞAN
İlim Yayma Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

"YÜCE DİRİLİŞ PARTİSİ'NİN GENEL KURULUNU ANKARA'DA ESKİ BİR TUĞLA FABRİKASININ BAHÇESİNDE YAPMIŞTIK. ÜSTAT GENEL KURUL İLE KONUŞMASINI BAHÇEDE AĞAÇLAR ALTINDA YAPMIŞTI."

26

DİRİLİŞ
IŞIĞINIZ
SÖNMESİN

39

"YOLU YOL, İNSANI İNSAN OLARAK BİLMEK, MÜBALAĞAYA KAÇMADAN DOĞRU YOLU TUTTURMAK ÇOK ZOR VE ÇOK ÖNEMLİDİR. İNSANOĞLUNUN GEÇMİŞİNE BAKILDIĞINDA TARİH, BU DENGESİZLİĞİN YANLIŞ SONUÇLARIYLA DOLUDUR."

"SEZAİ KARAKOÇ, TÜRK EDEBİYATININ KURAKLIĞI YAŞADIĞI DÖNEMLERİN ÂDETA "YAĞMUR DUASI"NA ÇIKAN VE "HIZIRLA KIRK SAAT" GEÇİRİP "BALKON"DAN BAKARAK "BAHÇE GÖRMÜŞ ÇOCUKLARIN ŞİİRİ"NI SÖYLEYEN ENDER ŞAHSİYETLERDEN BİRİDİR..."

11

72

>	İlim Yayma Vakfı Adına İmtiyaz Sahibi	Necmeddin Bilal ERDOĞAN
	Yazı İşleri Müdürü	Adem YAVUZ
	Yayın Yönetmeni	Osman YILMAZ
	Editör	Murat ÜLGEN
	Yayın Kurulu	Osman ACUN Mehmet Ali YAFEZ Enes GÖK Abdülkadir ÜNAL İdris SARISOY Murat YALÇINTAŞ
	Katkıda Bulunanlar	Mustafa DOĞAN Mustafa ÖZTÜRK Bekir TURAN Musa ZEYTİNCİ Feyyaz KALKAN
	İletişim	Molla Hüsrev Mah. Akif Paşa Sk. No:6-12 Vefa - Fatih - İstanbul 0212 511 22 90 www.iyv.org.tr iyv.org.tr
>	Yapım	Muarrib Eğitim Yayın Medya
	Genel Koordinatör	Muhammed Yasin CAN
	Kapak Tasarımı	Alaaddin ŞAHİN
	Dergi Tasarımı ve Uygulama	Alaaddin ŞAHİN
	İletişim	Aziz Mahmut Hüdayi, Tepsi Fınnı Sk. NO:9/3, 34672 Üsküdar/İstanbul 0850 304 1758
>	Kapağın Hikâyesi	Bu sayıdaki kapağımızda Üstadın portre resmine ve portrenin arka fonunda Yüce Diriliş Partisi'nin logosuna yer verilirken, Diriliş Yayınları'nın tüm kapak tasarımlarında kullanılan çerçeveler işlenmiştir. Görselin arka planında ise Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine şiirinden dizeler alıntılanmıştır.

SEZAI KARAKOÇ'UN “DIRİLİŞ NESLİ”

Ardında büyük bir hazine bırakıp gitti.

Bu hazine, ondan kalan eserlerdir. Kişiliği, duruşu, tutum ve davranışlarıyla yaşadığı hayattır aynı zamanda. Yetiştirdiği nesildir. Tüm bunlara bakarak, amel defterinin hâlâ açık olduğunu söylemek lazım. Öyle inanıyorum ki, o Defter'in hayır hanesine “Makbul yazıcılar”ca kayıtlar düşülmeye devam ediliyor.

Sezaî Karakoç'un mimarî bir yapı gibi inşa ettiği özgün bir dünya var önümüzde: Eserleri ve hayatıyla kurup gittiği, İslâm medeniyet dünyası.. Onun şiirini eyleminden, eylemini düşüncesinden, düşüncesini hayatından ayrı göremeyiz. Hepsi birbirleriyle iç içedir ve geçmişini yeniden yorumladığı bir medeniyet tasavvurunu bütünler.

O bir dava adamıdır. Hayatını bir mücadele -kendisi “savaş” diyor- içinde geçirdi. Milleti için kritik bir dönemde geldi dünyaya. Kalemıyla bir cephe açtı. Hem şiiri hem denemeleriyle, fikir yazılarıyla çarpıştı. Dergi, gazete çıkardı, parti kurdu. Konferanslar verdi, meydan konuşmaları yaptı. Bir bakıma Mehmet Âkif'in yüzyılın başında yaptıklarını o elli yıl sonra, elli yılı aşan bir dönem boyunca sürdürdü. Kendi ifadesiyle bu ikisi irtibatlıydı: Âkif'in “bitmemek için yapılan bir savaş” kendininki “yeni bir dönemin, bir dirilişin başlayış savaşıdır.”

Sezaî Karakoç adı, Mehmet Âkif'ten başka aynı çağdan Necip Fazıl'la beraber anılacak bir isimdir. Milletlerin nadir yetiştirdiği toplum kahramanlarından, cevher isimlerden biri! Kritik süreçlerin çıkardığı, adeta bütün toplumun kaderini yüklenmiş, ruh kahramanları, üstün insanlar. Uyarıcı ve gerçeğe çağırıcı erler, erenler, pîrlere kafilerinden. Ufukları peygamberlerdir onların. Çağlar üstüdür mesajları.

Gazzalî, Mevlana, Yunus Emre, Muhyiddin-i Arabî gibi.

Tekrar Mehmet Âkif'e dönerek diyeceğim ki, bu tür dava adamları yetiştirici kişiliklerdir. Taze bir sürgün gibi yeni bir nesil hayal ederler. Âkif, “Âsım'ın Nesli” demiştir, Necip Fazıl “Büyük Doğu Gençliği”. Sezaî Karakoç'ta ise “Diriliş Nesli”dir onların adı. Bir de Fikret'in “Haluk”u var elbet. Bir yazısında Karakoç, Diriliş Nesli'ni “Âsım'ın şehit neslinin topraktan yeniden yeşermesi” olarak tanımlar ve Haluk'un neslinin döneminin kapanmakta olduğunu belirtir.

Peki Diriliş Nesli nasıl yetişecektir?

İnanmış bir genç her şeyden önce “kendi ruhunu arıtmaya çalışacak”, “sonra bilgiyle donanacak”, “şuur uyanıklığını sürekli kılacak”, “İslâm toplumunun dirilişine kendini adayacaktır”. Bu ölçüler, Âkif'in ölçüleriyle birebir ilişkilidir. Arınma, donanma, adanma, onda da esastır. Bu kurtarıcı nesil doğal olarak sabırlı, alçakgönüllü, saygılı, dindar ve iyiliksever olacaktır. Gazzalî Eyyühelved'i, Muhyiddin-i Arabî genç kişilere öğüt kitabını, Mehmet Âkif Âsım'ı yazdığı gibi Sezaî Karakoç da Diriliş Nesli'nin Âmentüsünü yazar. Orada, bir Diriliş Cephesi'nden söz eder. Diriliş eri de o cephenin savaşçısı olacaktır. Bu savaş sadece topla tüfikle yapılan bir savaş değil-

“

O bir dava adamıdır. Hayatını bir mücadele -kendisi “savaş” diyor- içinde geçirdi. Milleti için kritik bir dönemde geldi dünyaya. Kalemıyla bir cephe açtı. Hem şiiri hem denemeleriyle, fikir yazılarıyla çarpıştı.

”

“
Gazzali Eyyühelveled'i,
Muhyiddin-i Arabî genç kişilere
öğüt kitabını, Mehmet Âkif Âsım'ı
yazdığı gibi Sezai Karakoç da
Diriliş Nesli'nin Âmentüsü'nü
yazar. Orada, bir Diriliş
Cephesi'nden söz eder.
”

dir. Bir ruh ve zihniyet savaşıdır öncelikle. Arınma dediğimiz ölçü özeleştirici olarak da ifadesini bulur eserde. İç âleminde verdiği bir savunma savaşı vardır inanmış insanın. İçte derinleşme, topluma doğru dal budak salma, tarihî bir şuur sahibi olma olarak sayılır onun şartları da. Şöyle dikkat çekici tespitleri de olur Karakoç'un diriliş eri için: O Mevlana'nın dediği gibi üzüm suyundan değil seherden damıtılmış şarapla sarhoş olacaktır. Estetik ve şiirin yeri vardır hayatında. Ancak "şiir, ruh pencerelerini Allah'a açtıkça şiirdir. Yoksa balmumundan peteklerdir, bal değil."

Diriliş Nesli'nin davası nedir, peki?

Karakoç onları da belirler yazılarında. Bunun için anahtar kavramlardan biri "Hakikat Medeniyeti"dir. Allah'ın peygamberleri aracılığıyla ilk insandan bugüne insanlığa indirdiği hakikat-

lerden, Peygamberlerin onları uygulamalarından doğan bir medeniyet! Yazılarında geçen Diriliş Sitesi, bunu modeller. Bunun daha somut şekli, Ortadoğu denilen bölgeyi de içine alan oradan genişleyen bir coğrafyada Büyük İslam Milletini yeniden biraraya getirecek bir organizasyonun tekrar kurulmasıdır. Osmanlı Devleti'nin Batılılar eliyle yıkılmasından sonra dağılan bu birlik, büyük gücüyle ortaya çıkmadıkça yeryüzündeki Müslümanlar horlanmaya, ezilmeye, oradan oraya savrulmaya, sömürülmeye, katledilmeye devam edilecektir.

Söylenenlerin gerçekleşmesi yolunda atılacak adımları ortaya koyduğu bir yazısında, ilk işin uyanmak (şuurlanmak), ikinci adımın birleşmeye gitmek olduğunu belirtir. Çünkü mevcut haliyle İslâm dünyası ufak lokmalar halindedir. Batı bunlarla kendine bir kuşbaşı ziyafeti çekecektir. Üçüncü iş ise uzun vadeli hazırlık-

lar gerektirir. Hem kültür ve manevi oluş, hem de teknik ve maddî güç alanında kendimizi koruyabileceğimiz bir seviyeye çıkmak! Karakoç, İslam toplumları için bu hedefleri belirlerken, çağımızda Hakikat Medeniyeti'nin ağır sanayi ile korunabileceğini de belirtir. Ekonomi üzerinde durur. Bu alanda verilecek bir savaştan söz eder. Ekonomik yapının dev bir ağı haline gelmesinden, bu ağın kültür ağıyla bütünleşmesinden dem vurur. İslâm Medeniyet Haritasından söz ederken Afrika'ya ayrı bir sayfa açar.

Ana hatlarıyla, bir eskiz halinde belirlediğimiz bu büyük millet ve medeniyet meselesini Sezai Karakoç, neredeyse boşluk bırakmayan incelik, açılım ve detaylarıyla ele alır, kayda geçirir. Hayatını buna ve bunu gerçekleştirecek nesiller yetiştirmeye adanır.

* Tüm bu yazdıklarımı biraraya getirirken Sezai Karakoç'un en son eserleri kadar ilk eserlerine de baktım. Neredeyse elli yıl önceye giden o ilk eserlerdeki ileri görüşü bir kere daha gözleme imkânı buldum. Eserlerin dilindeki yüksek enerjiyi, yaydığı ısıyı içimde hissettim. Tazeliğini elli yıl öncesindeki gibi korumalarına, tatlarını muhafaza etmelerine bir kere daha hayran oldum. Son dönemde yazdıklarında ise olgunluğun lezzeti vardı. İfadelerdeki kapsayıcılıklar daha bir yerli yerine oturmuştu. O, bazı konuları tekrar tekrar yazsa bile her seferinde açılar farklılaştığı için dil yeni açılımlar bulmuş, tekrara düşmemişti.

SEZAI KARAKOÇ'UN EDEBİ KİŞİLİĞİ "ŞİİRİN ALIN YAZISI VE ŞAİRİN KUŞKUSU"

müş Çocukların Şiiri"ni söyleyen ender şahsiyetlerden biridir...

Şiir, hikâye, deneme, fıkra, inceleme gibi farklı türlerde kaleme alınan eserlerin müellifi olan Sezai Karakoç, Türk edebiyatının kuraklığı yaşadığı dönemlerin âdeti "Yağmur Duası"na çıkan ve "Hızır ile Kırk Saat" geçirip "Balkan"dan bakarak "Bahçe Gör-

Sezai Karakoç, hem kadim hikâyelerin çağdaş anlatıcısı hem de "Ben kandan elbiseler giydim hiç değıştirsinler istemezdim" diyerek dijital avuntular çağına kırk dökük hecelerle azık toplayan bir seyyahdır. Sezai Karakoç, çölün

esrarlı tuzaklarını, fırtınalı bel-delerini aşmak için 'O'nun lisanından imdat isteyen ve "Kays'ın aşkla şöhret bulup adının Meccunun olması"ni dileyen bir sahra yolcusudur...

'İkinci Yeni'nin kuşe-i uzletinde münzevi bir hayat yaşayan ve ruhundaki "Yeşil koro" ya "Taha'nın Kitabı"ni ezberleten ufuk kıraatçısı Sezai Karakoç, her ne kadar 'İkinci Yeni' hareketine dahil

“
**Sezai Karakoç,
Türk edebiyatının
kuraklığı yaşadığı
dönemlerin âdeta
“Yağmur Duası”na
çıkan ve “Hızırla
Kırk Saat” geçirip
“Balkon”dan
bakarak
“Bahçe Görmüş
Çocukların Şiiri”ni
söyleyen ender
şahsiyetlerden
biridir...**

edilse de o, bunu kabul etmeyip “Benim İkinci Yeni ile ilgim, aynı dönemde şiir yazmam ve belki biçim bakımından bazı ortak yönlerimin bulunmasından ibarettir...” der. Nitekim Ahmet Kabaklı da benzer bir tespitte bulunup “Sezai Karakoç, sanatında görülen temalar ve inandığı değerler bakımından şiirimizde daha ileri, daha yeni bir sese sahiptir.” ifadelerini kullanır. Bununla birlikte Sezai Karakoç, ‘İkinci Yeni’ şairleri arasında kendine özgü mistik ve İslamî içeriğe yer veren şiirlerle dikkat çekerek “Anneler ve Çocuklar”, Büyüyükte Çocuk Kalmak”, “Masal”, “Ninni” ve “Perili şiir” adlı eserleriyle anne, sevgi, çocuk, ölüm, büyük doğu ve diriliş temalarını zamana nakş eden ender şairlerden biridir.

O, Mehmet Akif Ersoy ve Necip Fazıl Kısakürek gibi önemli şahsiyetlerden farklı olarak düşüncelerini gelenekçi şiirle değil İkinci Yeni ve Modern şiir diye adlandırılan yenilikçi şiir anlayışıyla günümüze aktaran sırlı bir nefestir. İşte bu bakımdan Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu ve Erdem Bayazıt ile birlikte Türk edebiyatında çok özel bir yere sahiptir. Sezai Karakoç’un şiiri hem konusu hem ifadesi bakımından metafizik bir şiir olarak vasıflandırılır. Tanzimat’tan sonra değişime uğrayan çağdaş Türk şiiri içinde ‘Metafizik şair’ olarak adlandırılan ilk şairdir. İnanç duygusuyla fizik ötesi kaygıları yenmiş “Taha Sabır Kentinde” ve “Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine” deyip mistik şahsiyet olduğunu hissettiren şair “Gül Muştusu” diyerek anlatımdaki kapalılık ve imaj evreninden dolayı da ‘İkinci Yeni’ içinde değerlendirilmiştir... Bilgi birikimi bakımından zengin bir şair olan Sezai Karakoç, ilk şiirlerinde heceyi kullanan, sonrasında serbest şiire yönelen ve 1952 yılında kaleme

aldığı, edebiyatımızın unutulmaz aşk şiiri “Mona Rosa” ile geniş kitlelere ulaşmış bir kalemdir. Sezai Karakoç, ruhunu her daim serin sulara daldırdığı için “Sultanahmet Çeşmesi”nin kârlı aldanmış ve çıkardığı ‘Diriliş’ adlı dergiyle de ‘Diriliş’ in adanmış olmuştur öyle ki ‘Diriliş’ fikri âdeta onunla özdeşleşmiştir...

Sezai Karakoç, Diriliş hareketi için O bir misyondur. Başiboş bir gençlik yetiştirmekle, bizler başiboş bir millet yapılmak isteniyoruz. Ve buna karşı bizler, sadece tepkiyle değil bir misyonla çıkmalıyız. İşte o misyon diriliş misyonudur. Bizler sadece batıcılığı kötülemekle bir yere varamayız. İslam medeniyeti, bize Allah tarafından armağan edilmiş bir mücevherdir. Hakikat medeniyetinin varisi olarak bizim de insanlığa söyleyecek sözü-müz olmalıdır. Ve işte bizi çökerten tüm güçlere karşı verdiğimiz savaşın adıdır ‘Diriliş’ zira Diriliş hareketi sadece tepki değil, aynı zamanda, bir sistemdir. “Diriliş, ‘Yeni Dünya Düzeni’ dedikleri emperyalizme karşı, mazlum milletlerin, halkların, hakkını koruyacak düzenin adıdır” der. Bununla birlikte Necip Fazıl Kısakürek’in ‘Büyük Doğu’ ideali sonrasında ‘Diriliş Düşüncesi’ Türkiye’de fikir hayatını besleyen önemli bir akımdır...

Sezai Karakoç’a göre hayat, insanın kendisini bulmaya çalıştığı bir süreçtir ve ‘Diriliş’ medeniyetinin öncelikli unsuru da insandır. Ayrıca insan olmak kendi hakikati peşinde koşup onu aramaktır. ‘Diriliş’in şairi de hayatı boyunca hep kendi hakikati peşinde koşmuştur. Sezai Karakoç’a göre insan olmak bazı sorumluluklar gerektirir. Ve insan, sorumluluğunu yerine getirebildiği, ayrıca niyeti ölçüsünde hayatına anlam kattığı ölçüde bir değerdir...

Sezai Karakoç, ‘Alın Yazısı Şiiri’ni

söyleyerek toplumda şairin bir görevi olduğuna inanır. Bunu da “Şehzadebaşı’nda Gün Doğmadan” ve “Kız Kulesi’ne Gazel” şiirleriyle milletin değerlerini anlamak ve millete ihtiyacı olanı vermek olarak ispatlar. O “Taha Sabır Kentinde” deyip şairi bir idealin insanı olarak görür. Ve şairin, adanmışlık olduğunu ayrıca onun insanlığa, hayata mana veren değerlerden ibaret sayıldığını kabul eder. “Çölde kurtanlar dönüşür kurtuluşa” deyip iç duyarlığın artması ve sönmemesi için yalnızlığa ve yokluğa gönüllü tahammül gösterilmesi gerektiğini savunur... İlk şiirlerinde Garip akımına karşı duran Sezai Karakoç, bu şiirleriyle Necip Fazıl’ı bütünüyle özümsemediğini gösterir. Muzaffer İlhan Erdost, Edip Cansever, İlhan Berk, Cemal Süreya, Turgut Uyar, Ece Ayhan ve Ülkü

“
**Sezai Karakoç, Alın Yazısı Şiiri’ni söyleyerek
toplumda şairin bir görevi olduğuna inanır.
Bunu da “Şehzadebaşı’nda Gün Doğmadan”
ve “Kız Kulesi’ne Gazel” şiirleriyle milletin
değerlerini anlamak ve millete ihtiyacı olanı
vermek olarak ispatlar.**

Tamer'le 'ikinci Yeni' hareketi içinde yer alır...

Sezai Karakoç, "İpin ucunu kaçıran insanlar" diyerek bir ayağı mazide diğer ayağı gelecekte olan edebiyat anlayışını, "Şahdamar" şiiriyle bir araya getirir. Diriliş'in şairi, bununla ilgili 'Sanat insanı yeniliyor, ona imkânlar sunabiliyorsa güdümlü de olabilir, şartlanmış da. Bir ülküyle şartlanmak, sanat eserinin estetik bir değer almasına mani değildir. Çünkü bir sanat eseri, bir ülküye alet olduğu kadar, o ülküyü alet olarak kullanır. Bu açıdan, sanatın işlevi çift değerlidir, kullanılır ve yayar. Biz Necip Fazıl'la sadece yazar olmayıp, davamızın bir eri olarak hareket etmişizdir. Ve yazı yazmışsak bunun için yazmışızdır. Onur kavgamız da yazarlık onurundan çok, dava inanç onuruna bağlanmalıdır' der...

Otoriteler, Sezai Karakoç'un edebi anlayışı için 'Onun şiiri gelenekten yararlanan orijinal bir şiirdir. Köksüz ve gelenekten uzağa düşen bir şiir değildir. Bütün iyi

şairler gibi o da metafiziğe yabancı değildir. Şiirlerinde metafizikle soyut hep baş köşeyi alır. Ve şiiri olağanüstü derinlikli bir dünyaya sahiptir' der. Onun eserleri; okuyanı, "İnci Dakikaları"yla büyütüp olgunlaştırırken "Fecir Devleti" şiiri de sorumluluk duygusunu perçinler. Bununla da kalmayıp aynı zamanda insana 'yetkinlik' kazandırır. Yani bir yandan insanlığın kurtuluşu için kutlu bir davanın sorumlusu bir yandan da bu göreve layık biri olduğunu cümle kalplere hissettirir...

VE ŞAİR

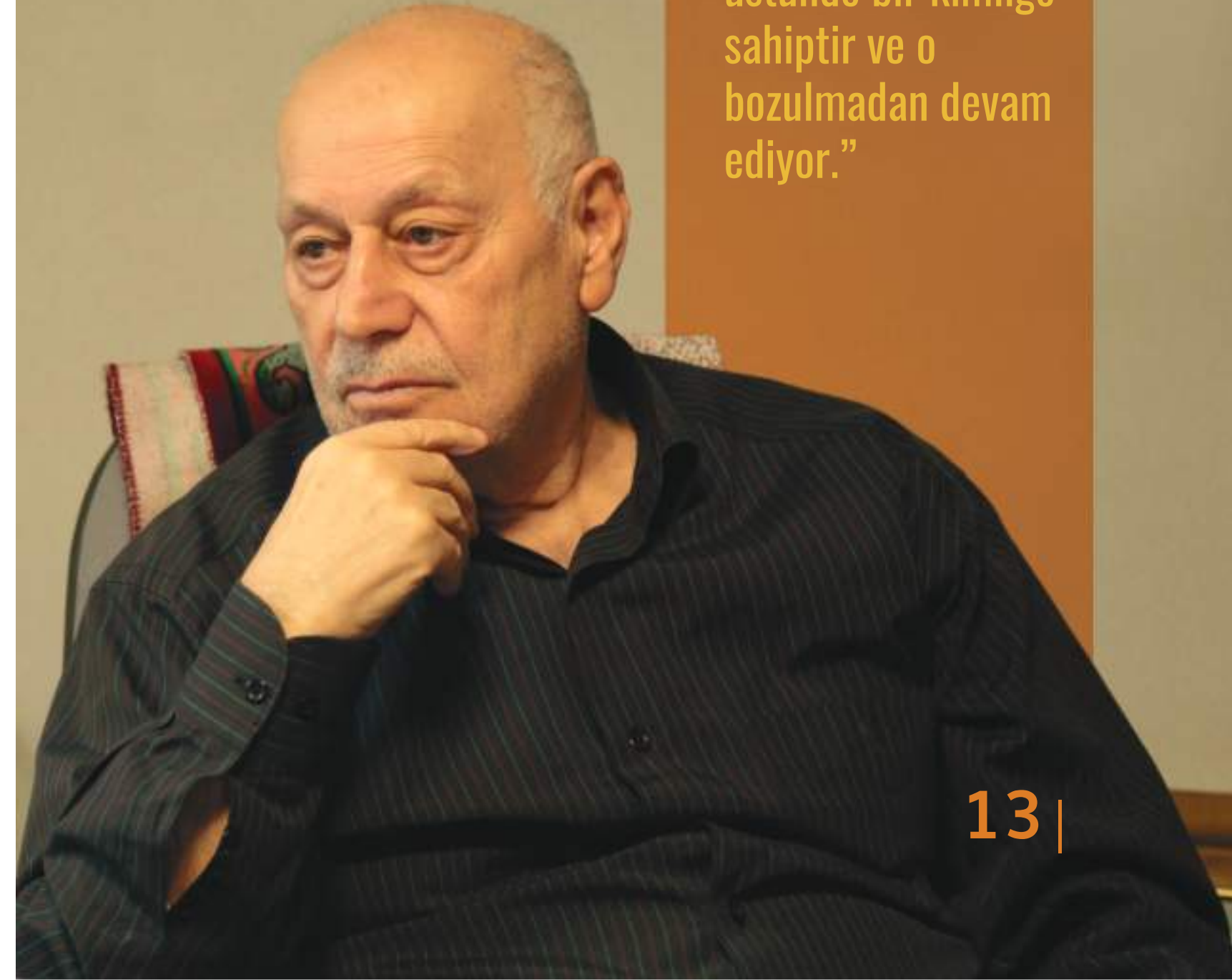
**İlkin 'Mona' dedin
Senin oldu tüm çiçekler
'Kanadı kırık'lara şiirler söyledin
Uçtu ülkene börtü böcekler
Şimdi sona erdi o 'Sürgünün süreği'
Ve gittin kalanlar peşinden gelecekler**

**Ey anlamın ipekten zırhı sözden fedai
Gölgesi gönlüne perde ruhu şiire Sezai**

**Prof. Dr.
Mustafa
Lütfi Bilge:**

"İlim Yayma Vakfı, devlet kurumlarının üstünde, partilerin üstünde bir kimliğe sahiptir ve o bozulmadan devam ediyor."

Prof. Dr. Mustafa Lütfi Bilge kimdir?

Adım Mustafa Bilge. İmam hatip okullarının ilk döneminde okuyan, ilk mezunlarından olan kişilerdenim. O zaman bizim okulumuz vakfımızın merkezi olan, bozacının karşısındaki Vefa Yurdu'ndaydık.

-Değerli hocam, bizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz.

Estağfurullah. Hoş geldiniz. Ayağınıza sağlık.

-Önce sizi tanımak istiyoruz. Mustafa Bilge kimdir?

Bir Mustafa Bilge isimli biri vefa ediyor. Babam da cemiyette ve vakıfta çok faaldir. Babama sormuşlar "Mustafa nerede" diye. Zannediyorlar ki o vefat eden kişi benim. Ben de İngiltere'deyim o zaman. Beni babama soruyorlar burada değil diyor. Ne zaman dönecek de diyemiyorlar böyle bir karışıklık oldu. Sonra anlaşıldı. Hatta bu haber baya dolaştı vefat etti diye. El-hamdülillah hayattayız. Adım Mustafa Bilge. İmam hatip okullarının ilk döneminde okuyan, ilk mezunlarından olan kişilerdenim. O zaman bizim okulumuz vakfımızın merkezi olan, bozacının karşısındaki Vefa Yurdu'ndaydık.

-Orada Nuri Paşa Konağı vardı, o bina mıydı?

Evet o binadaydık. O binanın kime ait olduğunu da bilmezdim. Kiminse kimin ama çok eski bir binaydı. Merdivenlerden çıkarken düşecek gibi oluyorduk. Buraya 1955 yılında girdim. En öndeki abilerimiz Tayyar Bey (Altıkulaç) olsun, Nazif Şahinoğlu, Bekir Topaloğlu 3 sınıf yukarıdaydılar bizden. O zaman ortaokul 3 sene değil 4 seneydi. Ben 4. sınıfa geçtiğimde Draman'a geçtik. 1958 yılını bitirdik. 1959'da taşınmış olduk. Ortaokulu orada tamamladım. O zaman abilerimiz liseyi bitirmiş oldular.

-Hangi isimleri hatırlıyorsunuz Vefa'daki öğrencilerden?

Çok kişiler vardı beraber olduğumuz. Okulumuza kayıt yaptırdığımızda ufak bir imtihan yaptılar. Bu imtihan benim için çok önemlidir. Onu hep düşünür ve hatırlarım. Biz şehir çocuğuyuz. Kur'an okuyuşumuz da pek iyi değil ama müracaat eden arkadaşlarımız çok iyiler. Hafız-ı kâlam olmuşlar. Bu imtihanda onlar çok başarılı oldu. Biz de şehirlinin bilebileceği şeylerden biri olan matematik konusunda iyiydik. Ama imtihan sonuçlarını bir A4 kağıdına asmışlar. Baktım 26, 27, 28 puan... Dilaver Çömlekçi, Saadettin Kolbasar, İbrahim Kolbasar... 1955 yılını anlatıyorum. Bir çizgi var altındakiler de kalanların isimleri. Bir baktık çizginin altındayız biz. Mustafa Bilge, Mustafa Topbaş ve bir arkadaş daha vardı. Biz eve döndük, kazanamadık diye. Sonra büyüklerimiz bir karar vererek bizleri de geri çevirmediler ve yedekten aldılar. Allah'a şükür iyi ki olmuş. Kaderin cilvesi bu. Tabi bundan önce abilerim beni aldılar Avusturya Lisesi'ne götürdüler. Abim ve amca çocuğu da orada okuyordu. Orayla öyle bir bağ vardı artık. Abim şimdi rahmetli oldu. O zaman beni aldı götürdü bir oda-

ya, sakallı bir papaza dedi ki kardeşimi kayda getirdim. O da maalesef dün kayıtlar bitti dedi. Kader-i İlahiye bakın. Öylece o kapıdan döndük. O sırada Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, Allah razı olsun. Bir defasında hanımlara vaaz ediyor, ablam da dinleyiciler arasında. "Hanımlar, imam hatip okulu açıldı, çocuklarınızı oraya gönderin" diyor. Ablam da akşam babama anlatıyor bunu. "Mustafa'yı oraya gönderelim" diyor.

-Hocam ilk 1955'te mi açılmış imam hatip?

Benden önce 3 sınıf olduğuna göre o yıl açılmamış. 1952 gibi ama bazıları önceden kurs olarak başladı falan diyorlar. Benim bildiğim Vefa'daki o eski köşkte, ben girdiğimde benden yukarıda 3 sınıf vardı. Oradan bir mezun olduğunu da bilmiyorum.

-İlim Yayma Cemiyeti'nin ön ayak olmasıyla açıldı o zaman orası değil mi?

İlim Yayma Cemiyeti ile imam hatip okulları ikiz kardeşler gibidir. İlim Yayma Cemiyeti ondan önce başka yerlere bakmıyordu benim bildiğim. Sadece, imam hatibe şuradan buradan gelen öğrencilerin ihtiyacını karşılamakla mükellef bir kuruluştur.

-Merhum babanız Fehmi Bilge Bey o zaman cemiyette miydi?

O zamanki durumları bilmiyorum. Ben girdikten sonra faal oluşu artmış olabilir. Çünkü babam ticaretle uğraşan bir adamdı ve çok dindardı. Süleymaniye imam hatibinden tutun hepsi bizim eve ziyarete gelirdi. Biz o zaman Yeşil Tekke'de büyükçe bir evde oturuyorduk. Her sabah namaza camiye giderdi, namazdan sonra bir ders olurdu. Ya Kur'an ya hadis.

Ondan sonra dükkânı açmaya inerdi. Süleymaniye Camii'nden Rıza Paşa yokuşundan aşağı iner, Tahtakale diye bir yer vardı, dükkânı oradaydı. Ticaretle uğraşan Müslüman bir adamdı fakat sonradan bir numaralı cemiyetçi oldu. Ömer Derin babamın yakın arkadaşısıydı. Para toplamaya da beraber çıkarlardı.

-O zaman Vefa'daki imam hatip okuluyla cemiyetten kimler ilgilenirdi? Öne çıkan isimleri hatırlıyor musunuz? Mesela Celalettin Ökten'den bahsediliyor?

Ben o zamana yetişemedim ama benim müdür olarak hatırladığım Gündüz Akbıyık'tır. Draman'a geçtiğimizde de müdür olarak onu hatırlıyorum. Öğrencilerden dersiniz çok başarılı, hafız-ı kelim öğrenilerden grup olarak şöyle diyebilirim. Bir grup Artvin

Şavşat'tan geldi. Bunların soyadları Yazıcı. Nuri Yazıcı bizim sınıf arkadaşımızdı. İri yapılı arkadaşlardı, biz de ufak yapılı arkadaşlarımız şehirliler olarak. Boy sırasından dolayı bizi öne alırlardı onları da arkaya oturturlardı. Alâeddin Kaya ve Hafit Kaya gibi yine Artvinli arkadaşlar vardı. Nereden nereye... Hafid Kaya'nın kardeşi vardı İmdat Kaya. Adapazarı tarafından İbrahim Kolbasar, Saadettin Kolbasar gibi arkadaşlar bir grupta. Hafız Harun Bursa'dan hafız olanları bize gönderdi. Hafız Harun'un talebeleri diye bilinirdi. Çok güzel Kur'an okurlardı. Erdem, Basri, Behçet ve diğer arkadaşlar. Daha sonra Draman'a geçtik. Draman'daki binalar henüz tamamlanmamıştı. Cemiyet uğraşıyordu tamam etmek için. Hacı Raşit vardı. Tayyar Bey diyor ki, "bunlar, cemiyette ve vakıfta bulunanlar sahabilerdir." "Nasıl böyle söyleyebiliyorsunuz Tay-

yar hocam" derdik. "Aaaa bir eksikleri var, Peygamber Efendimizi görmediler. Ruh olarak, çalışma olarak, sistem olarak aynılar". Aynı ihlasla kuruldu bu cemiyet olsun vakıf olsun. Vakıf zaten cemiyetten doğmadır, bir korku neticesinde. Ne dönemlerden geçildi... İlim Yayma Cemiyeti ve İlim Yayma Vakfı zaten iki kardeş kuruluştur. Bunlar her İslami konuda toplumdaki her hadiseye el attılar ve çalıştılar. İlk önce imam hatip okulları baş meşgaleleri oldu.

-Draman'daki imam hatibi bitirdikten sonra ne oldu?

Arkadaşların önüne bir engel çıktı. İmam hatip mezuniyetiyle üniversiteye giremiyorsunuz. Bunun da çaresi şöyle oldu. Bir liseye müracaat ediyorsunuz, Eylül döneminde fark derslerini veriyorsunuz. Ve oranın diplomasını

alıyorsunuz. Onunla da üniversiteye gidiyorsunuz.

-Siz o diploması nereye girmek için aldınız hocam?

Herhangi bir üniversitenin bir bölümüne girmek için aldım. Ama imam hatip diplomasıyla Yüksek İslam'a girdik. Bütün arkadaşlar böyle yaptı zaten. Talebeyken fark dersleri vererek ikinci bir diploma aldık elimize. Bu diplomasıyla da üniversite de beğendiğimiz bir bölümün kapısını çaldık. Bakın biz lise mezunuyuz. Devlet lisesinden mezunuz dedik. Tabi burada bir sene açığımız oldu. Yüksek İslam'da ikinci sınıfı okurken orada birinci sınıfı okuyorduk. Böylece akademik kariyerimi de sertifika dolayısıyla tarihe kayarak Osmanlı tarihi bölümünde yapmış oldum. Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi bölümü. Orta Çağ, İlk Çağ vs. var bir de böyle bir bölüm vardı. O bölümde rahmetli Tayyip Gök Bey vardı. Zaten tarih koridorunun da babalarındandı. Dolayısıyla bizlere sahip çıktı o. Aynı bölümde bir de Mehmet İpşirli vardır. Biz ikimiz doktoralarımızı yaptık. O yurt dışında yaptı. Doçentlik imtihanlarımızı aynı zamanda verdik. Deneme dersi derler. Peş peşe vermiş olduk.

-Hocam, 1973 yılında İlim Yayma Vakfı'nın kurucu heyeti arasında yer alıyorsunuz. Aynı zaman merhum babanız Fehmi Bilge de kurucular heyeti arasında. Baba oğul birlikte kurucu heyet arasında yer almışsınız. Siz de bu arada cemiyete üye miydiniz?

Cemiyete üye olduğumu zannediyorum, tam hatırlamıyorum ama.

Benim ilgim diğer ailelerin çocukları gibi değildi. Diğer ailelerin çocukları, diyelim Hasan Tahsin Uğur amcanın

ya da diğerlerinin çocuklarından kimisi Galatasaray'da okur, kimisi başka tarafta okur vs. Bizim de kader-i ilahi olmak dolayısıyla imam hatip-te oluşumuz. Babam ve arkadaşları oturduğu zaman babama şöyle dermiş diğerleri. "Ya Fehmi Bey, aramızda bir sen pehlivan çıktın." Diğerleri de halis insanlar, cemiyette vakıfta çalışıyorlar ama hiçbirinin çocuğu bu okullarda değil.

-Bir manada fedakârlık etmiş babanız?

Evet, evet. Biz de tabi 5 erkek kardeş olunca biri feda edilmiş herhalde. Bunu rahmetli babama söyleyenler çok olmuş. Çocuğu ziyan ettin gibi ifadelerde bulunanlar olurmuş. Babam da "ziyan değil bu uğurda feda ettik" dermiş. Ben genç olarak oradaydım. Sonra Yüksek İslam'da okuduğum için babamın imkânları dolayısıyla Arap ülkelerini gezme imkânı buldum. Medine'de kaldım. Arif Hikmet Kütüphanesi'nde bitirme tezimi yazdım vs. Arap dilim de fena değildi. Normal bir imam hatip mezunu, Yüksek İslam mezunu gibi değildi. Çok şükür bugün de işlektir. Cemiyete gelen ziyaretçilerde ben mutlaka bulunurdum tercüman gibi. Büyükler vardı, mesela Konya'dan gelen misafirlere mutlaka yemek verilirdi. Bunlardan Hasan Kutbi vardı, Abdullah Türki diye bir zat vardı. Kuveyt'ten gelen Ebu Bedir dediğimiz bir zat vardı. Aynı zamanda bunlar Kotku Hazretlerini de ziyaret ederlerdi. İçli bir yapıydı. İç içe ziyaretçileri karşıladık. Yemeklerde falan ben hatırlıyorum, onlar konuşma yapar ben tercüme ederdim. İlim Yayma Vakfı abilerine, babalarına, amcalarına ben tercüme ederdim. Özel işleri de olurdu, hep koştururdum. Böyle bir gençlik enerjisiyle geçerdik günlerimiz. Bu benim dolaylı olarak lisanıma da

“
İlim Yayma
Cemiyeti ile imam
hatip okulları
ikiz kardeşler
gibidir. İlim Yayma
Cemiyeti ondan
önce başka yerlere
bakmıyordu benim
bildiğim. Sadece,
imam hatibe
şuradan buradan
gelen öğrencilerin
ihtiyacını
karşılama
mükellef bir
kuruluştu.”

çok tesir etti. Hatta bazen konuşurken sen orada mı okudun derler.

-Sizin bir de Medine-i Münevver'e'ye gidişiniz var. Orada ne kadar kaldınız?

6 ay falan kaldım. Sonra da her gidişlerimde biraz biraz kaldım. 15-20 gün falan. Bacanağım da Cidde'deki Abdülaziz Üniversitesi'nde öğretim görevlisiydi. Dolayısıyla hem şahısları tanımam da yardımcı oldu hem de biz her sene ailece giderdik. Evden eve oluyordu sonuçta. Cidde'de bizi karşılarlar. Evimiz hazır, yemeğimiz hazır vs. Umremizi yaparız, kütüphanelere gideriz.

-Babanız Fehmi Bilge Bey aslen kendisi de İstanbullu mu ya da nereden gelmişti?

Biz aslen Trabzonluyuz. Trabzon'un

biraz ilerisinde Of vardır. Of'tan yurkariya 25-27 km Çaykara diye bir yer vardır. Çaykara'dan bu tarafa çok göçler olmuş. O zamanlar ilk gelenler diğerlerine de el tutarlardı. Şimdi öyle bir durum yok. Şimdi çok kalabalık İstanbul ama o zaman azdı. Bizim evimizde bile gelen misafirlere yatanlar vardı. Babam onlara iş de kurardı vs. İlk gelenlerden olduğumuz için. Yani biz aslen Çaykara'lıyız.

-Ne iş üzerine çalışıyordunuz?

Hırdavat diye tabir edilirdi o zaman, o işi yapardı babam. Tahtakale'deki işinde çoğunlukla Yahudiler, Rumlar, Ermeniler vs vardı. Pazara onlar hakimdir. Bu nüfus kendi aralarında çok samimiydiler. Babamı da kabulendiler güvenilir olduğu için. Ben çok iyi hatırlıyorum, bir Yahudi ve Türk

ortaklık yapacaksa babamı hakem tayin ederlerdi. Ona sorarlardı, biz böyle bir iş yapmak istiyoruz sen ne dersin bu işe derlerdi. Babam da ikini de tanıyorum, iyi tüccarlarsınız, birlikte olursunuz gibi yorumlar yapardı. Hatta şuna bile şahidim. Bir Yahudi ya da bir Türk gelir. Bir paket içinde hacı efendi şunu kasaya koyar mısın yarın ya da öbür gün gelip alacağım derlerdi. Sözle yürürdü, söz senetti. Ortada bir güven olunca seçkin bir duruma geliyorsunuz. Babam da öyleydi elhamdülillah.

-Ahmet Yıldız amca da köken olarak Trabzon'lu. O da Tahtakale'de ticaretle meşgul olmuş.

Dükkânlarımız yakındı evet. Daha ufakçaydı dükkânı. O başka işler de yapardı. Onun dükkânı elektrik üzerineydi. Fikri Yavuz hocamız yukarıda

müftülükten çıkardı, aşağı yürüyerek inerdi, babama uğrar oradan Ahmet Yıldız'a uğrar oradan başkasına uğrar falan hepsine uğrayarak geçirdi. Babam bu faaliyetlerde belki benim o okula girmem vasıtasıyla daha yakın bir temasta olduğu için ve mesaisinin muayyen bir kısmını orada harcadığı için o grubun öncülerindendi. Mesela babam Ahmet Yıldız'ı çok severdi, o da babama çok saygı gösterirdi. Akraba gibiydiler. Onu da cemiyete alıştırdı. Abdulkadir Memişoğlu da cemiyetle babam vasıtasıyla tanıştı. Fazlı Sofuoğlu, oğlu Orhan Bey ne mübarek adamdı. Vefat etti. Onları da babam hep burayla tanıştırmıştı. Abdulkadir Memişoğlu büyük dikiş makinası ithalatı yapmış Avrupa'dan. Babam onu görmeye gittiği zaman aralarındaki samimiyetin verdiği rahatlıkla hacı bey sen yine gelmişsin bir işin düşmüştür dermiş. Belli ki cemiyet için bir şey istemeye gelmişsin diye takılmış. O zamanki bütün pazarı aralarında bölüşmüşlerdi. Herhangi bir masrafa, bir projeye başlamadan önce bir araya gelirler ve iki üç kişi sen bu pazarı ziyaret et, iki üç kişi sen yukarı tarafı falan diye bölüşürlermiş.

-Tabii, tanınıyorlar, güven var, bunlar geldiyse veririz diyorlar.

Tabi tabi, kesinlikle öyle. Hiç boş dönmezlerdi. Gayet de güzel neticelerle dönerlerdi ve her sene de maddi işleri hallederlerdi. Onlar bu işleri görürken rahmetli kayınpederim İsmail Niyazi Bey de kurban zamanı, o evin nasıl arı kovanı gibi çalıştığını ben bilirim. Bayramlaşma kısmı sadece iş icabı olurdu. Çünkü kapıya arabalar dizilirdi.

-Rahmetli babanız İsmail Niyazi

Kurtulmuş Bey ile vakfın kuruluşunda yer almışlar. Bu vesileyle mi tanışyorsunuz siz?

Bu vesileyle tanışıyoruz. Belki bizim aile beraberliğimiz de vakfın bereketidir. Hem babam dolayısıyla hem de aktif hayatım dolayısıyla göze batan bir tarafım vardı. Biz de aileyi tanıyorduk. Ben aileye ilk damat olmuş oldum. İsmail Niyazi Bey ile ilgili gerekli hatırlatmaların yapılmadığı kanaatindeyim. Galiba bir yurda ismini verdiler. Biraz daha hatırlatılması lazım. Çünkü onlar gerçekten çok halisane çalıştılar. İsmail Niyazi Bey bir doktordu kazancı da gayet güzeldi. Müslüman kesimde çok doktor da yoktu. Neredeyse hiçbir şey bırakmadı. Hepsini bu davaya harcamış bir adamdır. İşte oturdukları bir ev var, kayıvalide de Numan Bey de orada oturur vs. O binanın da yarısı onlara aittir. Diğer yarısı Asım Bey'e ve kardeşine aittir. Bunlar acayip adamlardı.

Süleyman Uludağ diye bir hoca var Bursa'da. Benim çok sevdiğim biridir. Yine Bursa'da benim bacanağım var. Hasan Doğruyol, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde profesördür. Ben Süleyman abiyi tanıyordum. Geçen buraya da geldi konuştuk. O aslen Gürcü'dür. Gitmişler oralara, bakmışlar eksikleri çok, İslami bilgileri zayıf, mescitleri yok vs. herkesten paralar alarak orada mescitler yaptırdı. Kendisi de gitti geldi, davet etti. Çok büyük faydaları oldu ve Hasan Bey Süleyman abi için "hakiki bir alperen" der. "O ne demek yani Hasan" dedim. "İki tane dairesi vardı, sattı dairelerini, gitti orada harcadı" dedi. Bunları her babayığit yapamaz. Bunlar nefis mücadelelerini kazanmış adamlar. Şu an vakıftakiler de benim gözümde

öyledir. Bir Vehbi Bey amca bir Kemal Şadoğlu. Oğlu, Mehmet Emin Şadoğlu da kurucular arasındadır. Babamın arkadaşıydı Kemal Şadoğlu da. Birbirlerinin tanıdıklarını ziyaret ederlerdi. Bu bir zincir gibiydi.

-1991-1998 yılları arasında 7 yıl boyunca mütevelli heyeti üyeliği yapmışsınız vakıfta, ne tür görevler yaptınız, kimlerle çalıştınız?

Mütevelli toplantılarına düzenli olarak gidiyordum. Asım Bey'in Kemal Bey'in sene sonu raporlarını da dinlerdik. Mütevelli heyetinde bulunmadığım zamanda da umumi heyet toplantılarına gideriz, yapılan faaliyetleri dinleriz. Kesin olarak ne görev yaptığımı anlatamam. Yine gelen misafirlerle ilgilenirdim. İlim heyetlerinde çok bulunurdum. Müfit Bey vardı ben vardım, birkaç kişi biz ilgilenirdik.

-Mesela burs çalışmalarında bulunur muydunuz Asım Bey ile birlikte?

Ben az olduğunu zannediyorum. Çünkü benim görüşüm biraz şu: Nasreddin hocaya bir kişi gelmiş bir şey anlatmış, ona haklısın demiş. Ondan sonra bir kişi daha gelmiş ona da haklısın demiş, yahu hocam nasıl oluyor bu ikisine de haklısın dedin demişler. Benim de tavrım böyledir. Biri geldi müracaat etti diyelim ki, ona sana burs veremeyiz diyemem. O bakımdan beni pek seçmezlerdi oraya. Maşallah Asım Bey o işi iyi götürürdü. Evvela tahkik eder, sigara içiyor mu, başka bir yerden burs alıyor mu vs. bunları çok iyi yapardı. O çok iyi yetişmiş bir kişiydi.

İlim Yayma'nın umumi toplantılarına

“

**İlim Yayma Vakfı
öyle bir vakıf ki,
halisane kurulmuş,
halisane devam
ediyor. Ve işi gücü
İslami kültürü
yaymak, İslami
ilimlere hizmet
vermek ve bu
dalda bulunan
değişik ilim
dallarında bulunan
arkadaşlara
yardımcı olmak.**

”

gelince, bizim zamanımızda onları dinledik. Asım Bey'in, Kemal Bey'in raporunu dinledik. Yusuf Türel Endonezya'da bir volkan patlıyor ya. O da volkan gibi bir adamdı.

-Biraz sert mizaçlıymış, öyle mi hocam?

Evet, sertti. Anlatayım size. Babam derdi ki; Yusuf Türel Bey değişik bir insandır. İçinde iman kaynar, fıskırır. Fakat en son o sert mizacı dolayısıyla maltis keçisine benzetirdi. "Nedir maltis keçisi baba" derdim. "Maltis keçisi, keçilerin arasında en bol süt veren keçidir ama sen arkani döndüğünde oraya bir tekme atar, bütün sütü döker." Bir gün imam hatipte Draman'da öğle yemeğini yiyoruz. Akşam kapuska verilmiş, öğlen de tekrar ısıtılmış verilmiş. Ben yatılı olmadığım için, akşam yemediğim için öğlen yemeği çok hoşuma gitti ama arkadaşlar yemediler, tabakları geri çevirdiler. Tam bir protesto. Bu haber hemen vakfın merkezine ulaştı. O sırada vakıfta Yusuf Türel vardı. Yöneticiler de aciz kalınca vakıftan biri gelsin anlatsın diye Yusuf Türel'i çağırdılar. Yusuf Türel geldi ve ilk olarak şunu söyledi "Siz, her gün babanızın evinde tavuk mu yiyorsunuz?" Biz yumuşak bir sesle açıklama yapacak diye beklerken, çok sert bir şekilde bu cümleyi kurdu. Herkesin yüzü kıpkırmızı oldu. Ne diyeceklerini şaşırıldılar. Kimi şöyle dedi kimi böyle dedi. Bu benim zihnimde kaldı. Diğer bir tarafını da anlatayım Yusuf Türel'in. Başörtüsü ile ilgili bir karar çıkmıştı. Neredeyse sokakta gezemezler anlamına gelecek bir karar. Biz de o zaman Fatih'te Kızıtaş'ında oturuyoruz. Gülgerzade Camiine gidiyoruz. O civarda bulunan Sabri

Ülker Bey de orada. Refik Bürüngöz de vardı. Namazı kıldık. Aynı içinden iman fıskıran adam. Namazdan sonra Amenerrasûlü okunuyor. Hocaya Allah kabul etsin der, çıkarız diye düşünürüz. Namazdan sonra Yusuf bir kalktı. İçi içine sığmıyor. "Siz şimdi evinize gidip, yatağınıza yatıp sabaha kadar horul horul uyuyacak mısınız?" dedi. Herkes şaşırıp tanıyan var tanımayan var. "Durun bakalım size bir şeyler söyleyeceğim" dedi. Şöyle şöyle karar çıktı dedi, bundan sonra ne hanımlarımız ne kızlarımız bu halde olacakken bizim bir dakika uyuyacak vaktimiz yoktur. Allah rahmet eylesin. Çocukları da çok kıymetlidir. İrtibatı koparmayın.

-Biz hatimler yapıyoruz. Duası-na ailelerini de davet ediyoruz.

Çok güzel. Bu insanların ailelerini bu camiadan koparmamak lazım.

-Mesela Ömer Taşer Bey gelecek yurda çocuklarla muhabbet etmeye. İhsan Bey geliyor.

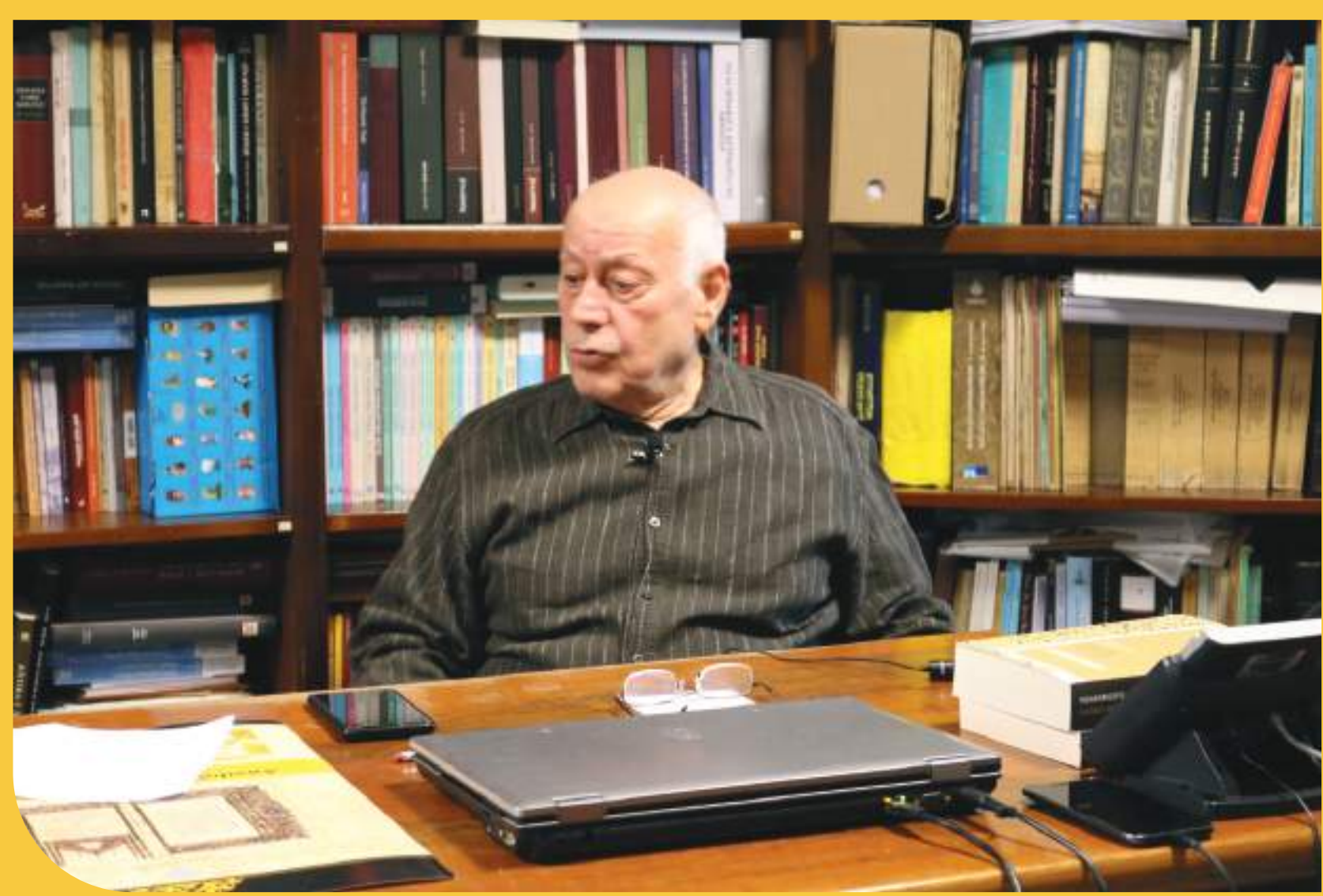
Ooo maşallah. Ömer bey çok iyi bir ortopedicidir. Milli takımın falan menüküslerini yaptı. Çok da değerlidir. Ben senelerce önce istiyordum vakfa girsin diye.

-Mütevelli heyetinde olduğunuz dönemde aklınıza gelen bir hadise var mı?

Geçenler de başkanın bir sözünü okudum. Ahmet Hakan'a da söylemiş bunu. "Biz İlim Yayma Vakfı olarak kamu kurumlarından yararlanmıyoruz." İlim Yayma Vakfı öyle bir vakıf ki, halisane kurulmuş, halisane devam ediyor. Ve işi gücü İslami kültürü yaymak, İslami ilimlere hizmet vermek ve

bu dalda bulunan değişik ilim dallarında bulunan arkadaşlara yardımcı olmak. Şimdi iş böyle olunca söylenmiş bu söze ben çok dikkat ettim. Kamu kurumlarıyla fazla iç içe olması lazım. Çok fazla iç içe olursanız her şeyin bir sonrası var. İnşallah bu vakfın sonrası olmayacak, çok uzun süre devam edecek.

İlim Yayma Vakfı, sık sık milli eğitim bakanlarıyla çalışır. Tefvik İleri vardı, bir de soyadı Hatipoğlu olan bir bakan vardı. O kadar iyi ilişkiler içindeydiler ki. Babam derdi ki; "Tefvik İleri ile çok iyi anlaştık ama halk partili olan Hatipoğlu ile daha iyi anlaştık ve bize çok yardımları oldu." Şunu demek istiyorum. İlim Yayma Vakfı, devlet kurumlarının üstünde, partilerin üstünde bir kimliğe sahiptir ve o bozulmadan devam ediyor kanaatini taşıyorum. Bunun bozulmaması lazım. Bizim yetiştirdiğimiz kişiler istedikleri gruba dahil olurlar, devlete girerler, partilere girerler ama biz ana kuruluş olarak bu akımlardan kendimizi mümkün mertebe korumamız gerekir. Tabii ki, nasıl Tefvik İleri zamanında sağ bir partinin milli eğitiminden yararlandysak, nasıl ki Şevket Raşit Hatipoğlu bakanken ondan azami derecede faydalandysak bugün de bütün siyasi hareketlerden faydalanacağız. Dolayısıyla onlara çok itina etmemiz gerekiyor. Bu hiçbir zaman bir yanlış işe işaret değil, yalnızlığa düşmeme işareti bence. Arka bahçe diye bir tabir vardır. O duruma düşmememiz lazım. Temaslarımız çok iyi olmalı tabii. Mesela şimdi Reis-i Cumhurun oğlunun gelmesine çok sevindim ama o parti kimliğiyle gelmedi, şahıs olarak geldi. Mühim olan İlim Yayma Vakfı'nın ruhu her tarafta, her daim hepimizin üzerinde olmalı

ve dediğim gibi bu çerçeveyi de genişletmeliyiz. Güzel ailelerden, güzel kişilerden kurucu heyeti olarak. Ne zaman bir vefat olursa hemen yerine güzel birini getirmeliyiz. Potansiyel üyeler gibi bir birikiminiz olmalı. Yer açıldığında hemen aktarma yapmalısınız. Bu sizin çalışmalarınızla büyüyecek. Civarda değerli kişiler var mı diye soralım, bulalım, seçim zamanı ihtiyaç olduğunda hazır bulunsun. Önceden tanınmış, vakfa ilmen, fikren, manen, çevresiyle katkı sağlayacak birileri olsun. Kendisi 10 lira verir ama 10 lira verecek 3 kişiyi daha tanır. Bunları seçmek lazım. İlerleyen senelerde bizler de vefat edeceğiz, kalanlar çok sağlam bir şekilde bu işi götürsünler.

-İlim Yayma Vakfı ve Cemiyeti

olarak sizin için ne ifade ediyor?

İlim Yayma evvela olmasaydı kısmına bakalım. Olmasaydı, İslami hayat, İslami kültür bugün bu seviyelerde olmayacaktı. Onlar müderris olmadılar, bir yerde ders vermediler ama bu yürüyen İslami eğitimi o kadar güzel desteklediler ki. Ve bugün İslam araştırmaları ve İslami grup yerleşimleri bu seviyeye geldiyse vakfın katkısı vardır. Bir arkadaşımız var ilahiyatçı, sonra mebus oldu ve ardından ayrıldı. Bu diyor ki; "babam beni aldı getirdi buraya, duyduk imam hatip okulu açılmış. Gel oğlum seni buraya bırakalım ama para isterlerse bizde para yok. Desteklerlerse kaydedelim. Gittik, kayıt parası, yurt parası, yemek parası bu kadar dediler. Babam biz bunu veremeyiz dedi, aşıya inme-

ye başladık karşımıza ambarcı İsmail Bey çıktı diyor. (İsimsiz kahramanlardandır.) Hayrola beyler, nereye gidiyorsunuz diyor. Biz geldik, çocuğu burada okutacak kişiler var hayrına okutsun dedik ama bizden çok paralar istediler, dönüyoruz” demişler. “Dönmeyin, şimdi siz gidin İsmail Bey’in şurada bir muayenehanesi var. Doktor İsmail Niyazi Bey’i görün, ondan sonra gidersiniz” demiş. “Biz bu sözü mecburiyet gibi aldık, söylenen yere gittik.” Ama bahsedilen olay çok eski. 40 senelik bir olay. “Gittik muayenehaneye. Sankiyedim Camii’nin yanı. Selam verdik, hoş geldiniz” dedi. “Hayırdır” demiş doktor. Durumu anlatmışlar. Bizi buraya yönlendirdiler demiş. Doktor da almış eline kâğıdı kalemi. İsminiz, hangi okulu bitirdi falan filan bilgilerini alıyor. “Tamam ben meseleyi anladım, siz gidin gideceğiniz yere, 10 gün içinde benden cevap bekleyin” demiş. Babam beni tekrar aldı, buraya da boşuna geldik, söylerler yapmazlar falan diye. Neyse kismet değişmiş deyip döndük. 10 gün geçmeden postacı babama mektup getirdi. Heyecanla aldık, o olabilir mi olamaz mı diye. Açtı, diyor ki işe ve ibate tarafımızdan karşılanmak üzere gelin kayıt yaptırın diyor mektupta. Anlamadık tabii, muhtara gittik. Muhtar kâğıdı aldı, inceledi. İşeyi anlıyorum ama ibateyi çıkaramadım demiş. Kaymakama gittik diyor, bu çocuğun başına devlet kuşu kondu, bu çocuk okuyacak ve bunun ne yemek parası ne de yatma parası ödenmeyecek bunların hepsini temin edecekler dedi diyor. Hemen ertesi gün bindik otobüse gittik, kaydı yaptırдық, doktor beyin de yanına gidip teşekkür ettik diyor. Babama sen şimdi nereye gideceksin dedi doktor bey diyor. Ben döneceğim işte diyor babam. Velisi var mı bu ço-

cuğun diye soruyor doktor. Yok diyor. İsmail Bey “Velisi benim” diyor. Ve bu kişi sonra profesör oluyor. Çok güzel bir arkadaş. Ondan sonra eve dönüyor. Hanım diyor ki, ufak öğrenci defterleri vardı o zaman, veli defteri gibi. Hepsini de uluorta veya kulaktan sallama veli değildi, gider neticeyi sorardı okula. Başkaları da diyorlar ki gece 3’te yurttan açık olanların üstünü kapatırdı falan. Müthiş insanlar bunlar. Bize bunlar lazım.

Mesela Engin Noyan’ın meşgul olduğu konulara bakıyorum, bizim aklımıza gelmeyecek konular. Adam Kur’an ayetlerini alıyor, literatürü alıyor, bu nedir, bu nasıldır uğraşılıyor. Bir yazıhane gibi bir şey kurmuşlar. Doğrusu bir gün ziyarete gitmek istiyorum. Benim de uğraştığım, Arapçadaki bazı ifadeleri Türkçeye yerleştirmişiz. Ne gibi? Mesela, yemeği yarım olarak bıraktın gerisini attın. Nedir? İsrâf. Bunların manaları bu değil. Biz Arapçadan kelimeyi almışız ama kendimize göre monte etmişiz. Arapça kökenli kelimeye kendimiz bir mana yüklemişiz ama Arap öyle kullanmıyor. Mesela, bana müsaade ne demek? Ben izninizle ayrılıp gideceğim demek halbuki Arapçada tamamen yardım anlamında kullanılır müsaade kelimesi. Ben bunun çok ceremesini çektim. İsrâf gereğinden aşırı bir şekilde tüketmektir mesela, bir tabak yerine iki tabak yemek de israftır. Zamanda da israf vardır. Her şeyde israf vardır ama biz sıkıştırmışız anlamı. Allah müsrifleri sevmez ama böyle saçıp döken değil, gereğinden fazla kullanı sevmiyor diyor.

Engin Noyan’a bakıyorum. Biz ilkokuldan beri bu işin içinde okumuşuz

ama onun böyle bir geçmişi yok aslında. Bizim bulmamız normal de bu adamlar. Demek ki kafa yorup buluyorlar. Bu öyle bir şey ki, Peygamber Efendimizin dediği gibi: “Şu iki şeye bağlı kalırsanız asla doğru yoldan çıkmazsınız. Nedir onlar Ey Allah’ın Rasulü demişler biri Kur’an biri de benim sözlerimdir” demiş. Elimizde bu kadar güzel şey var biz de biraz bu işi sadece biz biliriz havasında olmayalım. Şu an duyuyorum çok şükür, sağda solda gençler toplanıyor Kur’an okuyup tefsir yapıyorlar. Hoşuma gidiyor. Kur’an bizim için bir hazine, hadisler ayrı bir hazine.

Allah adaleti ister ve işini mükemmel yapar ister. İhsan budur. Arapça’da ihsan karşılığında ahsente derler. Allah işini iyi yapanı sever. Bugün de iyi amelleri mükemmel yapanları emrediyor diyor hatip hutbeden inerken.

-Allah razı olsun hocam, çok teşekkür ediyorum.

DİRİLİŞ NESLİ Üstat Sezai Karakoç’un İzinde

“Üç günlük dünya” deriz ve bütün insanların göçüp gideceğini biliriz ama bunu bir türlü tam benimsemeyiz. Bu yüzdendir vefatların bizi şaşırtması. Hâlbuki Hazret-i Âdem’den bu yana yaşamış bütün insanlar, dünya defterlerini kapatıp ahirete doğru yol alıyorlar. Elbette çok sevdiğimiz ilim ve fikir adamları da bu kurala tâbidir.

Üstat Sezai Karakoç’un ani vefatı Türkiye’de derin bir

hüzne yol açtı. Ama “Takdir-i İlahi” dedik, katlandık. Diriliş Neslinin önderi, üstat Karakoç’un cenaze namazı, Şehzadebaşı Camii’nde muazzam bir kalabalıkla kılındı. En az 20 bin kişi caminin içini ve bahçesini doldurdu. İstanbul’un her semtinden ve Anadolu’dan sevenleri, dostları, dava arkadaşları, bilhassa okuyucuları ve gençler gelip bahçeyi ağzına

kadar doldurdu. O kadar büyük bir kalabalık oldu ki, imam camideki cemaatin cenaze namazını içeride de kılabilceğini ve dışarı çıkmamalarını istedi. Cenaze namazının ardından büyük bir sükûnet içinde tabutu taşındı ve aynı mabedin haziresinde toprağa verildi. Şimdi al bayrağımızın süslediği o köşedeki ebedi istirahatgâhında mahşeri bekliyor.

“

Sezai Karakoç bir ümit şairi, iman sanatkârıydı. Zor devirlerde esen sert rüzgârlara karşı hiçbir zaman ümidini yitirmedi, inancını asla kaybetmedi.

“Diriliş Nesli”nin yeşermesi için çabaladı, durdu.

”

Aziz büyüğümüzü, Diriliş Neslinin önderi, üstat Karakoç'u rahmetle yâd ediyoruz. Onun için ülke çapında anma programları yapılıyor, ruhuna Kur'an-ı Kerim okunup dualar ediliyor. Şüphesiz o, bütün bu büyük alakayı, olağanüstü sevgi ve derin bağlılığı ziyadesiyle hak ediyordu. Çünkü 88 yıllık ömrünün tamamını, çok sevdiği milletine, ümmetine, İslam'a ve Müslümanlara adamıştı. Öyleyse bundan sonra hepimize düşen biricik görev, bütün eserlerine yeniden yönelmek olmalıdır. Ruhu şad olsun, kabri nur, mekânı cennet, menzili mübarek, makamı yüksek olsun. Akrabalarının, dostlarının, dava arkadaşlarının, talebelerinin, okuyucularının, Diriliş Nesli'nin ve Türkiye'nin başı sağ olsun. Nemli gözlerle uğurladığımız, ülkemizin, Türk dünyasının ve İslam âleminin en büyük şairini ve mütefekkirini elbette unutmayacağız.

O, Türkiye'nin, Türk dünyasının ve İslam âleminin en büyük mütefekkir, şairi, sanatkârıydı. Kıymeti biliniyordu ama bundan sonra inşallah daha çok bilinecek. Vazifemiz eserlerinin tamamını dikkatlice okumak, sonra da gençlerimize ve çocuklarımıza okutmak olmalı. O görevini hakkıyla yaptı, bize eserlerini emanet bıraktı. Bundan sonra o emanete inşallah sahip çıkacağız. Diriliş Nesli'nin büyümesi Türkiye'nin huzuru, İslam âleminin refahı ve yeryüzünde barışın sağlanması için şart. Üstadın topluma, bilhassa gençlere ışık olan eserlerinin tamamı Diriliş Yayınları'ndan çıkıyor. Rabbim hepimizi bu seçkin eserleri anlayarak okuyanlardan ve anlatanlardan eylesin, âmin.

İSLAM'IN MUSTARİP EVLADI

İslam âleminin mustarip evladı ve vicdanı olan Sezai Karakoç, bir şiirinde “Yak yıldızlarını, ayını ey kutlu gece / Bir kurban gibi yeniden başlamak gerekiyor işe.” diyordu. O, Cumhuriyet dönemi Türk şiirinde mühim bir yere sahip olan Mehmed Âkif, Yahya Kemal ve Necip Fazıl çizgisinin günümüzdeki en kudretli temsilcisi ve doruk noktasıydı. Şiiri, düşüncesi ve eserleriyle bir nesli derinden etkiledi. Çok güçlü bir şair olduğu kadar kuvvetli bir mütefekkir. Yetişmesine vesile olduğu ‘Diriliş Nesli’, bugün öz değerlerimize sahip çıkarak metafiziğe yelken açıyor ve yerli sanatın güresini eserlerinde, gazete ve dergilerdeki yazılarında seslendiriyorlar.

UMUDUNU HIÇ YİTİRMEDİ

Sezai Karakoç bir ümit şairi, iman sanatkârıydı. Zor devirlerde esen sert rüzgârlara karşı hiçbir zaman ümidini yitirmedi, inancını asla kaybetmedi.

“Diriliş Nesli”nin yeşermesi için çabaladı, durdu. *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II* adlı eserindeki “Umut” yazısında şöyle diyordu: “Biz Müslümanlar, çağımızda, zaman zaman, iyice karar tabloya bakıp da, ürkmemeli ve umudumuzu yitirmemeliyiz. Umut sofrası ne kadar fakir bir görünüşte olursa olsun, imkânlar mutfağı ve kileri yine de zengindir. Umudunuz kırılmasın Müslümanlar! Bu topraklar daima pozitifte gebedir. Ne kadar menfi tohumlar atılırsa atılınsın tevhidin ve İslâm'ın boy verdiği ve öteden beri verimlendirdiği bu toprak, o zakkum tohumlarını çürütecektir eninde sonunda. Batı akını durdurulup yeniden hakkın tohumları ekilmeye başlandığında, kararmış ufukların gümüşten bir fecir gibi yeniden yeniyeye aydınlandığı görülecektir. Yeter ki, o güne kadar, umut yitirmeden dayanabilelim. Dehaları kurutan ortamı, gerçek verim çalışması içine girmesi yönünde hazırlamasını öğrenebilelim. Dehaları doğru yönden ateşlemesini bilelim. İslâm ruhunu yaşatalım. İslâm ahlâkıyla donanalım. Metafizikten estetiğe, İslâm düşünce, duyu ve sezisini canlı turalım. İslâm'ın dirilişiyle diri olalım.”

MAZLUMLARIN SESİ OLDU

O yeryüzünde yaşayan bütün mazlumların sesi, Müslümanların nefesi oldu. Farklı coğrafyalarda akan kanları gördükçe, bu acıları hissettikçe bağı yanan bir ahlak ve fazilet abidesi olarak ortaya çıkıp itiraz etti. İşgalcilere, sömürgecilere, emperyalistlere karşı tavrını açık, net ve cesur bir biçimde ortaya koydu. Şu hakikatlere imza atmış ulu ve bilge bir düşünürdür: “Onlar sanıyorlar ki; / Biz sussak mesele kalmayacak / Hâlbuki biz sussak, tarih susmayacak... / Tarih

sussa, hakikat susmayacak. / Onlar sanıyorlar ki; / Bizden kurtulsalar mesele kalmayacak. / Hâlbuki bizden kurtulsalar; / Vicdan azabından kurtulamayacaklar. / Vicdan azabından kurtulsalar, / Tarihin azabından kurtulamayacaklar. / Tarihin azabından kurtulsalar, / Tanrı'nın gazabından kurtulamayacaklar.”

“GECEYİ ONARAN BİR MİMAR”

Her zaman okunacak bir şair ve yazar, sığınacak bir limandır Sezai Karakoç. Satırları ruha ilaç, mısraları gönüllere şifadır. Okuyucusunu huzur limanına davet eder: “Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır / Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır / Aşk cellâdından ne çıkar mademki yar vardır / Yoktan da vardan da ötede bir Var vardır / Hep suç bende değil beni yakıp yıkan bir nazar vardır / O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır / Sakın kader deme kaderin üs-

tünde bir kader vardır / Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır / Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır / Yanmışsam külümünden yapılan bir hisar vardır.”

Öz sanatın, has edebiyatın, yerli şiirin ve millî tefekkürün sözcüsüydü Karakoç. Onun karasevdası milletinin sevdasıydı. Leylâsı da öyleydi. Hakiki aşk'ın gerçek katmanlarında dolaşan bir seyyah gibiydi. “Doğu'nun Yedinci Oğlu”ydu ve Batı'nın köksüz uygarlığına meydan okuyan bir cengâverdi. Orta Doğu, Uzak Şark, Mezopotamya, İslam ülkeleri, Asya ve Afrika'daki bütün ezilmiş, horlanmış, yok sayılmış, dışlanmış topluluklarını, milletlerini savunan, kılıca dönüşmüş bir kalemin sahibiydi. Onun şiirinde mesaj, edebiyatla yoğrulmuş bir zarafete ve ihtişama bürünüyordu.

MÜSLÜMANLAR KARDEŞTİR

Üstat dinî bayramlarda sevenleriyle

buluşuyor ve sohbet ediyordu. Son katıldığı bayram kutlamasında, ibadetin ruhumuzda uyandırdığı güzelliği anlattıktan sonra özetle şöyle konuşmuştu:

“Müslümanlar bugün yabancıların tesiriyle dağılmış, parçalanmıştır. Bu Müslüman kardeşlerimiz suçsuz ama ceza çekiyorlar. Biz sahip çıkmazsak, onlarla ilgilenmezsek vebalimiz artar. Zalim devletler birbirlerinden çekinme dünyayı işgal edecekler. İslam'ı yaşamamamız gerekiyor. Bütün Müslümanlar kardeşler. Kur'an'ı Kerim'de geçen İslam milleti bir ırka tekabül etmez. Kur'an'da ‘İbrahim Milleti’ denilir. Bu ifade, tevhit inancına bağlı olanlar içindir. ‘İbrahim Milleti’, İslam milleti demektir. İbrahim'in dini, tevhit dinidir. Bugün tek din vardır. O da İslam'dır. Diğer dinler, sapmadır, bozulmuştur. Müslümanlar, hidayet devrini yaşayacak ve İslam'ı dünyaya yatacaktır. Karamsar olmayacağız. Hiç bir zaman ümidimizi yitirmeyeceğiz.

Azimle çalışacağız. Müslüman ümitle canlanır, direnir, dirilir ve ayağa kalkar.”

DİRİLİŞ VE KARAKOÇ OKUMALARI

Üstadın vefatından beri yüzlerce yazı yayımlandı. Bunların ardi arkası hiç kesilmeyecek. Güzel olan şu ki, vicdanı tefessüh etmemiş bazı sosyalist kalemler de hakkını teslim etti. Sezai Karakoç'un büyük bir şair ve düşünür olduğunu söyleyip yazdılar. Bilge Sezai Karakoç, İslam'ın mustarip evladı, Türkiye'nin mütefekkir şairi, çağımızın vicdanı, İslam âleminin münevveri ve Türk dünyasının aksakalıydı. Memleket sathını bir mektep yapmak istiyorsak eserlerine yönelmeliyiz. Okullarımızda, üniversitelerimizde,

vakıflarımızda, derneklerimizde, camilerimizde, medreselerimizde, işyerlerimizde ve en çok da evlerimizde “Sezai Karakoç Okumaları”nı başlatmalıyız. Gençliğimiz, onun verdiği üstün mesajları alıp uygulamalıdır. Ruhlarımız bu mümtaz külliyyatın denizinde yıkanmalı, kurumuş dudaklarımız Diriliş çeşmesinden akan berrak suyla ıslanmalıdır. “Diriliş eri” ve serdarı olan büyüğümüzün eserleri, bütün dünya dillerine çevrilmelidir. Zira sadece Müslümanların değil yoldan sapmış insanlığın da, gerçek manada dirilebilmesi ve iyileşebilmesi için, bu

ruh tedavisine, edibimizin ilaç mesabesindeki fikirlerine ve eserlerine ihtiyacı vardır.

MÜZE, VAKIF VE KÜLTÜR MERKEZİ

Üstat, Fatih'i çok seviyordu. Hem kendisi Fındıkzade'de bir ev alıp yerleşmiş, hem de Diriliş Yayınevi'ni Çağaloğlu'ndan bu semte taşımıştı. Dolayısıyla bilhassa Fatih Belediyesi'ne bundan sonra büyük görev düşüyor. Öğrendiğim kadarıyla, ahir ömründe yakın dostlarına bir ev alıp kültür

merkezine dönüştürmeyi istediğini söylemiş. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Valiliği ve Fatih Belediyesi, elbirliğiyle üstadın ömrünü tamamladığı evi bir an önce “Sezai Karakoç Müze Evi ve Kültür Merkezi” şeklinde hizmete sunmalıdır. Bu arada üstat hakkında ilk eseri yazan Dr. Şakir Diclehan'dan öğrendiğime göre yeğenleri ve akrabaları, “Sezai Karakoç Vakfı” kurulması için kolları sıvamış bulunuyor. Bu vakıf hemen kurulmalı, üstadın bütün eserleri bu vakıf bünyesinde yeniden yayımlanmalıdır. Diriliş dergisi ve gazetesinin bütün eski sayılarının tıpkıbasımı yapılmalıdır. Talebelerinden Recep Garip de isminin bir üniversiteye verilmesi için büyük çaba gösteriyor. Milletlerin büyük evlatları, bilhassa şair ve yazarları eserleriyle, fikirleriyle yaşamaya devam ederler. Bugün Mehmed Âkif, Yahya Kemal, Necip Fazıl nasıl aramızda yaşamaya devam ediyorlarsa inşallah Sezai Karakoç'un varlığını da her zaman yanımızda ve içimizde, sevgisini yüreğimizde hissedeceğiz. Kadirbilir millet olarak elbette bunu göstereceğiz. Büyük vefatlara, vefalı davranışlarda bulunmak zorundayız.

MEHMED ÂKİF GİBİ YENİDEN DOĞDU

Bir köşe yazarı yazısında Sezai Karakoç'un bir ay içinde unutulacağını iddia etmişti. Büyük bir yanığı içinde olduğunu görmüş olması ve utanması gerek. Vefatından hemen sonra Türkiye genelinde anma toplantıları yapıldı, Mevlid-i Şerifler okundu. Biz de Yeni Dünya Vakfı'nda Şakir Diclehan ve Selvigül Kandoğmuş Şahin ile birlikte üstadı anlattık. Başka vakıf ve dernekler de bu görevlerini yaptılar, yapıyorlar. Türkiye'nin birçok kültür sanat dergisi özel sayılar hazırladı, hazırlamaya devam ediyor. Üstat

Sezai Karakoç Türkiye'de yol ve yön gösteren rehber şahsiyettir, kutup yıldızıdır, deniz feneridir. Onu bundan sonra eserlerinden tanımaya, dostlarından dinlemeye devam edeceğiz. Türkiye'de 2022 yılı “SEZAI KARAKOÇ YILI” ilan edilmelidir. Merhum Karakoç, Âkif için yazdığı yazıda “Sen ölmekle yeniden dirildin.” diyordu. Aynı hakikat, Sezai Bey için geçerli oluyor. Sezai Karakoç'u sevenler, anlayanlar vardı. Bu alaka, katlanarak devam ediyor. Diriliş Nesli, elbette onu hiçbir zaman unutmuyacak, eserleriyle aydınlanmaya devam edecektir.

SATIR SATIR MISRA MISRA

Sezai Karakoç'un bütün eserleri satır satır, mısra mısra okunmalıdır. O metinlerden çok istifade edeceğimiz muhakkak. Mesela Diriliş Yayınları'ndan çıkan İslâm isimli eserinde şahadeti şöyle tarif ediyor: “Şahadet kelimesi, mü'minlerin manevî zırhıdır. Ona hiçbir tank nüfuz edemez.”

Eserlerini yeniden okuyor, bazı satırların altını çiziyorum. İslâm kitabında geçen o kıymetli düşüncelerinden birisi de şöyle:

“Her insan bir haberdir. Her doğan çocuk bir haber getirir. Hâfızasını kaybetmiş, bir köşeye büzülerek zavallı zavallı oturan bir kişinin yüzünde bile tuhaf bir haber vardır. En büyük haber, benim varlığımın sebebi, benim varlığımı bir saçma olmaktan çıkaracak haber, Allah'ın var olduğu haberi, elbet bu haberi verecek üstün insanlar ve şartlar olacaktır.”

Üstadın vefatından sonra basın yayın organlarında çok kıymetli yazılar yazıldı. Bunların tamamı neredeyse iki üç cilt kitabı bulur. İnşallah bunlar

toplanır ve kültür hayatımıza kazandırılır. Şiirler de yazıldı ardından. Onlardan birini Mustafa Bâki Efe kaleme aldı. Efe'nin “Üstad Sezai Karakoç'un vefatına düşürdüğü tarih şöyle: Çıktı bir münâdi, geldi yediler ki dedi âh Gitti gülzâr-ı cemâle şâir-i sâhib-zamân Cenabı Allah gani gani rahmet eylesin. Rahmeten vâsia..

“

Türkiye'de 2022 yılı “SEZAI KARAKOÇ YILI” ilan edilmelidir. Merhum Karakoç, Âkif için yazdığı yazıda “Sen ölmekle yeniden dirildin.” diyordu. Aynı hakikat, Sezai Bey için geçerli oluyor. Sezai Karakoç'u sevenler, anlayanlar vardı. Bu alaka, katlanarak devam ediyor. Diriliş Nesli, elbette onu hiçbir zaman unutmuyacak, eserleriyle aydınlanmaya devam edecektir.

”

DİRİLİŞ IŞIĞINIZ SÖNMESİN

Bir sohbetinde "Üstadım neden hatıralarınızı kaleme almıyorsunuz?" diye sormuşlardı. O da "hatıra yazacak zamanımız mı var. Hatıra yazmak kenara çekilip geçmiş günleri kaleme almak demektir. Bizim kenara çekilecek zamanımız yok" demişti. Hayatını hakikat medeniyetinin inşasına adayan, ilerleyen yaşına rağmen umudunu hiç kaybetmeden ilk günkü aşkla çalışan, hatıra yazmaya dahi vakit ayıramadığını söyleyerek bir dakikasının bile boş geçmemesi için gayret gösteren üstadımız ile ilgili olarak yazı yazmanın haddimiz olmadığını bilerek ve üstadımızın da affına sığınarak bu yazıyı kaleme alıyorum.

İlim Yayma Vakfı Yurdu'nda kalırken o zamanki yurt müdürümüz Ömer Aydın Bey bizi Cağaloğlu'ndaki yayinevine götürmüştü. 1995 yılıydı sanırım. Üstatla tanışmıştık aslında çok da etkileyici gelmemişti. Tabi bizler şaşalı gösterişli bir ortam bekliyorduk. Oysa üstat çok mütevazı, yayinevi çok mütevazı, han eski bir handı. Ömer abi üstatla yüz yüze tanıştırmıştı ama bizim çok etkilenmediğimizi görmüştü. Bize o gün bir kitap hediye etti ve sonraları başka kitaplar takip etti. Şimdi üstadı tanımıştım. Onunla tanışmak yüz yüze gelmek değildi. Fikirlerini anlamak dirilişin ne demek olduğunu anlamaktı. Eski bir hanın içinde idi yayinevi. Üstat da orada misafirlerini

kabul ediyor orada çalışmalarını yapıyordu. Eski hanın içerisinde dünya için yeni bir dirilişin ışığını yakmaya çalışıyordu. Bir sohbetinde "dünya makamları ve nimetleri diriliş ışığınızı söndürmesin demişti." Üstadı dinledikçe, okudukça bağlılığımız ve hayranlığımız artıyordu.

Üniversiteden mezun olmuşum. Hecacanlı bir avukattım. Yine üstadın yanına gidip geliyorduk. Diriliş Partisi Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmıştı. Üstat, bizimle birlikte bir grup avukat arkadaşla yeni partinin tüzüğünü hazırlama görevi vermişti. 6-7 arkadaş tüzüğün hukuki bölümlerini hazırlamıştık ve tüzüğün amaç

Yüce Diriliş Partisinin Tüzüğünü hazırlayan ekibin çalışma sonrasında çekindiği hatıra resmi.

gaye bölümlerini üstat hazırlamıştı. Yüce Diriliş Partisi adında yeni bir parti kuruldu. İstanbul İl Başkanlığı ile ilgili yeri kiralamaya gittik. Mülk sahibi üstadı tanımıyordu. Kiralanan yerin Yüce Diriliş Partisi İstanbul İl Başkanlığı olacağını söyleyince ben partiye kiraya vermem. Siyasi olaylar olur binama zarar verirler diye itiraz etmişti. Üstadı kitaplarını ve düşüncesini anlatmaya çalışarak biraz da rica ile kira sözleşmesini yapmıştık.

Üstat uzun yıllar İstanbul İl Başkanlığı'nda sohbetlerini sürdürdü. Parti binası küçüktü. Sohbeta gelenler bazen dışarıda kalıyordu. Dinleyenler ise odalara dağılıyor üstadı göremeden dinliyorlardı. Ben üstadın hep yanında olan Halil İbrahim abiye bu sohbetleri Çapa Anadolu Öğretmen Lisesi'nin çinili salonu var. Hem tarihi bir mekân hem de oradaki müdür arkadaşımız da üstadımızı çok seven Mücahit Yentür isminde bir arkadaş. Ben onunla konuştum üstadımızın sohbetleri okulda olursa mutlu olacağını söyledi dedim. Halil İbrahim abi üstada sorduğunu ama parti ve yayınevinden başka hiçbir yerde bu sohbetleri vermeyeceğini söylediğini belirterek bu önerimizi geri çevirmişti. Aslında diriliş mücadelesinin en önemli noktası da burası idi. Hiç kimsenin hiçbir kurumun hiçbir kuruluşun gölgesinde kalmadan konuşmak ve yazmak gerekiyordu. Onun içindir ki Yüce Diriliş Partisi'nin Genel Kurulunu Ankara'da eski bir tuğla fabrikasının bahçesinde yapmıştık. Üstat genel kurul ile konuşmasını bahçede ağaçlar altında yapmıştı. O sırada yağmur başlamış içeri girmiştik. Yağmur dinince genel kurula devam ettik.

“

Aslında diriliş mücadelesinin en önemli noktası da burası idi. Hiç kimsenin hiçbir kurumun hiçbir kuruluşun gölgesinde kalmadan konuşmak ve yazmak gerekiyordu. Onun içindir ki Yüce Diriliş Partisi'nin Genel Kurulunu Ankara'da eski bir tuğla fabrikasının bahçesinde yapmıştık. Üstat genel kurul ile konuşmasını bahçede ağaçlar altında yapmıştı.

”

Üstada münzevi diyorlar. Hiç öyle değildi. O herkesin baktığı pencereden bakmıyordu. Herkes balkonunda kahvesini yudumlarken o Balkon şiirini yazıyordu da ondan.

Üstattan izin alarak Başakşehir Sular Vadisi'nde Ramazan etkinliklerinin yapıldığı yerde iki yıl Diriliş Yayınları standı açmıştık. Çocuklarım ve ben iftardan sahura kadar o stantta üstadın kitaplarını insanlara ulaştırmaya çalışıyorduk. Vadi o kadar kalabalıktı ki insanlar zor yürüyordu. Başakşehir muhafazakâr bir ilçe olmasına rağmen insanların üstadı tanımadıklarını gördük. Kitapları hiç satılmıyordu. Bir yanda kendinden geçmiş ruhu ölmüş insanlar topluluğu vardı. Bir yanda onları diriliş ışığı ile aydınlatmaya çalışan hakikatle buluşturmaya çalışan biri vardı. Bu bizi çok üzüyordu. Üstadın bir sözü tesellimizdi. Diriliş eri umudunu yitirmez.

Her fani gibi göçüp gitti üstat. İnandığı gibi dosdoğru yaşarak tamamladı hayatını. Hakkı hakikati yaşatmak için gayret etti kitaplar yazdı, sohbetler verdi. Hakikat medeniyetinin inşası için çalışmamızı vasiyet ederek, diriliş ışığımızın sönmemesini dileyerek gitti.

Ruhu şad olsun. Mekânı cennet olsun..

Sezai Karakoç ve İktisadı Yeniden Düşünmek

Çağın bilge insanı Sezai Karakoç'un en çok şair yanı konuşulur ve tüketilir. Ancak o her zaman kendisinin asli yönünün fikriyat ve düşünce tarafı olduğunu söyler ve şair yönünün ilave bir özellik olarak tezahür ettiğinin altını çizer. Şimdi buradan hareketle Sezai Karakoç ve iktisadı yeniden düşünmek üzerine bazı değerlendirmelerde bulunacağız.

Meseleye girmeden önce iktisat kavramının kelime kökenine bir bakmakta yarar var. Genelde iktisat ile ekonomi aynı anlamlarda kullanılır. Oysa iktisat ile ekonomi kavramlarını birbirinden ayırmak

gerekir. Zira her ne kadar birbirleriyle ilişkileri varsa da aralarında derin farklar vardır. Bugün var olan iktisat anlayışı materyalist zihnin ürettiği iktisat anlayışıdır. Materyalist iktisadın iki tür uygulaması mevcuttur. Bunlardan biri sermayenin egemen olduğu kapitalist ekonomi, diğeri de bir sınıfın egemen olduğu sosyalist ekonomidir.

Şimdi "iktisat" kavramı ile onun bir uygulaması olan "ekonomi" kavramının ilişkisini yakından incelemeye ve değerlendirmeye çalışalım. Ekonomi kelimesinin iktisat kavramının İngilizce karşılığında geldiğini biliyoruz. Ancak insan, toplum, eşya ve kâinat telakkileri açısından Batıdaki anlayışlarla İslam'ın anlayışları arasında zihinsel olarak dünyalar kadar fark olduğu açıktır. O açıdan bu derin ve uzlaşmaz farkın altını çizmek ve bu konuda farkındalığı artırmak için, şimdilik, bu iki kavrama farklı anlamlar yükleyerek bir başlangıç yapmakta fayda var. Bu arada bu konunun araştırılması, derinleştirilmesi ve geliştirilmesi meselesinin aydınların ve akademisyenlerin önünde duran acil bir görev olduğu da hatırlatmak gerekir.

Kanaatimizce iktisat daha ziyade teoriye dönük, ekonomi ise bizatihi uygulamaya dönüktür. Bu noktada iktisat ekonominin dar çerçevesine hapsedilemez. İktisat ekonomiyi kapsar, kuşatır ancak

onunla sınırlı ve eş görülemez. Çağdaş dünyada iktisat, hayatı kuşatan sosyo ekonomik bütünlüğün kavramsallaştırılması, modellenmesi ve teorisi; ekonomi de, bu kavramsallaştırmalara dayalı gündelik yaşam pratiği olarak birlikte tek bir sosyal praksi oluşturmaktadır. Başka bir ifade ile "iktisat, ekonomi uygulamasının toplumun tüm kesimleri gözetilerek ve kuşatacak belli bir siyaset anlayışıyla hayata geçirilmesidir." Yani iktisat, ekonomi politiktir. Diğer bir deyişle iktisat, politik ekonomidir.

Öncelikle "iktisat" ve "ekonomi" kelimelerinin kökenlerine bir bakalım. "İktisat" kelimesi aslında Arapça bir kelime olup "kasd" kökünden gelmektedir, (M. Salih Geçit, Ekonomi ve İnanç, 2009: 19). "Kasd" ise hedefe yönelme, doğru yol, amaca uygun, mutedil demektir. Bir açıdan da "kıst" (adil olan pay, adalet) kavramını düşürsek her şeye hakkını verme, her şeyi yerli yerine koyma, diğer bir deyişle tam anlamıyla adaleti tesis etme iktisat kavramına derin bir açılım yapabilir. Bu yönüyle, iktisat kelimesi itidal üzere hareket etme, harcamalarda tasarruflu olma, kanaat etme demektir. Başka bir ifade ile iktisatta bir gayeye yönelme vardır; "amaçlılık, ölçü ve ölçülülük" sosyal ve iktisadi kavrayışın temel unsurlarıdır.

"Ekonomi" kelimesi ise Yunanca "oiko" (ev) ve "nomia" (kural) köklerinden oluşan "oikonomia" kelimesinden gelmektedir. Bu yönüyle, ekonomi kelimesi ev kuralı, ev yönetimi demektir. Bizim literatürde kullanılan "İlmi

Tedbiri Menzil" deyiminin anlamı da bir bakıma "ev yönetimi", "ev yönetim bilgisi" demektir ve oikonomia kelimesi ile paralellik arz edebilir. Ancak aralarında bazı temel farklar vardır.

İktisat kavramını "ilmi tedbiri menzil" kavramıyla birlikte düşündüğümüzde ekonomi kelimesinden en temel farkının "amaç farklılığı" olduğu açıktır. Zaten varılacak yer anlamındaki menzil kelimesi bunu açıkça göstermektedir. İşte bütün bu tartışmalar bize, "iktisat" ile "ekonomi" kelimelerinin kökenleri kadar, yöneldikleri maksatlar açısından da ciddi ve derin farklılıklar taşıdıklarını gösterir. Bugün için, iktisat kavramının İngilizcesinin ekonomi kelimesi olması bizi yanıltmamalıdır. Zira söz konusu maksat farklılığındaki temel ayırım bize bugün kullanılan sözde iktisat kavramının aslında zihin ve anlam olarak kapitalist iktisat hatta daha doğru bir ifade ile materyalist iktisat olduğu açıktır.

İktisat ile ekonomi farkının daha iyi anlaşılması ve ekonomi kavramının yetersizliğinin gün yüzüne çıkması konusunda, bu disiplinin kurucularından Adam Smith'in (1729-1790) Ulusların Zenginliği adlı kitabındaki bir değerlendirmesi dikkate şayandır: "Siyasal ekonomi, iki ayrı amaç güder: Birincisi, halka bol bir gelir veya geçim sağlamak yahut daha doğrusu, onların, kendileri için böyle bir gelir ve geçim sağlama-larını mümkün kılmak; ikincisi, devleti ya da toplumu kamu hizmetlerine yetecek bir gelire donatmaktır. Halkı da hükümdarı da zengin etmek gayesini

gözetir," (Smith, 2014: 455). Aslında Smith, halk ile devleti bir araya getirip bütünleştirecek bir yaklaşımdan bahsederken siyasal ekonomi kavramını kullanarak altını çizmeye çalıştığımız farkın işaretini vermektedir.

Ayrıca bu konuda Fransız Devrimini etkileyen ve Toplum Sözleşmesi adlı eseriyle ünlenen düşünür Jean-Jacques Rousseau'nun (1712-1778) pek de duyulmamış olan Ekonomi Poli-

tik adlı kitabındaki değerlendirmesi de ipucu vericidir: "Ekonomi ya da Oikonomi (Ahlaksal ve Siyasal). Bu sözcük oiko, ev ve nomo, yasa sözcüklerinden gelir ve kökenine göre, tüm ailenin ortak iyiliği için ev işlerinin akla ve belli kurallara uygun biçimde çekilip çevrilmesi anlamını taşır. Bu terimin anlamı sonradan en büyük ailenin, yani devletin yönetimini de kapsayacak biçimde genişletilmiştir. Bu iki anlamı birbirinden ayırt etmek

için, ikinci durumda buna genel ya da politik (kamusal) ekonomi, öteki durumda ev ekonomisi ya da özel ekonomi adı verilir," (Rousseau, 2005: 7). Rousseau, daha eserinin girişinde ekonomiyi "özel ekonomi" ve "genel ekonomi" (politik ekonomi) olarak ayırmak durumunda kalmıştır. Genel ekonomiyi politik (kamusal) olarak değerlendirmiş, buna toplum ve devlet idaresi anlamı vererek buradan da genel iradeye varmıştır. Ekonomi politiği bir anlamda polis'in nomos'u olarak yani toplumun/devletin yasası, düzeni olarak görmüştür. Bu son derece ilginçtir.

Velhasıl "iktisat" ve "ekonomi" ayrı zihinlerin ve ayrı yaklaşımların ürünüdür. Bu açıdan şunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz: mevcut iktisat anlayışı materyalist iktisat anlayışıdır ve onun iki uygulaması olan kapitalist ve sosyalist ekonomiler de bizatihi politikaları, uygulamalarıdır. İktisat bir amaca matuf zihinsel bir çaba ve

“

Karakoç her ne kadar ekonomik yapı (strüktür) kavramını kullansa da aslında kastettiği daha önce altını çizdiğimiz iktisat kavramının derin anlamıdır.

”

33 |

teori, ekonomi ise bu zihinsel çaba ve teorinin bir uygulaması demektir. Bir bakıma ekonomi, bir iktisat politikasıdır, bir iktisat uygulamasıdır yani dar ve sığdır. İktisat ise sadece ekonomiyi değil bütün hayatı kuşatan daha geniş ve derin anlamları olan, yeni zihin üzerinden yeni dünyaya kapı aralayan felsefi bir kavramdır. İktisat kavramını yeniden aslına döndürerek girdiğimiz bu yoldan Sezai Karakoç'un iktisatla ilgili tek ki-

tabı olan ve küçük hacmine rağmen değiştiğimiz zihin ve amaç farklılığını çok iyi işleyen İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü eserine geçebiliriz. Karakoç, o derin ve ufuk dolu yaklaşımıyla daha işin başında fikriyat boyutunda kendine haslığın altını çizer: "İslam toplumunda kendine mahsus bir iktisadi içyapı oluşmuştur.

ekonomisi üzerine yapılan incelemeler aldatıcı analogiler olmaktan öteye geçemez," (s.8). Devamla, Batı sınırlamaları ve muhtevalarıyla İslam realitesinin üzerinde yapılacak soyutlamalar, İslam'ı değil, ancak batı doktrinlerinin İslam'ı nasıl gördüğünü ve gösterdiğini tespitte yarar, (s.10) der ve ardından kör gözlere işaretler gönderir: ahlak ve dinle ekonominin ilgisini henüz tam bir ölçüye bağlamamış olan ve birçok önemli buh-

“

İslam'ın her cephesinde olduğu gibi iktisat görüşünün aranmasında da birinci prensip onun İslam dışı sistemlerden farklılığını kabul etmekse, ikinci prensip de İslam'ın bu cephesinin öbür cephelerinden, yani, inanç, ahlak, hukuk, sosyal hayat ve genel dünya görüşü cephelerinden ayrı ve bağımsız ele alınmayacağı, daha doğrusu onlar göz önünde tutulmadan, söz konusu olamayacağı prensibidir.

”

ranlarının ve kapitalizm-komünizm ikilisinin kaynağı bu noktada bulunan Batının gözü önünde İslam prensipleri kurtarıcı birer semboller halinde durmaktadır da gurur, bunu görmeye engel olmaktadır, (s.12).

Karakoç her ne kadar ekonomik yapı (strüktür) kavramını kullanırsa da aslında kastettiği daha önce altını çizdiğimiz iktisat kavramının derin anlamıdır. Nitekim o, "İslam'ın her cephesinde olduğu gibi iktisat görüşünün aranmasında da birinci prensip onun İslam dışı sistemlerden farklılığını kabul etmekse, ikinci prensip de İslam'ın bu cephesinin öbür cephelerinden, yani, inanç, ahlak, hukuk, sosyal hayat ve genel dünya görüşü cephelerinden ayrı ve bağımsız ele alınmayacağı, daha doğrusu onlar göz önünde tutulmadan, söz konusu olamayacağı prensibidir." (s.13) diyerek bu ayrımı net bir şekilde ortaya koyar. Üstelik bu yaklaşımını ebedilik üzerinden çok daha açık olarak saflaştırır: "İslam, yaşadığımız hayatı ebediliğe göre ayarlar. Ekonomi, bu hayatın çerçevesini doğrudan doğruya aşma durumunda değildir. Ancak, ebediliğe aday olan insanın çalışmasında, dünyayı yorumlamasında ve kullanmasında önemli bir yeri olmak bakımından, dolaylı olarak, ebedilik probleminde ilişir." (s.16). İslam'ın insan ve eşya telakkisinin, mülkiyet anlayışının diğer sistemlerden tamamen farklı olduğunu söyleyerek mutlak anlamda eşyanın da insanın da O'na ait olduğunun altını çizer. Ona

çok, o eşya ile birlikte gelen ödevleri tam yerine getirerek elde edilecek ebedi hayat sevinci için bu malların sorumluluğunu üzerine almaya razı, hatta istekli olur.

Sonuç olarak; iktisat bir kasta, amaca doğru yaşamaktır ve ekonomi de o amaca uygun iktisadi eyleyiş içinde olmaktadır. O yüzden de İslam toplumunun ideası, İslam idealinin genişlemesi ve yayılmasıdır. İktisadi perspektif içinde ekonomik ilerleyiş de bu ideaya bağlıdır ve onun içindedir. Sezai Karakoç'un diliyle bağlarsak; İslam toplumlarını batıların elinden ve dilinden kurtaracak kahraman nesil, şüphe yok ki İslam iktisadını da yeni baştan düzenlemek ve kurmak zorundadır.

MÜMİN ALIOV ile Röportaj

Sezai Karakoç ile tanışmanız nasıl oldu, bizimle paylaşabileceğiniz bir anınız var mı?

Sezai Karakoç ile tanışmam birçok insan gibi şiirleri ile birlikte

oldu. Üstadın şiirlerini okuyarak onunla, onun düşünce ve fikir dünyasıyla tanışmış oldum. Bu gıyaben tanışmanın ardından daha sonra onunla bir vesile ile yüz yüze de tanıştım.

Yakın zamanda vefat eden Makedonya Türk edebiyatının ender

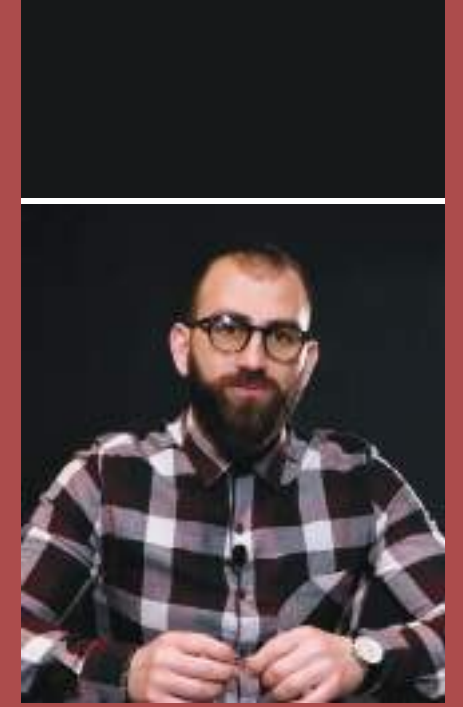
şairlerinden olan İlhami Emin'le Üstat Karakoç kan kardeşmiş. İlhami Emin'in selamını iletme vesilesiyle Üstadın yanına gittim. Yusufpaşa'daki Diriliş Partisi merkezinde haftalık sohbetler yapıyordu. Oraya gitmiştim. Orada İlhami Emin'in selamını götürerek kendisiyle tanışma fırsatı bulmuştum. Kendisine şu şu konularda yazmayı düşünüyor musunuz diye bir soru sormuştum o da "ben söyleyeceğimi eserlerimde söyledim" demişti. Biz tabii bu konuşmayı ayak üzeri yapmıştık, eserleri de orada üst üste dizilmişti. Orada Üstadın yazdığı eserlerin boyunu geçtiğini gördüm ve bu sözün değerini, anlamını anladım.

Sezai Karakoç'la ikinci tanışmam ise onu Kocamustafapaşa'da bir çorbacıda görmemle oldu. Önce Üstadı çorbacıda gördüm ve rahatsızlık vermeyeyim diye önünden geçip yürüdüm. Biraz ilerledikten sonra gidip selam versem ne olur ki diye düşünüp kendisine selam verdim ve daha önce tanıştığımızı Makedonyalı olduğumu vesaire söyledim, o da yine memnun oldu.

Üstat Karakoç'un evvela bir mütefekkir sonra da bir şair olarak düşünce ve edebi dünyamızda nerede konumlandırabiliriz?

Sezai Karakoç modern Türk edebiyatında şair -yazar ve düşünür

olarak İslam ve diriliş kavramları etrafında düşünce dünyasını şekillendirmiş, eserlerini bu minval üzere inşa etmiştir. Temel düşüncesi İslami bir yaklaşım ve hassasiyetle eserlerini ilmek ilmek işleyen modern bir Türk şairi olarak yakın zamanda aramızdan ayrılmıştır. Hiç şüphesiz ki Sezai Karakoç modern Türk edebiyatında hem şiirleriyle hem de nesirleriyle dünya çapında Türk şiirini temsil edebilecek şairlerden biridir. O, kendi düşünce ufkuyla hem kendi neslini hem de kendisinden sonra gelen genç nesli etkilemiştir. Kendisinden önce bazı şairlerin de örneklerini verdiği gibi, Türkçe ile nasıl modern ve mükemmel şiir yazılabileceğini ispatlamıştır. O kendi döneminin İkinci Yeni şairlerinden ayrılarak kendine has yeni ve orjinal bir şiir ufku ve poetika yaratmıştır. İkinci Yeni şiirinin formunu benimseyerek ya da bu tarzda yazarak şiirlerini oluşturmuş fakat muhteva yönünden bu gruptan ayrılmıştır. Bu noktada şahsen onu illaki bir sınıflandırmanın içine koymak gerekirse şiirinin muhtevasını ön plana alarak İslami çizgi ve düşüncenin şairi olarak konumlandırmak noktasında düşünülebilir. Yine de en doğrusunu zaman cevaplayacaktır. Zira Karakoç'u sınıflandırmaya kurban edersek düşüncesini ve fikir dünyasını daha geniş çerçeveden görmemize engel olur. Bu haliyle o kendi neslini ve geleceğe şiirlik ve fikir adamlığı noktasında öncü olanlardandır.

“

Sezai Karakoç modern Türk edebiyatında hem şiirleriyle hem de nesirleriyle dünya çapında Türk şiirini temsil edebilecek şairlerden biridir. O, kendi düşünce ufkuyla hem kendi neslini hem de kendisinden sonra gelen genç nesli etkilemiştir.

”

“

Sezai Karakoç şu şairden etkilenmiştir ya da şu şair onu hiç etkilememiş demekten ziyade kendisinden önce gelmiş olan gerek yerli Türk şiiri gerekse de Batı şiirini okuyarak kendi şiirini kendine has bir üslupla mezcederek bir poetika oluşturmuştur ki bu da Sezai Karakoç üslubudur.

”

Aynı zamanda eserleri üzerine akademik çalışmalar da her geçen gün artıyor, şiirlerinin tematik olarak incelemeleri yapılıyor. Eserleri üzerine ciddi tahliller mevcut ama bu yeterli midir elbetteki bir yazarın sadece şiirlerini tematik olarak inceleme değil, aynı zamanda nesir olarak ortaya koymuş olduğu düşünce yazılarının da üzerinde durulup konuşulabilir, tartışılabilir. Türk düşünce tarihi içerisinde bir konumlandırmasöz konusu olabilir. Fikrini diriliş kavramı etrafında zaten sürekli dile getiriyor. İslam hassasiyeti ile dünyaya bakan bir yazar sonuçta. Ve eserlerini bunun etrafında şekillendiriyor bu çok önemli bir durum. Çünkü aynı zamanda yazarın kendi dünyasını da belirliyor. Yani nerede duracağını nasıl bir pozisyon alacağını nasıl bir hareket noktası kendisine seçeceğini belirliyor. Şairi besleyen kaynaklar ve onu harekete geçiren, aksiyon almasını sağlayan birçok düşünceler arkasında tabii ki inanç ve manevi değerler bir nevi bulunuyor. O yüzden bunların hepsi toplu düşünüldüğü zaman Sezai Karakoç üzerine yapılan çalışmalar ortaya çıkıyor. Tabii ki haliyle mutlaka daha derinleşerek ve daha spesifik çalışmalarda ortaya konulabilir. Bundan sonra yapılacak olan çalışmalar çeşitlenerek çoğalacaktır.

Sezai Karakoç'un yerli ya da yabancı bir şairden etkilendiğini düşünüyor musunuz?

Nasıl ki bir çocuk anne ve babası, çevresi, okulu ve daha sonra dış dünya ile iletişime geçmiş olduğu hemen her şeyden etkilenirse kaçınılmaz olarak şair de belli düşünce ve yaşayış tarzına maruz kalıyor. Tabii bu da etkilenmeyi beraberinde getiriyor. Şimdi bunu bir şair olarak Üstat için yorumlarsak kimleri okumuştur, hangi kaynaklardan beslenmiştir gibi sorulara birçok isim ya da eser söylenebilir. Fakat özel olarak Sezai Karakoç şu şairden etkilenmiştir ya da şu şair onu hiç etkilememiş demekten ziyade kendisinden önce gelmiş olan gerek yerli Türk şiiri gerekse de Batı şiirini okuyarak kendi şiirini kendine has bir üslupla mezcederek bir poetika oluşturmuştur ki bu da Sezai Karakoç üslubudur. Tabii bu üslubu inşa ederken de mutlaka bir beslenme süreci olmuştur.

Üstat, sözünü küçük kelime oyunlarına düşmeden sözün değerini estetikle yoğurarak ve İslami düşünceyi kendine mihenk yaparak söylemiştir.

Zaman ayırdığımız için teşekkür ediyorum Mümin Bey.

Ahmed Sezai Karakoç.

1933'te başlayıp 2021'de sona eren onurlu bir hayat hikâyesi.

Bedenen dünyadan ayrılmış olsa da ardında kıymetli bir külliyyat bıraktı diriliş mimarı...

Sezai Karakoç hakkında yazmak beklediğimden çok daha zormuş. Sezai Karakoç ile aynı çağda yaşamak insanı güçlü hissettiriyordu.

Oldu olası hiçbir şekilde "görüntü vermek" derdinde olmayan Sezai Karakoç sosyal medyanın iyice hayatımızın merkezinde yer aldığı bu zamanlarda dahi çizgisini bozmamıştır. Şiirinde geçtiği gibi "Biz mahcup ve onurlu

çocuklarımız / Başımızı kaldırp bir bakmayız" mısrasını hayatının düsturu haline getirmiş ve ömrünü bu minvalde geçirmiştir. Tüm fikri altyapısı ve mücadeleyle geçen ömrü boyunca belki de Sezai Karakoç'u gerçekten değerli kılan bu değişmez yürüyüşüydü. Sadece ve sadece sözünü söyledi ve yoluna devam etti. Zaman birçok meselede Karakoç'u haklı çıkardı fakat haklı çıkma kaygısını hiçbir zaman gütmeyeceği için sesini yükseltmedi.

Bazı insanların kıymeti yaşarken bilinmez. Sezai Karakoç ise bu durumdan müstesna olmuştur. Henüz yaşarken hakkında yazılan kitaplar, hazırlanan dergi çalışmaları, yapılan sempozyumlar ve takdim edilen fahri doktora

unvanı verilen kıymetin göstergesidir.

Sezai Karakoç okunan kısmen de olsa anlaşılabilir fakat sözleri dinlenmeyen önemli bir düşünce ve aksiyon adamıydı. Çıkış Yolu kitabında belirttiği gibi İslâm Milleti ve bu milleti bir arada tutacak İslâm Devleti için gerekli fikri hazırlık yapılamamıştır. Bu hazırlığı Müslüman ülkelerdeki aydınlar tarafından başlatılacağı ve organize edileceğini belirten Karakoç'un sözleri ne yazık ki İslam aleminin başlıca sorunu olan bir arada hareket edememe hastalığımızın reçetesi olarak hayata geçirilememiştir.

Mona Rosa

Unuttuğumuz Masalları Hatırlatan Adam

Sezai Karakoç denilen akla ilk gelen şiiirlerinden biri Mona Rosa'dır. Bu şiiirdeki hafızalara kazınan mısralar kadar şiiirin hikâyesi de zamanla efsaneleşmiş ve neredeyse şiiirin önüne geçmiştir. Sezai Karakoç'un yıllarca yayınlamadığı ve fotokopicilerde çoğaltılan bu şiiir artık iyice ulaşılmaz bir hal almıştır. Sezai Karakoç bu olaya 1998 yılında müdahale etmiş ve şiiir kitabı olarak yayınlamıştır. Nedenini soranlara ise "Şiiir artık benden çıkmaya başlamıştı müdahale etmem gerekiyordu" olarak açıklama yapmıştır.

Hızır'la Kırk Saat

Üstadın annesinin vefatı üzerine kaleme aldığı Hızır'la Kırk Saat şiiiri yaşadığı metafizik hayatı da gözler önüne seriyor. Kırk bölümden oluşan ve kırk günde yazılan bu şiiirin hikâyesini Karakoç şöyle yazmıştır: "Hızır'la Kırk Saat adlı kırk bölümlü şiiirimi 1967 yılı mayıs ve haziran aylarında, Yenikapı'da, deniz kenarında, kayalıklar arasındaki bir kır kahvesinde yazdım. Aşağı yukarı, kırk gün, akşamüzeri, bir iki saat, orda, deniz dalgalarının kıyıya çarpma seslerini dinleyerek ve her seferinde şiiirin bir bölümünü yazarak kitabı tamamladım. Zaten, bu yüzdendir ki, şiiire, Hızır'la Kırk Saat ismini verdim: Sanki orada Hızır'a randevu vermiştim de, her gidişimde, bir randevu verimi ve armağanı olarak bir bölümle döndüm."

Masal

Doğu ve Batı arasındaki çetin mücadeleyi en güzel şekilde anlatan metindir diyebiliriz Masal şiiiri için. Doğu ve Batı arasındaki medeniyet kavgasını Karakoç'un mısralarında daha iyi çözümleriz. Doğu'nun oğulları çeşitli sebeplerle Batı'ya gidiyorlardı. Birinci oğul sessizce öldürürken ikinci oğul bir kıza tutuluyordu. Üçüncü oğul patron görünümü uşak oluyordu. Dördüncü oğul bilgin olmuştu fakat Batı'yı üstün görmekteydi. Beşinci oğul şairdi ve kendisi düştü Batı'nın yollarına, Batı'nın uçarılığı ve Doğu'nun kaderi çöllerde kaybettirdi izini. Altıncı oğul Batı'nın sefahat hayatına düşüp karanlıklara karıştı. Doğu'nun altı oğlunu yutan Batı'ya varan yedinci oğul acısından ölen babasının ardından şunları söylüyordu Batı'ya karşı: "Doğulu olarak ölmek istiyorum ben / Sizin bir tek ama büyük bir gücünü var: Karşınızdakini değiştirmek"

Ağustos Böceği Bir

Meşaledir

Batı masalı olan Ağustos Böceği ve Karınca hikâyesinde yazın aylaklık yapan karıncanın kışın havaların soğumasıyla karıncadan yardım istemesi anlatılır. Sezai Karakoç bu şiiirinde ağustos böceğinin hakkını savunur. Şair büyüklüğünü böylesi şiiirlerinde daha iyi hissettirir. Onun için hakikat her şeyden öncedir ve kutsaldır. Kimin ne anlat-

tığı değil Allah'ın ilahi hükümleri her şeyin üstündedir. "Ey masalcı adam iftira ettin sen / Bu harikalar harikası böceğe / Onu suçladın tembellikle / En çalışkan onu görüyorum ben / Hiçbir karşılık beklemeden / Yazı ağustosu çamı çınarı / Tanıtıyor bize yazı ağustosu çamı çınarı"

Bitirmeden evvel Sezai Karakoç'un tüm şiiirlerini topladığı on üç bölümden meydana gelen Gündoğmadan kitabının ismine kısaca değinelim. Üstad eserine bu ismi verirken henüz daha vaktimizin gelmediğini ama o vaktin geleceğini müjdesini vermektedir adeta. Yazı ve sohbetlerinde de sıklıkla değindiği umuda bize sevk etmektedir. Ruhu şad olsun.

“

Tüm fikri altyapısı ve mücadeleye geçen ömrü boyunca belki de Sezai Karakoç'u gerçekten değerli kılan değişmez yürüyüşüydü. Sadece ve sadece sözünü söyledi ve yoluna devam etti. Zaman birçok meselede Karakoç'u haklı çıkardı fakat haklı çıkma kaygısını hiçbir zaman gütmmediği için sesini yükseltmedi.

”

YOL ve İNSAN¹

İnsan!

**Eşref-i mahlûkât ile esfel-i sâfilîn arasında sıkışmış,
Uzun bir yolun yolcusu, zor bir imtihanın talebesi.**

**Yolu bulan, yola düşen, yolu aşan,
Hakikat yoluna varabilen tek varlık.**

Yol!

**Kimi Hakk'a kimi batıla giden,
Ama hileli ama dengeli envâi çeşidi olan.
Varmak için gidilen dönmek için aşılan,
Bulunmak için yaratılan maksatlar kapısı.**

¹Bu metin, Sezai Karakoç'un 19.04.2014 tarihinde Yüce Diriliş Partisi'nin İstanbul İl Başkanlığı'nda yapmış olduğu konuşması çerçevesinde oluşturulmuştur.

Sezai Karakoç'un anlatımıyla: Yol ve İnsan

Yol insan içindir; fakat insan da çıktığı yolun adamı olmalıdır. Görünüşte yollar insanlar için olsa da bu münasebet tek taraflı değildir. Öyle zamanlar olur ki insan da yol için elzem oluverir. Hele o yol, hakikat yoluysa yalnızca bir araç olarak görülmemelidir. Hem yolun gereği hem de insan olmanın gereği yerine getirilmeli ki insan ve yol birbirini tamamlasın böylece maksat hâsıl olsun. İslâm'da bu konu dengeye kavuşturulmuş olsa da insanlık âleminde yarım kalmıştır. Bazen yol mübalağa edilirken bazen de insan mübalağa edilerek yol hiçe sayılmıştır. Böyle bir münasebetin maksadına ulaşması beklenemez elbette. Bu zıtlık çerçevesinde incelendiğinde, tarihin sıkıntılı süreçlerinin altında yatan sebebin aşırılıkta gizli olduğu anlaşılır. Bu sorun çözülmeden insanlığın mutluluğa erişmesi mümkün değildir.

İnsanoğlunun sorunları aşamamasındaki asıl engel, aşırılıklara olan eğilimidir. Din-i İslâm, insanın her türlü eylemini aşırılıktan men etmiş, orta yolu bulmuştur; fakat insanoğlunun bu eğilimi onu yoldan çıkarmıştır. Dosdoğru yolda giderken aklına esen bir fikir, bir hisle yoldan ayrılmış ve ıssız patikalarda, kimse-siz dağlarda kaybolup gitmiştir. İnsanı hak yoldan ayıran bu aşırılıklar "ifrat ve tefrit"tir. Yolun gereğini yerine getirirken ona tam uymak ve yolu doğru tarif edene itaat etmek büyük önem taşır. Elbette itaatte aşırılık ya

da tamamen itaatsizlik de kişiyi yoldan çıkararak, gaflete götüren bir sebeptir.

Söz gelimi Hz. İsa, kavmine gönderilen bir rehberken toplumun bazı fertleri onu Tanrı'nın oğlu olarak kabul etmiş bazıları ise çarmıha gerecek kadar suçlu görmüştür. İşte insanlığı mahveden hem iyilikte hem de kötülükte aşırıya gittiği bu tavrıdır. Aynı minvalde İslâm tarihi incelenecek olursa, Hz. Osman'ın şehadeti ve o devirden sonra yaşananlar aşırılığın nasıl bir musibet olduğunun en kuvvetli delilidir. İslâmiyet çok geniş bir alana yayılmış, henüz yeni Müslüman olmuş kitleler akın akın Medine'ye gelmiştir. Müslüman olmanın verdiği imtiyazlarla aşırılık gözlüğünü takınan ve her türlü imkânı talep etme hakkını kendinde görenler, halife'yi şehit edecek kadar kör olmuştur. Ama ne körlük... Yaşadıkları bir anlık akıl tutulmasıyla yalnızca kendilerine değil tüm İslâm âlemine zarar vereceklerini düşünmemişlerdir. Oysa "din haddini bilmektir" demiş büyük zatlar. İslâm, insana hak ve hürriyet vermiştir; fakat hiç kimse bir başkasının hürriyetine tecavüz etme hakkına sahip değildir. İşte Müslümanların dünyasının paramparça bir hâlde olmasının, bir türlü toparlanamıyor ve çevresi düşmanlarla sarılıyken bu kadar bocalıyor olmasının asıl sebebi, tarihinden ders çıkaramadığı bu aşırılıklardır. Bu durum, geçmişten günümüze toplum düzenini bozmuş ve insanlığın yoldan çıkıp karanlığa mahkûm olmasına sebep olmuştur.

Yolu yol, insanı insan olarak bilmek, mübalağaya kaçmadan doğru yolu

“
Yolu yol, insanı
insan olarak
bilmek, mübalağaya
kaçmadan doğru
yolu tutturmak
çok zor ve çok
önemlidir.
İnsanoğlunun
geçmişine
bakıldığında tarih,
bu dengesizliğin
yanlış sonuçlarıyla
doludur.”

tutturmak çok zor ve çok önemlidir. İnsanoğlunun geçmişine bakıldığında tarih, bu dengesizliğin yanlış sonuçlarıyla doludur. Yol ve kurallar bellidir. Bizi yoldan alıkoyacak, düzeni bozacak hiçbir aşırılık kabul edilemez. Bu sebeple aşırılığı hoş görmek insanı helake götürecektir en tehlikeli eylemdir. Zira aşırılığın azı çoğu yoktur. Her türlü aşırılık zıddına dönmeye ve etrafına zarar vermeye mahkumdur. Zira bir şey haddini aştı mı zıddına intikal eder.

İnsan ilişkilerinde dengeli olmak, hareketlerde ölçüyü kaçırmamak gerekir. Toplumdaki bir kısım büyüklük diğer bir kısım hor görülürse birlik olmaz, birlik olmayan yerde dirlik kalmaz. Böylece İslâm âlemi saldırıya açık bir toplum hâlini alır. Çözüm, taassuptan ayrılıp istişareye imkân tanımak ve Allah'ın ipine sıkıca sarılmaktır. Müslümanların birlik ve bağımsızlık gücüne kavuşması, birbirlerine fikirle, bilimle, hakikati bilecek fazilet ve erdemle yaklaşımları, birlik ve bütünlüğü sağlamalarıyla mümkündür. Bunun kolay ya da kısa bir yolu yoktur. Çekilecek her çile ve harcanacak zaman göze alınmalı, daima taassuptan uzak "ben" değil "biz" düsturuyla hareket edilmelidir. Ümmet arasındaki kopukluğun, dağınıklığın, kendini bilmez kavgaların temelinde bu "ben" sorunu vardır.

İslâm âleminin bugün yaşadığı tüm sorunların kökeninde yatan sebep, insanın değerini tam olarak saptayamamak -ya mübalağaya gitmek ya da tam tersi bir tutum sergilemek- ve yolu doğru kavrayamamak-

“
İslâm âleminin
bugün yaşadığı
tüm sorunların
kökeninde yatan
sebepler, insanın
değerini tam olarak
saptayamamak -ya
mübalağaya gitmek
ya da tam tersi bir
tutum sergilemek-
ve yolu doğru
kavrayamamaktır.
İnsan ve yol bir
bütündür.”

tır. İnsan ve yol bir bütündür. Bu ikisi arasındaki bağlantının tam kurulamaması, insanı fitneye düşürmüş ve helake götürmüştür, götürecektir... Doğru yolda yürümenin diğer ayağı ise, araçlar ve amaç meselesidir. Araç olmadan yola gidilmez elbette. Fakat hakikati araçlara boğmak amacı kaybetmeye sebep olur. İşin özü, bir yandan araç temin ederken bir yandan da amaca uygun hareket etmektir. Bu yolda önemli olan aşırılığa gitmemek, hakikatten ayrılmamak, yolu unutmamak, yolun adamı olmak, aynı zamanda araç-amaç dengesini kurmak ve daima Müslümanların bir bütün, bir millet, bir medeniyet olduğunu ve bir hakikat sistemine bağlı olduklarını unutmaktır.

Ve bunların hepsinin üstünde, tek amaç Allah'ın rızasını elde etmektir. Allah neden razı ise onu yapmak ve neden razı değilse ondan kaçınmak her Müslümanın asıl vazifesidir...

"DOĞU'NUN YEDİNCİ OĞLU" NUN "YEDİNCİ SANAT" A DAİR DÜŞÜNCELERİ

-SEZAI KARAKOÇ'UN "SİNEMA" YAZISI-

En kısa ve basit tabirle söyleyecek olursak Sezai Karakoç, "Masal"¹ isimli şiirinde Doğu'lu bir babanın altı oğlunun Batı'ya giderek yozlaşmış yok olmalarından yedinci oğlunun ise benliğini yitirmeden Batı'da kalabilmesinden söz eder. Üstat'ın bu şiirinden mülhem Turan Karataş, doktora tezini kitaplaştırırken ona, Doğu'nun Yedinci Oğlu Sezai Karakoç ismini vermiştir. Biz de Sezai Karakoç'un, yedinci sanat olarak isimlendirildiği hepimizin malumu olan sinema hakkındaki bir yazısına değineceğimiz bu makale için Turan Karataş'ın bu anlamlı yakıştırmasını başlık olarak uygun gördük.

Sezai Karakoç, 1988 yılında Diriliş dergisinde Diriliş imzasıyla yazıp yayınladığı² daha sonra *Düşünceler II Kurumlar* isimli kitabına aldığı "Sinema"³ isimli yazısına Türkiye'de sinemanın ihmâl edildiğini söyleyerek başlıyor. Üstat'ın bu yazıyı yazdığı yıllarda şüphesiz çok etkili olan sinema, günümüzde bu etkisini artırarak ilerleyişine devam ediyor. Yazımızda Sezai Karakoç'un o yıllarda nitelikli bir sinema için ne tür tavsiyelerde bulunup hangi çözüm yolları gösterdiğini ve

bunlardan hangilerinin günümüzde hayata geçmiş olduğunu saptamaya çalışarak Sezai Karakoç'un modern çağın en etkili sanatlarından biri olan sinema hakkındaki düşüncelerini irdelemeyi amaçlayacağız.

1. Sezai Karakoç, *Gün Doğmadan, Diriliş Yayınları*, İstanbul, 2012, s. 409-413.
2. Diriliş, "Sinema", *Diriliş*, C 7, S 20, 5 Aralık 1988, s. 9, 15.
3. Sezai Karakoç, *Düşünceler II Kurumlar, Diriliş Yayınları*, İstanbul, 2014, s. 65-71.

Televizyon sinemanın yerini almaya ne kadar çaba sarf ederse etsin bu konuda başarıya ulaşamayacağını söyleyen Karakoç, sinema ve televizyon her ne kadar birbirlerine benzer iki unsur olarak görünseler de aslında temelde farklı olduklarını iddia etmektedir. Televizyon evin içindedir ve ulaşımı kolaydır ama sinema da "gezme ve çevre değiştirme ihtiyacını" karşıladığından bir cazibe merkezidir.

Sezai Karakoç, yazısının bir yerinde sinemanın televizyon sebebiyle tümünden yok olup gitmeyeceğini aksine onun rekabetiyle farklı yollar bularak yaşamına devam edeceğini söylemektedir. Son zamanlarda sinema filmlerini abonelik tabanlı ortamlarda izleyebildiğimizi düşünürsek Sezai Karakoç'un bu konuda oldukça haklı olduğunu söyleyebiliriz. "Nitekim internetin evlerimizden öteye ceplerimize kadar girmesi televizyonun etkinliğini sarsarken sinemaya daha yoğun bir ilginin baş gösterdiğini söyleyebiliriz. Yapılan filmlerin içeriğinden bağımsız olarak yalnızca televizyonla olan rekabetinde sinemanın galibiyeti ve Sezai Karakoç'un bu galibiyete dair yıllar önceki öngörüsü ortadadır."

Türk sinemasının günümüzde de çok başarılı olduğunu söyleyemeyiz ama eskiye nazaran çok iyi bir yol kat ettiğini söyleyebiliriz. Kendi içinde tutarlı bir dili olmakla beraber gerçek hayattan kopuk, bayağı izlenimi uyandıran Yeşilçam'ın yakın zamana kadar Türk sineması adına tek başına anıldığını göz önüne alırsak günümüz sinemasının başarıyla ilerlediğini söyleyebiliriz. Yeşilçam'ı ıslahı mümkün olmayan bir kurum olarak gösteren Sezai Karakoç'un bu anlamda da haklı çıktığını görüyoruz. Yeni baştan bir sinema kurmamız gerektiğini, Yeşilçam'ı kendi hâlinde bırakmamız gerektiğini ve onun ıslahının mümkün olmadığını altı-

nı çizer Üstat. Bu anlamda Yeşilçam'ı Yeniçeri Ocağı'na benzetir. Hatta Yeniçeri Ocağı belki ıslah edilebilirdi ama Yeşilçam edilemez demektir. Yazının burasına Sezai Karakoç tarafından mı yoksa yayıncı/editör tarafından mı eklendiğini bilmediğimiz bir dipnot vardır: "Nitekim, geçen yıllar içinde, Yeşilçam ıslah olmamış, yok olup gitmiş; ortada, kaderin cilvesi olarak, sanatça değersiz, fakat, eski İstanbul'un âdeta ebediyen yitirdiğimiz eşsiz görüntülerini ve eski semt, mahalle hayatını, insan örneklerini koruduğu için, belge değerine paha

biçilemeyecek olan filmler kalmıştır."

Sezai Karakoç'un söz konusu yazısında sinema için kanaatimizce en değerli tavsiyesi ise bir "sinema genel müdürlüğü" nün kurulmasıdır. Hakikaten her geçen gün izleyicisi azalmakta olan ve neredeyse marjinal bir sanata dönüşen tiyatronun hayatımıza girdiği ilk demlerden bugüne farklılık gösterse de bazı genel müdürlükler tarafından desteklenip koordine edildiğini düşünürsek sinema için de böyle bir müessesin hayatı olduğu su götürmez bir ger-

“

Sezai Karakoç,
1988 yılında *Diriliş*
dergisinde *Diriliş*
imzasıyla yazıp
yayınladığı daha
sonra *Düşünceler*
II Kurumlar isimli
kitabına aldığı
"Sinema" isimli
yazısına Türkiye'de
sinemanın ihmâl
edildiğini söyleyerek
başlıyor.

”

“

Yeşilçam'ı ıslahı mümkün olmayan bir kurum olarak gösteren Sezai Karakoç'un bu anlamda da haklı çıktığını görüyoruz. Yeni baştan bir sinema kurmamız gerektiğini, Yeşilçam'ı kendi hâlinde bırakmamız gerektiğini ve onun ıslahının mümkün olmadığını altını çizer Üstat.

”

çektir. Günümüzde de Devlet Tiyatroları tarafından tiyatro desteklenmekte iken sinemanın hâlâ böyle bir kuruluştan mahrum olması acıdır.

Sezai Karakoç, sözünü ettiğimiz genel müdürlüğün yol açabileceği bir sakıncayı peşinen bertaraf etmek istercesine her sanat gibi onu da tümünden devlet tekeline ve kontrolüne bırakmanın doğru olmadığını ifade etme gereği hissetmiştir. Fakat bu anlayışın yolunun da devletin el atmasıyla açılabilceğini, zikrettiği sakıncanın gerçekleşmesinin günümüz sinema problemlerine nazaran devde kulak olduğunu vurgulamaktadır.

Sinemanın hayatımıza girdiği günden bugüne ışık, ses, renk vs. teknik araçlardan gelişme gösterdiğini fakat sanat açısından her geçen gün irtifa kaybettiğini ifade eden Üstat, bunu yapıcı ve yönetmenlerin edebî kültürlerinin düşüklüğüne bağlamaktadır. Nitelikli edebî eserlerin perdeye yansıtılmasıyla sinemada bir başarı elde edebileceğimiz görüşündedir. Bu sinemacıların alaylı olduklarını, mekteplileri hor gördüklerini ve sanat eseri filmlerin ilgi görmeyeceği düşüncesinde olduklarını söyleyen Karakoç, bu tutumların halkı hor görmek olduğunu belirtir. Bu sözlerinden sinema için tıpkı tiyatro da olduğu gibi bir kurumun olması zaruriyetini, bu kurumun oyuncu, senarist, yönetmen yetiştirmesi gerektiği düşüncesini çıkarabiliriz.

Sezai Karakoç'a göre dünyanın hiçbir yerinde sinema bizim ülkemizde olduğu gibi gayriciddi değildir. Türk filmleri insanlarda istihza duygusu uyandırmaktadır. Latin Amerika, Hint, Mısır ve Macaristan bile sinema konusunda bizden ilerdedir. Sinema konusundaki bu kasıtlı veya ihmalkâr tutum ihanettir.

Sonuç olarak, Sezai Karakoç modern zamanların en etkili sanatlarından biri olan ve gün geçtikçe bu etkisinde irtifa kazanan sinemaya kayıtsız kalmamış, onun nasıl olması gerektiğine dair düşüncelerini, tavsiyelerini ve öngörülerini bildirmiştir. Türk sanat ve düşünce hayatının en etkili isimlerinden biri olan Sezai Karakoç'un sinema hakkındaki düşünceleri de yabana atılacak cinsten değildir. Günümüzde bu sanat dalıyla uğraşan ve onunla kitleleri etkileyen yönetmen, senarist hata oyuncuların bu fikirleri benimseyerek hayata geçirmesi elzemdir. Her geçen gün sanatsal anlamda irtifa kazanan Türk sinemasının bu düşüncelerle daha da ilerleyeceği düşüncesindeyiz. Elbette her şeyden önce devlet yetkililerinin, Üstat'ın ısrarla altını çizdiği bir "sinema genel müdürlüğü" kurmaları ve bu sanata maksimum ölçüde destek vermeleri gerekmektedir.

ZAMANA ADANMIŞ KİŞİLİK

“Yıllar geçti sapan olumsuz iz bıraktı toprakta”,
Ey Sevgili, Sezai Karakoç,
Kendine özgü imgeleri ile mistik ve İslami eserleri ile kuşağının
en iyi şairlerinden ve sonraki kuşaklarına yön veren, kendi
dizeleri ile dünya sürgünü sona eren
Sezai Karakoç'u rahmetle ve saygıyla anıyoruz.”

Gülen ayında bir günde Zülküf Dağı'nın eteklerinde dünyaya gelmiş olan Sezai Karakoç, yeniden dirilmeye çalışan bir toplumun, şehrin ve savaşın yeniden doğmaya çalışan bir ailenin ferdidir.

“Yerleşecek yer aramak, caminin avlusunda,
soğuk bir taşta oturmak, gün doğmadan Şehzadebaşı'nda”

Maras Ortaokulu Karakoç ateşini alevlendiren ilk mekanlardandır. İlk defa gördüğü zeytin ağaçları ile Divan ve Mesnevi anlamaya çalışır. Bu okumaları sayesinde kompozisyon ve şiir yeteneği oldukça gelişen Karakoç, askerdeki ağabeyinin ölümü ile sarsılır.

“Yüreğim yanarak
kara trenin
penceresinden uzun
süre dağlara, ovalara,
yamaçlara, tünellere
baktım durdum.
Trenin ıslak kömür
tozları göz yaşlarıma
karışıyordu.”

Necip Fazıl'a olan hayranlığı ve sevgisi ile Mehmet Leventoğlu mahlasını kullanarak Necip Fazıl'a bir şiir yazar,

Yür
Bunca sabır!
Kır
Hududu
Mehmedim!...

Tutkulu bir aşk hikayesi ile ortaya çıkan ve “Tek Gül” anlamına gelen “Mona Rosa”, günümüzde de ışısız ruhları aydınlatan bir şiirdir. Yeniden dirilmeler ile ortaya çıkan Karakoç, gül kavramını da muhteşem bir hisle tekrar diriltmiştir. Akrostiş olduğu bile oldukça geç fark edilen bu şiirin sözleri aşkın en büyük kanıtıdır. Gururunu aşkına tercih eden Karakoç, aşk

denen şeyin ulaşamamak olduğuna inanmıştır belki de,

Mona Rosa.
Siyah güller, ak güller.
Geyve'nin gülleri ve
beyaz yatak.
Kanadı kırık kuş
merhamet ister.
Ah senin yüzünden
kana batacak.
Mona Rosa.
Siyah güller, ak güller.

Bir nişan yüzüğü, bir yandan da kanadı kırılmış bir kuş! Reddediliş sonrası kalbine çöken hüznü ve aşkını bir arada tutan Karakoç, kalbinin ateşini şiirlerine yansıtmaya devam etmiştir.

Zaman ne de çabuk
geçiyor Mona.
Saat onikidir
söndü lambalar.
Uyu da turnalar
girsin rüyana,
Bakma tuhaf tuhaf
göge bu kadar.
Zaman ne de çabuk
geçiyor Mona.

“Şiire bakıp tümünü hayatın bir fotoğrafı gibi düşünmek, şiiri hiç anlamamak demektir.” der Karakoç. Halbuki hayatında siyah ve beyaz birçok renge sahiptir. Toplumsal sorunları ve geçirdiği kötü günleri de yine hissi-

“
Sezai Karakoç,
dünya görüşü,
bakışı, dava
anlayışı ve en
önemlisi sanatı
ile kendi çağının
üstünde kalemi ve
kişiliği ile şiirde
devrim yapmış
büyük şairlerden ve
fikir insanlarından
birdir.”

“
“Şiire bakıp
tümünü hayatın
bir fotoğrafı gibi
düşünmek, şiiri
hiç anlamamak
demektir” der
Karakoç. Halbuki
hayatında siyah ve
beyaz birçok renge
sahiptir. Toplumsal
sorunları ve
geçirdiği kötü
günleri de yine
hissiyatlı kelimeleri
ile doldurmuştur.”

yatlı kelimeleri ile doldurmuştur. Çok sayıda insanın hayatını kaybettiği Sirkeci faciasını şu dizeler ile anlatır,

Kendinden bir şeyler kattın
Güzelleştirdin ölümü de
Ellerinin içiyle aydınlattın
Ölüm ne demektir anladım
Yer değiştiren ben değildim
Farklılaşan sendin...

Birleşme, yaklaşma ve kaynaşma savunucusu olan Karakoç, diriltmelerine İslam medeniyetini de eklemiştir. Birlik çağrısında,

Ne zaman birbirimizi anlayacak, birbirimize yaklaşacak ve aynı ilhamın bahar sıcaklığındaki doğurucu soluğunu omzumuzda duyacağız? cümlelerini kullanmıştır.

Hayat doğmak ve ölmekten ibaret değil midir? Necip Fazıl'ın ölümü ile hayatının en hüzünlü günlerinden birini yaşayan Karakoç, duygularını yine kaleme ve kağıda döker,

Evet, bir kahraman düştü toprağa. Bir kez daha, bin kez daha yeşerip boy atacak tohum olarak düştü. Kartal süzülüp gitti. Sonsuz göklerde kayboldu. Bize ne düşer susmaktan başka...

Sezai Karakoç, dünya görüşü, bakışı, dava anlayışı ve en önemlisi sanatı ile kendi çağının üstünde kalemi ve

kişiliği ile şiirde devrim yapmış büyük şairlerden ve fikir insanlarından biridir. Yıllarını beraber geçirdiği Cemal Süreya'nın dilinden şiirin efsanesi Sezai Karakoç,

“Bulgucu adam. Belki de
ülkemizdeki tek bulgucu.
Çok daha yetenekli bir
Mehmet Akif'in tinsel
görüntüsüyle adamakıllı
dürüst bir Necip
Fazıl'ınkini iç içe geçirin,
yaklaşık bir Sezai Karakoç
fotoğrafı elde edebilirsiniz.
(...)

Öyle bir Müslüman ki Marx
da bilir, Nietzsche de bilir.
Rimbaud da bilir. Salvador
Dali de sever.
Nâzım da okur...
Alçak gönülle katı yüksek
uçuyor... Şemsiyesi yok.”

Sakin kader deme kaderin üstünde bir kader var. Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır, Ey Sevgili, Sezai Karakoç,

SEZAI KARAKOÇ'UN MISRALARINDAN YANKILANAN TARİHİMİZ

Tarih, bir milleti millet yapan öz değerlerdendir. Tarih şuuruna erişmek ise bir milletin asli "diriliş"ine giden yolun haritasını elinde bulundurması demektir. "Diriliş" in milleti adına haritasını çizen yahut yolunu gösteren Sezai Karakoç, Türk edebiyatına kazandırdığı eserlerle okuyucusuna tarih şuuru, hatta bir ideal aşılamaı kendine gaye edinmiş şairimizdir. Onun öne çıkan şair kimliğinin yanında elbette düşünce adamı kimliğini de göz ardı etmemek gerekir. En nihayetinde Sezai Karakoç'un geliştirdiği bir felsefe vardır. Sezai Karakoç'un "diriliş" felsefesi, onu diğer şairlerden ayırır ve ona özgün bir karakter kazandırır. Dolayısıyla bugün Sezai Karakoç'u andığımızda onun bir "Diriliş Şairi" olduğunun ve bu kavramla anlatmak istediği şeyin "bir hayat tarzı, dünya görüşü, yani bir medeniyet savaşı" olduğunun altını çizmek gerekir.

Sezai Karakoç, "diriliş" düşüncesinin merkezine evvela İslamiyet'i koyar. Çünkü bir milletin yeniden doğabilmesi ve irtifa kazanabilmesi adına ihtiyacı olan öncelikli şeyler, din olgusunun bünyesinde bulundurduğu kapsamlılık ve sistematikliktir. Ona göre; din çerçevesinde hayati manada erişilebilecek olgunluk seviyesi, medeniyetin kapısını açan tek anahtardır. Medeniyet ise Batı'ya tekbül etmeyen; bilakis kapsamlı ve sistematik oluşun peyda ettiği varoluşsal gerçekleşme, yani "diriliş" in bizzat kendisidir. Bu "diriliş" ideali temelini dinden alıp üretimle inşa edilmeli ve tüm kültürel öğelere; gündelik hayata, siyasete, sosyal ilişkilere, eğitim tarzına, ekonomik çarka, tarih şuuruna, estetik anlayışa yansıtılmalı ve yine bu öğeler arasında ahenkli bir bütün sağlanmalıdır.

Bir düşünce adamı kimliğiyle bizlere dünya görüşü sunan Sezai Karakoç, şair kimliğini de bununla besler; şiirlerinde bilhassa millî tarih şuuru aşılacak cinsten mısralara yer verir. Böylelikle bizi bize hatırlatabilmek, değerlerimize sahip çıkabilmek, medeniyetin sahilğine doğru yol alabilmek ve "diriliş" e erişebilmek adına sanatının icrasında tarihimizden istifade eder.

Nihayetinde bir milletin varlığını devamlılıkla sağlaması, tarih şuuruna sahip olmasıyla mümkündür. Şimdi ve gelecek kendini geçmişin ruhuyla inşa eder. Zaman, "geçmiş-şimdi-gelecek" bütünlüğünün çemberinde değerlendirildiği takdirde "diriliş" düşüncesinin hizmetindedir. Sezai Karakoç bu yüzden şiirlerinin şimdiki zamanında geçmişini çağırması ve geçmişin izleriyle de geleceğin gücünü tayin etmek istemiştir. O, inançla sürülmüş millet tarlasına kökleri derine inen tarih mahsulleri ekmiş ve bu mahsullerden alacağı verimle medeniyet ülkesini fethetmek istemiştir.

Şair, Türk-İslam medeniyetinin tasavvurunu tarihsel imgelerde şiirlerine ta-

1. Bu yazıda Sezai Karakoç'un şiirlerinden pasajlar sunulmuştur.
(Kaynak: Sezai Karakoç, Gün Doğmadan-Şiirler, İstanbul, Diriliş Yayınları, 2021.)

şir ve millet olarak varoluşumuzu estetiğinin yörüngesinde ebedileştirir. Dolayısıyla onun şiirlerinde tarihsel değerlerimizin sembollerle sıklıkla karşılaşmak mümkündür. Bu semboller, şair tarafından modern zaman dilimine uyarlanarak geçmiş-şimdi-gelecek arasında bir köprü görevini üstlenmiştir. Geçmişin değerleriyle modernin değer sıkıntısı arasında kurulan bu estetik köprü şairin mısralarında belirgin bir biçimde seyredilir.¹ Zamana Adanmış Sözler buna örnek verilebilir. Bu şiir başlığının altında şair, kendi öz değerlerimizi "eski"yle birlikte kucaklar. O, adına medeniyet denmiş Batı'nın haricinde tuttuğu vatan toprağını, diğer tüm topraklardan üstün kılar. Şairin vatan sevgisi, tarih sevgisiyle bütündür:

Öyle ki bu sevgiyi Sezai Karakoç, şiirin ilerleyen pasajlarında sevgiliyle bağdaştırır. Çünkü şairin vatanına, milletine ve onun tarihi değerlerine duyduğu sevgi ve bağlılık sevgiliye

“

**Anılar demirden alçısı zamanın
Şair kollarımı çarmıha geren
Ve mısralar boyu kireçleşen
Gençlik hayalleri
Ah eski kemik ah eski deri
Ve kemikle deri arasına gerilen
Ruhumun şenlik günleri
Ah eski kemik ah eski deri
Yenilgi sanılan zafer saatleri
Bana ne Paris'ten
Avrupa'nın ülkü mezarlığından
Moskova'dan Londra'dan Pekin'den
Newyork
Bütün bu türedi uygarlıklar
umurumda mı**

(Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine, s. 425)

”

51 |

duyulan ulvi hislerle benzerdir. Bu noktada şair, "sevgili" imgesini bizzat vatanımızın ve milletimizin köklü geçmişiyle şöyle derinleştirir:

Bunlarla birlikte şair, tarihî değerlerimizi vatan topraklarında imar edilen tarihî yapılar ve tarihî semtler dahilinde şiirlerine taşıyarak "diriliş" felsefesine müşahhas örnekler getirmeyi

“

Sen bir uygarlık oldun bir ömür boyu

Geceme gündüzüme

Gözlerin

Lâle Devri'nden bir pencere

Ellerin

Baki'den Nefî'den Şeyh Galib'den

Kucağıma dökülen

Altın leylak

(Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine, s. 427-428)

”

ihmal etmez. Örneğin; Çeşmeler şiirinde Osmanlı tarihçisi Fındıklılı Mehmet Ağa ruhuna yapılan "sonsuzluğun mezar taşı" olan bir tarihî çeşme, yine Ağa Camii, Üsküdar, Tophane, Kabataş, Valideçeşme ile Sultanahmet'teki çeşmeler ve bu tarihî yapılarla dönem şairlerinin ebced ile tarih düşürme geleneği, "Ruhun Diriliş Kenti"nin Ayasofya'sı "Görkem dolu tarihi ve metafizik bir görünüm"üyle Sezai Karakoç'un mısralarında yaşar. (Çeşmeler, 463-479) Millî kimliğimizi beyan eden söz konusu tarihî miraslarımız millet olarak varoluşumuzun ebedî alametleridir:

Şair, Şehzadebaşı'nda Gün Doğmadan şiirinde ise Şehzadebaşı semtinin tarihî yapıları üzerinde tafsilatlı bir biçimde durur: Camiisi, çeşmeleri, sebilleri, türbeleri, mezarları şiirin tamamını süsler. "Külahıyla Yunus

“

Çeşmenin şahdamarını

Bir kere daha zorluyor

Tarihin çeperi

(Çeşmeler, s. 474)

”

Emre", "Sarığıyla Akşemseddin" ve "Kavuşuyla Mimar Sinan" da "Gün doğmadan Şehzadebaşı'nda"dır. (Şehzadebaşı'nda Gün Doğmadan, s. 116-118) Burada kültür tarihimiz için mihenk taşı olmuş şahsiyetler karşımıza çıkar. Dolayısıyla şiirin geçmiş ile gelecek arasında köprü kurma işlevi, somut kültürel verilerimizi soyut kültürel verilerimizle birlikte yansıtmaya daha da zenginleşir. Bu zenginlik, bizi biz yapan kıymetleri muhafaza eden millî ölçütleri aşılır.

Hülâsa "Diriliş Şairi"imizin hangi şiirini okusak onun tarihî değerlerimizi bütüncül bakış açısıyla ilmek ilmek mısralarına işlediğini görürüz. Türk-İslam tasavvurunun sınırları dahilinde kültürel zenginliğimizin izleri onun şiirlerinde saymakla bitmez: Mekke, Medine, Semerkant, Kudüs, Bağdat, Diyerbekir, Konya, Bursa, İstanbul; Kız Kulesi, Galata Kulesi, Ayasofya, Sultanahmet, camiilerimiz, çeşmelerimiz, mezarlarımız... Yunus Emre, Mevlâna, Muhyiddin-i Arabî, Gazali, Hallac-ı Mansur, Baki, Nedim, Şeyh Galib... Ve Leyla ile Mecnun'nun ilahi aşkı... Hz. Peygamberimizin muştusu... Geçmişten bugüne uzanan değerlerimiz Sezai Karakoç'un kaleminin cömertliğinde işte böyle yankılanmıştır. Bize ait olan, bize nefes veren, bizi bize söyleyen somut ve soyut tarihsel değerlerimiz şairimizin estetik duyusunda âdetâ yeniden dirilmiştir. Dirilmiştir çünkü Sezai Karakoç bilir ki Batı'dan önce "Doğu'da bir baba vardı." (Masal, s. 409) Bu yüzden şairimiz bu babayı diriltmek, yani Batı'nın karşısında güçlü ve köklü bir Doğu'nun bulunduğunu hatırlatmak gayesiyle sanatını icra etmiştir. O; millî ve imana dayanan değerlerimizin peşinden gitmekten, bunları mısralarıyla haykırmaktan ve başının üstünde ebediyete taşımaktan vazgeçmemiştir.

16 Kasım 2021'de hayata veda eden "Diriliş Şairi"imiz Sezai Karakoç; nesiller boyunca mefkûresiyle, estetiğiyle, duygusuyla ve iman gücüyle aramızda olmaya devam edecek. Sezai Karakoç, düşünce ve edebiyat dünyamızın emsalsiz isimlerinden biri olarak dilimizde, kalemlerimizde, defterlerimizde, kitaplarımızda, hayatımızın içinde ve bizzat gönlümüzün derinliklerinde yaşayacak. Rahmet-i Rahman'a kavuşan üstadımızın mekânı cennet, makamı âli, ruhu şâd olsun...

SEZAI KARAKOÇ'A GÖRE METAFİZİK VE REALİZM İLE İLİŞKİSİ

Sezai Karakoç Edebiyat Yazıları başlıklı kitabında önce metafiziğin Türk toplumundan uzaklaştırılması sürecine dair eleştirilerini açıklamış, ardından sanatın metafizikle ilişkisinin nasıl olması gerektiğine dair düşüncelerini ortaya koymuştur. "Fizikötesi ve Sanatçı" başlıklı yazısında Sezai Karakoç bir sanat eserinin oluşum sürecini incelerken, sanatçının metafizik ve realite ile olan bağlarını incelemiş ve buradan hareketle sanat eseri ve sanatçı arasındaki ilişkiyi belirlemiştir.

Karakoç'un Edebiyat Yazıları başlıklı kitabı döneminin hâkim edebiyat anlayışına birçok açıdan zıttır. 1950-60'ların Türk

edebiyatında realiteye tamamen bağlı kalma taraftarı olan ve metafizikle ilişkisini koparmış olan toplumcu-gerçekçi edebiyat akımı oldukça yaygındır. Şiirde II. Yeni hem metafiziği, hem fiziği dönüştürme yoluyla kendine özgü soyut bir çizgide ilerlemektedir. Bu akımların yanında Sezai Karakoç, metafizikle yeniden derinden bir bağ kurmanın yanında, hayattan kopmama, görüleni görülmeyenle mezcederek anlatma düşüncesiyle poetikasını oluşturmuştur.

Bu yazının amacı Sezai Kara-

koç'un poetikasını bahsi geçen akımlarla karşılaştırmayı amaçlamamaktadır. Yazıda Karakoç'un "Fizikötesi ve Sanatçı" ve "Sanatçı ve Realizm" başlıklı yazısından hareketle metafizik, realite, sanatçı ve eser kavramları sınırlı bir şekilde incelenecektir. Bu konuda söylenebilecek birçok şey mevcut olsa da bu yazının bir giriş musahabesinde değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Sezai Karakoç'un poetikası temel olarak metafizik anlayışına dayan-

maktadır. Ona göre Doğu ve Batı edebiyatlarının temelinde metafizik bulunmaktadır: ister inkar ederek, ister kabul ederek. Bu sebeple Karakoç için şiirde sembol, üslup, ruh, her şey metafizikle ilişkisi bakımından değerlidir. Dolayısıyla tamamen bu dünyaya dönmüş ve gerçeği anlatan bir şiir ya da şair, sanattan en uzak noktadadır (Karakoç, s. 31). Bunun yanında sanatın real hakkında hiçbir şey söylememesi, bu dünyadan tamamen soyutlanmış olması da eserin edebi değerden uzaklaşmasına ve eninde sonunda başarısız olmasına sebep olmaktadır (Karakoç, s. 32). Nitekim görülür ki hakiki sanat eseri hem metafizikle hem de real olanla bağlarını sürdürmelidir.

Hakiki sanat eseri "suigeneris realite" sine sahip, kendi içerisinde bir gerçeklik algısına sahip olan hür bir dünyadır (Karakoç, s.32). Kurulan bu hür dünyada eser, realiteye mahkum değildir, ama ondan tamamen bağımsız da değildir. Realite değişir, dönüşür: Eser, realiteye hükmeder.

Sezai Karakoç eserin kendine özgü hakikatinin sınırlarını çizdikten sonra, eserin sanatçıyla olan ilişkisine vurgu yapmıştır. Karakoç'un poetikasında eser, sanatçının önüne geçmemektedir. Her ne kadar eserin realiteyi bozmasından, ona hükmetmesinden bahsedilse de burada asıl görevi yapan sanatçıdır. Bu noktada Sezai Karakoç'un "yazarın ölümü"ne inanmadığı, sanat eserini yazarından bağımsız düşünmediği görülmektedir. Realizm ve eser ilişkisi bağlamında mimesis bildiğimiz kadarıyla Platon'dan itibaren tartışılmış, bazı düşünürler mimesisi hoş karşılamazken bazıları tam aksine bir gereklilik olarak görmüştür. Karakoç mimesis meselesini de kendine özgü bir şekilde ele almış ve onu bir ayırım doğrultusunda incelemiştir: yaratışın taklidi ve yaratılanın taklidi. Karakoç'a göre eser, yaratılanın taklidi olduğu sürece değerden düşer buna karşın yaratışın taklidi her an orijinalliği temsil etmesiyle eseri de daha değerli kılar. Netice olarak hakiki eserin esas taklit etmesi gereken yaratıştır (Karakoç, s. 33).

Karakoç'a göre edebî eserdeki mekân gerçek mekândan farklılık gösterir. Bunun sebebi ise realitenin iç realite ve dış realite olarak iki farklı boyutu olmasından kaynaklanmaktadır. Daha önce belirtildiği gibi bir sanat eserini değerli kılan, sanatçının iç realitesinin onda ne kadar yansıdığıdır. Aksi halde sadece dış realiteye bağlı eserlerin sanat değerinin sıfır noktasında olduğunu düşünmektedir. Bu iç realite sebebiyledir ki Karakoç'a göre eserlerdeki mekân başka bir ruh kazanır. Her nesnenin farklı bir ruhu, amacı vardır ve bu ruh da sanatçıdan gelmektedir. Burada nesnelere dış dünyadan soyutlanarak aktarılması söz konusu olsa da Karakoç'a göre bu soyutlama eşyayı tamamen tanınamaz ve anlaşılabilir hale getirmemelidir. Aksine, bununla yüz yüze gelen okuyucu bu eşya karşısında sanatçının hissettiğinden daha fazla heyecan hissetmeli ve ondan etkilenmelidir.

Karakoç'a göre sanatçının karşılaştığı bu iki realite tabiat ve tarihtir. Sanatçı tabiatla dolaysız bir karşılığa halindedir: gördüğü seslerin, renklerin, biçimlerin ne olduğunu birebir görür ve anlamaya çalışır. Tarih katı ise insanlığın bütün birikimini temsil eder: "vahiy, alimter ve dehayla ortaya konan her şey", bir "insanlık sergisi" (Karakoç, s. 36)... Birinci realite

“
Sezai Karakoç'un poetikası temel olarak metafizik anlayışına dayanmaktadır. Ona göre Doğu ve Batı edebiyatlarının temelinde metafizik bulunmaktadır: ister inkar ederek, ister kabul ederek.”

“
Karakoç'un poetikasında din, felsefe, bilim, sanat şairin iç dünyasını hazırlamaktadır. Sanatçı üreteceği ne varsa bu bağlamda düşündür. Bu ortamda "deneyler yapar" ve nihayetinde doğanın kaba taklidinden uzaklaşır, "kendi dünyasını" yaklaşıp, "kendi soyutunu" oluşturur.”

katında sanatçı ham tabiatı işlerken, ikinci realite katında var olan bütün insanlık birikimiyle karşı karşıya kalmıştır. Sanatçı bu birikimle yüzleşir, Karakoç'un deyimiyle "onu eğitir, onu denetler, ona ölçü olur, onu korkutur, ona güven verir". Böylelikle sanatçı kaba taklide düşmemek için elinden geleni yapar.

Karakoç'un poetikasında din, felsefe, bilim, sanat şairin iç dünyasını hazırlamaktadır. Sanatçı üreteceği ne varsa bu bağlamda düşündür. Bu ortamda "deneyler yapar" ve nihayetinde doğanın kaba taklidinden uzaklaşır, "kendi dünyasına" yaklaşır, "kendi soyutunu" oluşturur (Karakoç, s. 38).

Bütün bu süreçlerden geçen sanatçı için son merhale eser verme merhalisidir. Bu üçüncü realite katında sanatçının kendisi kendi eserine malzeme ve dış realite olmuştur. Hakiki sanatçı, kendi iç dünyasında kaybolan değil, onu da dışsallaştırarak orijinal bir üretime dönüştüren sanatçıdır. Sanatçı, ne tabiata, ne "tarih" olarak özetlenen birikime ne de kendisine hapsolmemalı, eserini oluştururken hepsinden faydalanmalı ama hepsini aşabilmelidir.

Sanatçı nesneye hapsolmemalı ve onu istediği şekilde kullanabilmelidir. Edebî eserlerde bütün hayatları nesne olarak kullanabilme hakkı olan sanatçının elbette romanda/şiirde kendi hayatını da nesne olarak kullanma hakkı vardır. Ancak bunun sanatçının hakiki benliğinden farklı olduğunun dikkate alınması gerekmektedir. Sanatçının kendi hayatından bu kopuşu hikâye ve romanda çok daha hızlı ve keskin bir şekilde olsa da şiirde şairin kendini koparışı belli bir olgunluk sürecinden sonra olmalıdır. Çünkü Karakoç'a göre "şiir, şairin duyarlılığı üzerinde açan bir çiçektir". O çiçeği açmadan önce koparırsanız solup gider.

Sanatçı, sanat eserinden her ne kadar koparılmış olsa da onu perdeler arkasından izlemeye devam eder. Orda değildir ama bir şekilde ordadır da. Karakoç bunu, şairin Tanrı önündeki saygısı olarak isimlendirmiştir. Sanatçı bir yaratış iddiasında olmamak için saklanmıştır ama yine de hayal meyal farkedilmeye devam etmektedir. Eserin ruhu bir nevi sanatçısıdır (Karakoç, s. 45).

Sonuç olarak bu kısa incelemeden de anlaşılacağı üzere Sezai Karakoç kendi döneminin sanat anlayışını derinlikli bir şekilde kavramış ve onlara karşı görüşlerini kendi yazılarında kimseyi hedef göstermeden incelemiştir. Görmezden gelinen metafiziği sanat bağlamında yeniden gündeme getirmiş ve onu sanatın temel taşlarından biri olarak gördüğünü ilan etmiştir. Bunun yanında real olanı, sadece kaba taklitle aktarmaktan kaçınarak, sanat eserinde realitenin nasıl olması gerektiği konusuna da açıklık getirmiştir.

Kaynakça

Karakoç, S. (2012). Edebiyat Yazıları I. Diriliş Yayınları: İstanbul.

ŞİİR İÇİNDE ŞİİR

Ölüm ve Ötesi: Ebedî Diriliş

Kalemimden damlayan son damla
mürekkeple yazacaktım,
*Anlatacaktım ölümlerini bir
sonbahar eşliğinde...*
Sararan kupkuru yaprakların
hazin hışırtılarıyla...
Gözüm kapıda, kulağım seste...
Bir müjde, bir müjde, bir müjde...
Bekleyecektim ebedî yolculuğun ayak seslerini.
Belki gecikir diye dinlediğim o mahur beste...
Baktığım, duyduğum, dokunduğum
her nefeste,
Aşk, vefa ve mücadele...
Biri Leylâ olsa diğeri Mecnûn oluyor anında.
Bu hazin hikâyenin başrolü olmak mı? Asla!
Bitiyor bahar, tükeniyor yeşillikler
Ve titriyor kırgın yüreğim.
Bir kış güneşliğinde...

İçime işleyen yalnızlığım ve
bitmeyen mücadelemler,
Anlatacaktım sessiz sedasız
çekip gidişlerini bir yağ töreni eşliğinde.
Mersiyeler dizen kadınlar edâsıyla
haykıracaktım ölümlerini.
Fakat baktım bu ölüm değil diriliştir.
Hâbil'den beri yürekleri yakan
bir vazgeçişdir.
Kimseye sitem etmeye hakkımız yok.
Bu bize bahsedilmiş bir teşviştir.
Ölüm der geçer nâdânlar.
Leylin sırrını çözemeyen anlayamaz,
Çöle düşmeyenin aklı eremez hakikatine.
Hakikatin eşliğinden süzülen bu nur,
Tabiatı aşan bir bildiriliştir.

Kervanların usulca süzülüşü bir yolculuk,
Kamışın sabırla inleyişidir.
Göçmen kuşların kanatlarında
süzülen bir gergef,
O gergefe işlenmiş bir göçüm hikâyesidir bu.
Nê güz ne sarı renk bu göçü anlatır.

Güze hasret, sarıya dert yaraşır...
Ezelî ve ebedî olamın Âdem'den aldığı
bir öçtür bu aslında...
Bu kan rengi bu kıpkızıl öçü anlatır
tüm Leyliler ve tüm Kayslar...

Mücadelenin sembolü, divaneliğin meskeni, sahral!
O sahrada bir vâhâ...
Görünüşte kırmızı gerçekte yeşil.
Görünüşte var gerçekte değil.
Zorlu mu zorlu, çetin mi çetin...
Bir oyun ve oyalanma yeri!
Yaklaştıkça uzaklaşan, var ama yok...
Vâhâ yeşil, vâhâ sessiz, vâhâ kimsesiz artık.
Bu bir başlangıçtır, son değil!
Görünüşte öç hakikatte değil!
Bir düğün alayıdır, taziye hiç değil!

Sınlaye giren tenin toprağa karışması,
Fâninin sonsuzla barışması.
Bir çocuğun annesine kavuşması gibi
Mustularla gelen bir vuslattır bu.
Affın mağfiretle barışması.
Hakk'ın batıldan ayrılması,
Bir parça toprağın özüne dönüşü,
En sevgiliye kavuşma günüdür bu.
Müjdelersün, müjdelersün...

Görmeyi bilene bir bayramdır.
Bir Leyl-i vuslattır Mecnûn olana,
Bir diriliştir Sezaî kalana...
Yaprağın düştüğü değil toprağa,
Kanayan dudakların suyu buluşudur bu adeta.
Aşk için çarpan yüreklerde bir şimşektir.
Bir kurşundur göğsünde taşıyana,
Musa olana *Bir yıldırımın çarpışdır dağa...*
Ölüm demeyin, ölüm demeyin...
Bu ölüm değil diriliştir.
Fenâdan bekâyâ ilk geçiştir.
Hem ne demişti şair:
Sonbahar değil ilkbahardır...
Ölümden sonra ölümsüz hayat vardır...

...
Rahmet ve minnetle...

ÖLÜM¹

*Anlatacaktım ölümlerini bir
sonbahar eşliğinde
Bir kış güneşliğinde
Fakat baktım bu ölüm
değil diriliştir
Tabiatı aşan bir bildiriliştir
Nê güz ne sarı renk
bu göçü anlatır
Bu kan rengi
bu kıpkızıl öçü anlatır
Görünüşte kırmızı
gerçekte yeşil
Görünüşte öç
hakikatte değil
Fâninin sonsuzla barışması
Affın mağfiretle yarışması
Yaprağın düşüşü değil
bu toprağa
Bir yıldırımın çarpışdır dağa
Sonbahar değil ilkbahardır
Ölümden sonra
ölümsüz hayat vardır
Bulutlar açılır güneş çıkar
Yağmur taneleri
inci tanelerine dönüşür
Deniz çalklanır saçar ortaya
hazinesini*

Anladım onlar ölmediler
Ölüm adına
Ölüm maskesini takınarak
Dönüştüler bir ışığa...

Sezai KARAKOÇ

¹Karakoç, Sezai (2014). Leylâ ile Mecnûn Şiirler VII.
İstanbul: Diriliş Yayınları, s. 97.

1933

Sezai Karakoç,
Diyarbakır
Ergani'de dünyaya geldi.

1949

İlk yazısı Dernek dergisinde
Mehmet Leventoğulları
mahlasıyla yayımlandı.

1950

Gaziantep Lise'sinden
mezun oldu.

1955

Ankara Siyasal Bilgiler
Fakültesi Maliye bölümün-
den mezun oldu.

1955

Şiir Sanatı dergisini çıkardı.
Dergide Cemal Süreya, Gülten
Akin, Nuri Pakdil, Orhan Duru
ve Erdal Öz gibi isimler
yer aldı.

1959

Sirkeci Faciası olarak bilinen
patlamada yaralandı. Bu
patlamadan sonra sonra şair
"Ben kandan elbiseler giydim"
mısrasını yazdı.

1959

İlk şiir kitabı
Körfez yayımlandı.

1960

Fikri mücadelesinin ilk kıvılcımı
Diriliş dergisinin ilk sayısı çıktı.
Dergi, 27 Mayıs darbesi
nedeniyle yayın hayatına ara
vermek zorunda kaldı.

1966

Diriliş dergisinin ikinci dönemi
başladı. 1969'da Diriliş
dergisinin üçüncü dönemi
başladı. 16 sayı ardından dergi
yayın hayatına ara verdi.

1967

İslâmın Dirilişi kitabı
nedeniyle yargılandı ve
beraat etti.

1967

Annesinin vefatı üzerine
Yenikapı'daki bir kır
kahvesinde 40 gün
boyunca kaleme aldığı
Hızırla Kırk Saat adlı
kitabını yazdı.

1974

Diriliş dergisinin dördüncü dönemi
başladı. Aylık periyotta yayınlanan
dergideki yazılar sonradan kitaplaştı.
1979 - Diriliş dergisinin beşinci dönemi
başladı. 12 sayı yayınlanan dergi 12
Eylül 1980 Darbesi nedeniyle yayın
hayatına ara verdi. Diriliş dergisi askeri
darbe nedeniyle bir kez daha yayın
hayatına ara vermek zorunda kaldı.

1973

19 yıllık memuriyet
hayatını sonlandırdı.

1983

Diriliş dergisi altıncı dönemine
günlük gazete olarak başladı.
1988 - Diriliş dergisinin yedinci
dönemi başladı. Yayın periyodu
haftalık olarak yayınlanan dergi
1992 yılıyla birlikte yayın hayatına
son verdi.

1990

Sezai Karakoç fikri
mücadelesini Diriliş Partisi'ni
kurarak sürdürmeye başladı.

2006

T.C. Kültür ve Turizm
Bakanlığı
Özel Ödülü'nü aldı.

2007

Seçimlere katılmadığı
gerekçesiyle kapatılan
Diriliş Partisi'nin yerine
Yüce Diriliş Partisi
kuruldu.

2011

Cumhurbaşkanlığı Kültür ve
Sanat Büyük Ödülü'ne
edebiyat dalında layık
görüldü.

2021

Büyük Şairimiz 16
Kasım Salı günü
aramızdan ayrıldı.
Şehzadebaşı Camiinde
ebediyete uğurlandı.

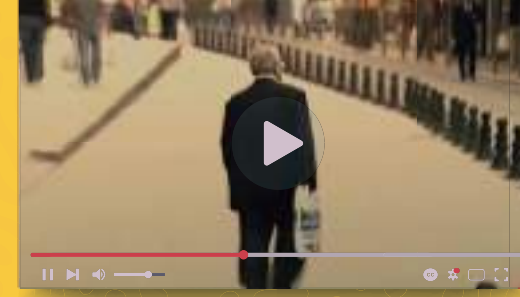
SEZAI KARAKOÇ

KRONOLOJİSİ

BELGESELLER

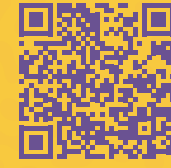
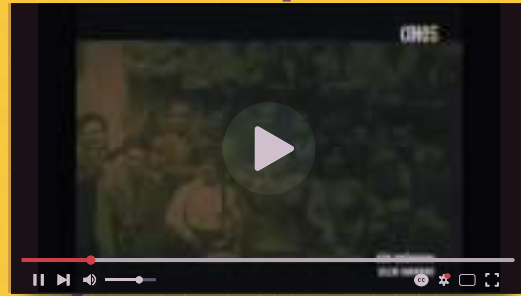

Sezai Karakoç 1
Belgeseli
(TRT Arşiv)

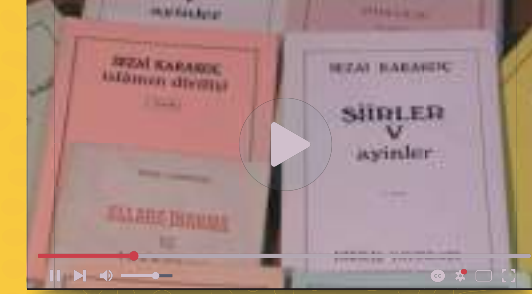

Sezai Karakoç
kimdir? 4

2 **Sezai Karakoç**
Belgeseli
(Gün Doğmadan)

5
“Diriliş Eri”
Sezai Karakoç
(Mini Belgesel)

Sezai Karakoç
kimdir? 3

6
Sezai Karakoç
(Kalanlar - 3. Bölüm)

SEZAI KARAKOÇ ALINTILARI

“ Edebiyat Yazıları 1

Sanatçı, âdeta,
bilmediğimiz bir
dünyadan, bir kaza
sonucu, dünyamıza
düşmüş bir yaratıktır.
Yani fizikötesi yaşantılı
bir kazazede.

“ Çıkış Yolu 1

Mutlaka, yeni bir aydın
kadro yetiştirmeli, aydın
kadromuzu organize bir
halde getirmeliyiz.

Kıyamet Aşısı

“

Neden biz
müslümanların
başarıları bu
çağda hep
kesiktir? Bir
yatır sabrına her
birimiz, tek tek
ulasamadık on
ondan. Çünkü
sabr, başarının
tohumudur. [seri
verimlendiren,
yeseşten, sağ ve
dini müman oldu

“

Kıyamet Aşısı

Sorular, sorular, sorular..
Hangi yönden bakılsa sorularla çevrili bir dünyada yaşıyoruz.
Bu soruları çözecek düşünce ve inanç yolunu açacak bir
kahramanı bekleyen bir dünyada yaşıyoruz.

“

Hızır ile Kırk Saat

Zaten yoktur bir yenilgi sûresi
Her sûre bir bakıma bir Fetih Sûresi
Her âyet bir ülkeye bedel bir erdir
Her sûre cihana bedeldir

“

Körfez

Babam lambanın ışığında okurdu
Kaleler kuşatırdık, bir mümin ölse ağlardık
Fetihlerde bayram yapardık
İslâm bir sevinçti kaplardı içimizi

“

Yitik Cennet

Y zindanda bir gece
geçirmemiş dost,
güneşe doğru çılgın
koşuyu yapacak
çocuk olabilir misin?

“

Çıkış Yolu 2

Kendi memleketimizi
tanmıyoruz, bilmiyoruz,
tanımamanın ve bilmenin
ihtiyacını dahi hissetmiyoruz.
Bu durumda, nasıl “kendi”miz
olacağız ve “kendi”mizi
kendimiz olarak yaşayacağız?

“

İslâm Toplumunun Ekonomik Strüktürü

İslâm ne hayat düşmanı din ve felsefeler gibi hayatı, ekonomik düzeni,
istihsal ve istihlak planlarını felce uğratar, ne de materyalist doktrin
ve dünya görüşleri gibi, insani ekonomik eşya ve makina durumuna
indirir. Hayatı sıkıştıran, bölen, parçalayan, boğan bir sistem getirmez.
Hayata düzen, yön ve anlam veren bir ruh ve planla gelir.

Sezai Karakoç Bey'in Dirilişi

Üstatla rûberû olarak ilk tanışmam fakültede okurken İlim Yayma'da kaldığım yıllara denk gelir. 1994'lü yıllarda Vefa'nın Vefalı yollarında İlim Yayma'nın eskimeyecek tek ağabeyinin yine bir grup öğrenci arkadaşlarla üstada gideceğini duyduğumda yanlarına habersizce, davetsiz takılarak gittiğimde gördüm. Sonraları yer yer Üretmen Han'a bir başıma gidip Diriliş Yayınevi'nin kapısından girdiğimde küçük bir han odasında yine küçük bir masada her türlü gösteriştan uzak, hikmetle yoğrulmuş ve içimize işleyen üstadı görürdüm. Kısa anlar ile geçiştirildi bu günler ve zamanla hayatıma bu denli yön vereceğini ise bilemezdim. Öğrencilik yıllarım böyle geçti. Diriliş Külliyyatını tek tek alarak, Mona Rosa'yı ise zar zor fotokopisini elde ederek...

Fakülteyi bitirdikten sonra İlim Yayma'da kurulan dostluklar yine üstada köprü oluşturdu. Bu sefer üstadın yanında 2007 yılında Diriliş Hareketin Aksiyon yönü olarak işaret ettiği ve Diriliş Partisi'ni kurduğu yıllarda yaptığı konuşmalarını da "Çıkış Yolu" isminde de işaret ettiği Yüce Diriliş Partisi bünyesinde yer alarak...

Üstadımız genellikle aynı takımı giyerdi, ara sıra giydiğini gördüğüm bir gömleğin de biraz yırtıldığını ve yırtılan kısmını ise kendi el dikişi ile tutturarak giydiğine çok kez şahit oldum keza gözlüğünü de telle tuttuğunu...

Üstat yüksünmeden giyerdi, lüks gibi tutkuları olmayan kanaat ehli bir yaşam sürdü daima. İkrâm etmeyi çok severdi, bizim konuşmamızı bizden daha fazla önemser, fikirlerimizi bizden daha iyi dinlerdi. Beraber yemek yediğimiz zamanlarda da ekmeği yemekte kendi eli ile sofrada bölüştürürdü.

Üstat için büyük küçük, okumuş okumamış fark etmez, dünya malına ise tamahı yoktu. Akif gibi devletin verdiği para ödülünü almamış, ihtiyaç sahiplerine veriniz demişti. Zenginliği ve lüksü önemsemezdi ve dünya malını önemsemediğinden hiçbir zaman hayatı başka bir şekilde yaşamadı. Arabası hiç olmadı, yayınevi olsun, kurduğu Yüce Diriliş Partisi olsun daima yürüyerek giderdi... Sade bir yaşam yaşardı. İsrâfı yoktu, bayat ekmek ile yemek yediğimiz, gazete kağıtları üzerinde iftar açtığımız çok oldu. Edeben o konuşmadan meclisinde söze başlamazdık. Mona Rosa şiirini bir ara cesaret edip sorduğumda sadece şiir olduğunu ifade edivermişti bizim önemsedığımız anlamı o yüklemekten...

Üstadımız Müslümanların fert fert İslam ile yeniden buluşmasını Diriliş ile tanımlardı. İslam'ın esasen insanın dirilişi olduğunu, diriliş şuuruna kavuşan ferdin İslami şuura ereceğini dile getirir. İslami Hareketi "Diriliş Hareketi" olarak tanımlardı. İslam milleti ile her zaman dertlenir ve de parçalı olan İslam ülkelerinin birliğinin nasıl olurda birleşir derdinde olan bir Diriliş eriydi. Üstadımın hayatı, hayali ve dünyası İslam birliği üzerindeydi. Müslümanlar olarak "biz çok güçlü olursak" önemseneceğimizi ve İslam milletine saygısızlık yapılamayacağını nahif bir şekilde tane tane anlatımla ifade ederdi. Millet, ümmet, devlet, medeniyet üstadımın dilinde tekrardan yeniden tanımlanarak diriliş ve hakikat medeniyeti tanımlaması bu çağda yeni bir anlatımla hüviyetini bulmuştu. Tane tane konuşur, lafı uzun tutmaz kısa cümleler ile bize bir kitabın özetini sunardı. Cümlelerinde sır, hikmet ve hakikati; dirilişin hakikatini, Kuran'ın hakikatini sunardı bize. Arkadaşlar "diriliş önce ruhta başlayacak" diye konuşmaya başlar, insanda "İslam'ın Dirilişinin ruhu; ruhun dirilişi

“

Üstat yüksünmeden giyerdi, lüks gibi tutkuları olmayan kanaat ehli bir yaşam sürdü daima. İkrâm etmeyi çok severdi, bizim konuşmamızı bizden daha fazla önemser, fikirlerimizi bizden daha iyi dinlerdi. Beraber yemek yediğimiz zamanlarda da ekmeği yemekte kendi eli ile sofrada bölüştürürdü.

”

de insanın ve insanlığın dirilişini" sağlayacağını söyler ve bu hesaplaşmaya insanı çağırırdı. Ruhun Dirilişinin de inanmakla başladığını, inanmanın teslimiyet içerdiğini ve Allah'a inanıyorum diyen insanın içinde devamlı imanın büyüdüğünü söylerdi.

Üstat Sezai Karakoç konuşurken bizleri bir anda İslam coğrafyasına götürür Bağdat'ı, Kahire'yi Mekke'yi, İstanbul'u ve Semerkant'ı birbirinden ayırt etmezdi. Hepsî birbirinin kardeşi derdi, hepsi bizim şehrimiz derdi. Müslüman pasaportsuz İslam şehirlerine gitmeli, İstanbul'dan Diyarbakır'a nasıl gidilecek ise Mekke'ye,

“

Üstat Sezai Karakoç konuşurken bizleri bir anda İslam coğrafyasına götürür Bağdat'ı, Kahire'yi Mekke'yi, İstanbul'u ve Semerkant'ı birbirinden ayırt etmezdi. Hepsi birbirinin kardeşi derdi, hepsi bizim şehrimiz derdi.

”

66 Vefa
Kış 2022

Bağdat'a da öyle gidilecek günlerin ufkunu bize her daim çizerdi. Bir sohbetinde 'Ortadoğu' ismini batılı sömürgecilerin koyduğunu ve İslam coğrafyasının zihinlerimizde coğrafi olarak ayrışmasında önemli bir parçası olduğunu ifade ederdi. "İnsanda dirilişin öldükten sonra değil yaşarken olması gerektiğini" ifade ederdi. Her ferdin İslam ile Diriliş Bilincine ulaşacağını, "Kuran'ın, Mesnevi'nin Diriliş Hareketi olduğunu bu çağda da İslam Hareketini Diriliş Hareketi ve Kuran Medeniyetini ise Hakikat Medeniyeti" ile tanılandırıldığını çok kereler ifade ederdi...

Cumartesi konuşmalarını mutlak olarak devamlı uzun yıllar yaptı. Üstadımın kapısı zannedildiği gibi herkese kapalı değil bilakis herkese açıktı. Cumartesi konuşmaları ise millete bir davetti. Dirilişin, Hakikat Medeniyetinin bir davetiydi. Bayram konuşmalarını ise titizlikle hazırlar. Her bayramda 2. gün bayramlaşma yapmak için partide hazır bulunurdu, bayramlaşmaları da herkese açıktı, bayram konuşmaları hususen İslam alemine yönelik olurdu. İslam aleminin bayramını kutlar bir araya gelmenin, birlik olmanın önemini vurgular, Müslümanların kurtuluşunun birbirlerine sahip çıkması ve bir olmasıyla mümkün olacağına işaret ederdi...

Üstat, İslam'ın Dirilişi adlı eserinde Müslümanı tanımlarken; "Müslüman, İslam'ı öyle sağ ve diri, canlı yaşamalı ki, seni öldürmek için gelen sende dirilsin" diyerek diriliş nesline seslenirdi. Her daim ümit vardı üstat, bayrağı taşıyacak diriliş neslinin heyecanı ile yaşardı, yaşından dem vurur öleceğini hatırlatır ve bizlere hitap ederek diriliş sancağı sizin ellerinizde derdi. Diriliş üstada göre "hakikat" ve bu dünyada niçin yaşadığımızın tek bir cevabıydı. Dirilişin yeniden inanmak, yeniden düşünmek, yeniden doğarak İslam mayası ile yoğrulmak olduğunu ifade ederdi. Yine bir seferinde kaygıları arasında sadece şair ve şiiirleri ile bilinmesi yattığını ifade etmişti. Kendi ifadesi ile "Bin yıllık

ömrüm olsa, ömrüm boyunca konuşma ve yazma nasibimde varsa, hep Müslümanların birleşmesinden, bir araya gelip şuurulu birliklerini oluşturmalarından bahsedeceğim, bıkmadan bahsedeceğim. Bundan daha büyük bir dava bilmiyorum" diyen üstadımız, tüm yaşam faaliyetinin İslam'ın savunması olduğunu temenni ile ifade ederdi. Hakikat'in Kuran olduğunu, düşüncelerin, sistemlerin, doktrinlerin değişeceğini, değişmeyen tek şeyin hakikat olduğunu ifade ederdi, Hakikat Medeniyeti, İslam Medeniyeti idi.

Aydın, düşünür, münevver fikir insanı üstadımız bizlere hayatı ile de örnek bir yaşantı sergilemişti. Dere, ırmak göl ve okyanusa açılma misali neden Yüce Diriliş Partisi'ni kurduğunu bize uzun uzun anlatırdı. Şiirle başlayan sürecini, kitap dergi, yayınevi, gazete ile devam ettirmişti. Aydın ve müte-

“

Şiirle başlayan sürecini, kitap dergi, yayınevi, gazete ile devam ettirmişti. Aydın ve mütefekkiri bir düşünce adamı olarak parti ile diriliş hareketini taçlandırmış TV kuramamanın kaygısını yüreğinde taşımıştı.

”

fekkiri bir düşünce adamı olarak parti ile diriliş hareketini taçlandırmış TV kuramamanın kaygısını yüreğinde taşımıştı. Bir yandan mücadelecili yaşamı olan diğer yandan ise hayattan kopmayan günlük ve sıradan bir ömür süren yalın Anadolu insanıydı. Üstadın özentsiz sade bir hayatı oldu. Mahalle mescidinde saf tutar, partideyken de namaz vakti geçmeden namaz kılmak için bizlerden zarıfca izin ister, masasının yan tarafına bıraktığı seccadesini kendisi sererdi. Ekmeğini kendisi alırdı, kimseye yük olmazdı, ikram etmeyi çok severdi. Kurduğu ve diriliş hareketi emaneti olarak geride insanlığa bıraktığı Yüce Diriliş Partisi'nin parti disiplinine de son derece önem verirdi. Pek çok siyasetçi kendisi ile görüşmek istediğinde gayet mütevazı olarak parti yönetim onayına sunardı. Üstat parti kuruluşunu önemser, "Müslümanlar olarak önemsenmenin" parti kurarak güçlenmelerinden geçtiğini ifade ederdi. Bir defasında da parti kurmayı "aydınlanma hareketini" başlattık ama aydın arkadaşlar gelemedi derdi. Gelen herkesi ise kabul ederdi. Kimseye de kırgın değildi. En son genel kongrelerimizden birini eski ve yıkık bir kereste fabrikasında Ankara'da gerçekleştirmiştik.

Sözlerime Üstadımın bir bayram konuşmasından özetlediğim bir konuşması ile ümitvâr olarak son veriyorum:

"Her gün İslam âlemi yanıyor. Hiçbir İslam ülkesi de bundan muaf değildir." diyen üstat kurtuluşa gidecek yolu işaret parmağını gökyüzüne doğru kaldırarak şöyle tarif ediyordu: "Birlik olup, bilimde, sanatta, fikirde edebiyatta en büyük seviyeye ulaşmak ve birlik ve bütünlüğe ermek gerekir. Bunu yapmadığımız takdirde cezamız devam edecek. Ama bu bize ümitsizlik sebebi olmasın. Biz bunu hak ettik ve cezamız

“

Bir defasında da parti kurmayı "aydınlanma hareketini" başlattık ama aydın arkadaşlar gelemedi derdi. Gelen herkesi ise kabul ederdi. Kimseye de kırgın değildi. En son genel kongrelerimizden birini eski ve yıkık bir kereste fabrikasında Ankara'da gerçekleştirmiştik.

”

zı çekiyoruz. Eğer uyanırsak ve dirilirsek, Allah da fırsat verir öbürlerini yalıtırsa kurtuluşa ereriz. Mesela İkinci Dünya Savaşı oldu ve birbirlerine girdiler. Bu İslam âlemi için büyük bir fırsattı. Kurtuluş şansıydı ama değerlendiremedik. Ama bu şans gelecekte her zaman vardır. İşkence, hakaret, esaret de vardır. Tam tersine bütünleşip büyüyüp tekrar İslam âlemini geçmişten daha parlak bir dönemini yaşamak da var. Bütün insanlığı da kurtuluşa erdirmeye şansı da önümüzde duruyor. Bize düşen bunlardan birisini seçmek. Ümidimiz kırılmayacağız. Yalancı ümitlere, yalancı emniyetlere, büyüklüklerle düşmeyeceğiz. Hepimizin bayramı yeniden kutlu olsun. Hayırlı bayramlar."

67 |

GÜNLÜĞÜMDEN BİR SEZAI KARAKOÇ ZİYARETİ 7 MAYIS 2016 / CUMARTESİ

Etüt masamdayım. "İstanbul'da Yaşama Sanatı" kitabını okuyorum. İstanbul Rumlarının devamı olarak bu bölümde Ermenileri anlatıyor. Ardından İstanbul'da musiki kültürünü. Hangi vakitte hangi makamda ezan okunur ve ünlü imamlar müezzinler ve mevlidhanlar kimlerdir...

Aklıma Sezai Karakoç'a gitme düşüncesi düştü. Fasıllı bir hazırlıktan sonra yanıma arkadaş arıyorum. Melih beraber gitme teklifimi reddetti. İş başa düştü, çantamı aldım ve akşam namazını kılıp geçmeyi düşündüm Fındık-

zade'ye. Danışmada Ömer Hoca'yla karşılaştık. Mevzuyu açınca "Birlikte gidelim." buyurdular. Namazı Mimar Mehmet Ağa'da kılıp otobüse bindik. Ulaştığımızda saat 21:30 gibiydi.

İçeri girdiğimizde aynı simalar bizi karşıladı. Oturduğumuzda ise Sezai Bey akşam namazı için müsaade istedi. Derin bir sessizlik vardı. Masasının başına geçtiğinde de o derin sessizlik devam etti. Ömer Hoca'nın partinin olağan kongresinin 29 Mayıs'ta mı olacağını sormasıyla muhabbet başladı. Belgeleri yetiştirme çabasında

olduğunu belirtti Üstad. İkinci olarak muhabbeti açma cümlesi "Hamamönü'nde olacakmış galiba." oldu. "Evet orada bir yer ayarladık, bahçeli falan hoş oldu." diyerek gülümsedi.

Her zaman gördüğümüz simalardan biri kongrenin Mimar ve Mühendisler Odası'na ait Hamamönü'ndeki tarihi evlerden birinde olacağını söyledi. İstanbul İl Başkanı da olan Lütfü Ağabey ile Ömer Hoca 22 Mayıs'ta olacağı söylendiği halde neden ertelendiğini konuşuyorlardı. Meğer 22 Mayıs'ta Ak Parti de genel kurula gideceği için Üstad tarihin değiştirilmesini istemiş.

Bir süre daha fısıltıyla geçtikten sonra sazı eline alan Sezai Bey oldu. Sonuçta Ankara Mülkiye mezunuydu. Taceddin Dergahı'na göre kongre yerinin konumunu tespit etmeye çalışıyorlardı. "Denizciler Caddesi'nde olması beni daha mutlu eder." dedi ve asıl muhabbet başladı. Artık tek konuşan kişi kendisiydi, herkes dinliyordu.

"Diriliş'in ilk temelini orada attık, oradan çıktı." dedi. 1960 yılının darbe öncesini ya da 1959 sonunu anlatıyordu.

"Vergi dairesinde memur olarak çalışıyoruz ama bina küçük. Bizim arkadaşı genel müdür yardımcısı olarak atadılar. Müdür yetki vermiş. Ortamın da karışık olmasından istifadeyle orada birkaç bina satın aldı. Onları da vergi dairesine ek binalar olarak da-

ğıttı. Arkadaş biraz sertti. Kimse olmadığı zamanlar küfür falan da ederdi. 'Gönderin lan malzemeleri' dedi öyle yapıldı."

Yeni binalara da özlü sözler yazdırılmasının emrini vermiş. Bunların kontrolünden de Sezai Bey'i sorumlu tutmuş. Yazılarını kontrol ettiklerinden biri Denizciler Caddesi üzerinde diğeri Yeğenbey Vergi Dairesi'ymiş. Caddesinin altında Boğaziçi Lokantası varmış, yemeğini orada yemiş. Sahibi Beylerbeyiliymiş gide gele arkadaş olmuşlar. Onun en üst katları da otelmiş, orada kalırmış.

"Biraz ötede" diyor, "Matbaa vardı, orada Hilal Dergisi çıkarılırdı. O caddeye açılan çıkmaz sokakta da Osman Yüksel'in matbaası vardı orada buluşurduk." O cadde Hergale Meydanı'na açılıyormuş galiba. Meydanda da Diyanet İşleri Başkanlığı varmış.

"Şevket orda mütercim olarak çalışıyordu. Arkadaşlarla ya hep beraber benim odada buluşurduk veya Serdengeçti'nin matbaasında. İlk, Diriliş Dergisi'ni çıkarma fikrini orada koydum kafama. Matbaa arıyorduk. Boğaziçi Lokantası'nın üstünde Kardeşler Matbaası vardı. 'Tamam, çıkalım konuşalım.' dedik. Matbaanın sahibi de İnönü'nün damadının kardeşi. Metin Toker'in kardeşi Mümin Toker oradaydı. Dedik 'Biz bir dergi çıkaracağız ama bizim görüşümüz farklı olabilir.' O da 'Burası bir ticarethane.' dedi. 'Ama İnönü aleyhinde de şeyler olabilir.' dedim." dedi gülerek.

“

Aklıma Sezai Karakoç'a gitme düşüncesi düştü.

Fasıllı bir hazırlıktan sonra yanıma arkadaş

arıyorum. Melih beraber gitme teklifimi reddetti.

İş başa düştü, çantamı aldım ve akşam namazını

kılıp geçmeyi düşündüm Fındıkzade'ye. Danışmada

Ömer Hoca'yla karşılaştık. Mevzuyu açınca "Birlikte

gidelim." buyurdular. Namazı Mimar Mehmet

Ağa'da kılıp otobüse bindik. Ulaştığımızda saat

21:30 gibiydi.

”

“‘Olursa olsun.’ dedi. Ki sonra İnönü’ye de taş attık biz. Öyle başladı dergi işi.”

Birkaç yudum aldı çayından. Dergi meselesine ara verip: “Bir gün hatta Beyrut Palas vardır aşağıda, duyduk ki Bediüzzaman Hazretleri gelmiş. Yine arkadaşlarla toplandık Şevket falan otelin önüne. Bir geldik ki kalabalık. Polisler gelmiş kimseyi sokmuyor. Sonra Serdengeçti çıktı geldi. ‘Ziyaret etmeye geldik.’ dedim, ‘Görüşeceğiz.’. ‘Polisler kimseyi almıyor, ben vuruşa vuruşa görüştüm lakin siz görmezsiniz, vuruşamazsınız, devlet memurusunuz.’ dedi. Haklı ne yapalım devlet memuruyuz, görüşemedik.” dedi. Dergi konusuna geri döndü. Dikkatimi çekmiştir hiçbir zaman konuştuğu konuyu yarım bırakmazdı. Çok uzun süre geçse ve başka konular araya girse dahi mutlaka dönmeyi başarıyordu.

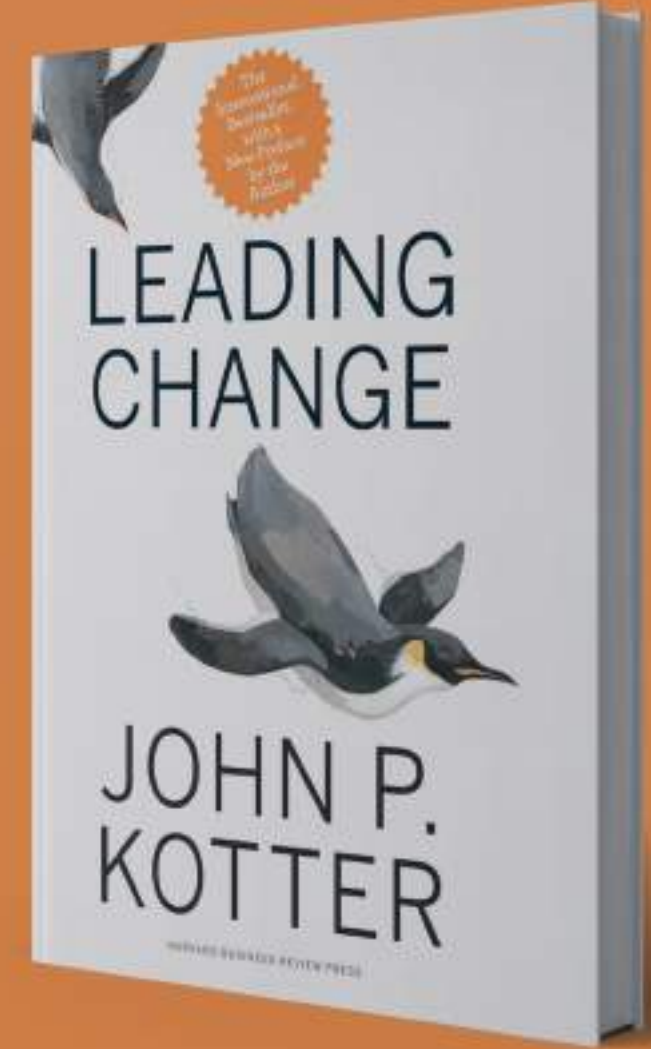
“Dergiyi hazırladık ilk sayı çıktı.” deyince oturanlar içerisinden bir ses “Kimlerle çıkarmıştınız?” diye bir soru sordu. “Tabi baş bendim” dedi ilk. “İşte Profesör Hamidullah’ın kitaplarını çeviren kişi Salih...”, “O zaman Şevket’e tercüme için yazılar vermiştik.” deyip yine çayına devam etti. Fırsattan istifade yine sorular geldi: “Kaç basmıştınız dergiyi?”. “Onu hatırlamıyorum ama” (gülerek) “Fazlaca, 23 tane abonesi vardı.” dedi.

“O arada da zenginler İstanbul’da bir şirket kurmuşlar Sönmez diye. ‘Korkma sönmez’ var ya İstiklal Marşı’nda oradan esinlenerek. Sönmez diye de bir gazete çıkarmaya karar vermişler, günlük gazete. Sonra bunun adı Yeni İstiklal oldu. Bir süre sonra gazete zarar etmeye başlamış. Halbuki n’olacak hepsi çok zengin adamlar ama adamlar alışmış kâr etmeye. ‘Kapatalım.’ dediler gazeteyi. Şevket de uzaktan izliyor olayları. ‘Bana verin ben zarar ettirmem.’ diye gazeteye atıldı. Verdiler.”

“

Dikkatimi çekmiştir
hiçbir zaman konuştuğu
konuyu yarım bırakmazdı.
Çok uzun süre geçse ve
başka konular araya girse
dahi mutlaka dönmeyi
başarıyordu.

”

DEĞİŞİM LİDERLİĞİ

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmenliğini İhsan Taşer’in üstlendiği Değişim Liderliği kitabı Harvard Business Review yayınları tarafından 2012 yılında ilk baskısıyla raflarda yerini almıştır. 3 bölümden oluşan bu kitabın

en güçlü yanlarından bir tanesi Kotter’in yıllarca iş dünyasında dinlediği, duyduğu, takip ettiği değişim-dönüşüm hikâyeleri babındaki onlarca örneklerle argümanlarını oluşturması ve desteklemesidir.

Yirmi yıl önce Harvard profesörü John Kotter, değişim hakkında nasıl düşünmemiz gerektiği konusunda devrim yaptı ve Değişim Liderliği (Leading Change) kitabının ilk baskısında, bir işletmenin nasıl dönüştürüleceğine

“
Genelde insanlar ve var olan kuruluşlar statükoyu tercih eder. Bu nedenle, büyük bir değişiklik yapmak için öncelikle bazı şeylerin iyileştirilmesi gerektiğini kabul etmemiz gerekiyor.

dair sekiz adımlık bir süreç ortaya koydu.

Esas olarak büyük kuruluşları hedef alsa da, Kotter'in düşüncesi, özellikle bizi kayıtsızlığa teslim olmamız ve önce kültürü değiştirerek değişimi yönlendirmemiz konusunda uyarıcı temel önerileriyle, günümüz şirketleri için de aynı derecede geçerli görünüyor.

Genelde insanlar ve var olan kuruluşlar statükoyu tercih eder. Bu nedenle, büyük bir değişiklik yapmak için öncelikle bazı şeylerin iyileştirilmesi gerektiğini kabul etmemiz gerekiyor. O halde liderliğin bir organizasyon aracılığıyla yeni vizyonu çekecek yapıların yanı sıra aciliyet ve motivasyon oluşturması gerekir.

Kotter, yeni teknolojiler, uluslararası ekonomik entegrasyon ve iç pazar olgunlaşması ile son 20 yıldaki inanılmaz miktardaki değişimi asla tahmin edemezdi. Yine de bunların işletmeler için ne anlama geleceğini, rekabeti artıracaklarını ve hepimizin sürekli olarak gelişme ihtiyacını öngördü. Değişim Liderliği (Leading Change) kitabının önsözünde aslında, bu fikre temel bir inancın ağırlığını veriyor ve şöyle diyor: “Küreselleşmiş bir ekonomi herkes için hem daha fazla tehlike hem de daha fazla fırsatı firmaları yalnızca rekabet etmek ve gelişmek adına hayatta kalabilmeleri için imkân sunuyor.” Küreselleşmenin son birkaç on yılda tarım endüstrisi üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu bir düşünün. Arazi ve emtialar için benzeri

görülmemiş fiyat dalgalanmaları, yeni hastalık tehditleri, ticaret anlaşmalarının ve siyasi politikaların sürekli değişmesi, alıcıların ve girdi tedarikçilerinin inanılmaz konsolidasyonu, nüfus artışları ve daha yakın zamanda çığır döviz dalgalanmaları gördük. Kotter, 1990'lara kadar en büyük başarılı işletmelerin, genellikle büyük bir orta yönetim bileşeni ile yönetim hiyerarşisi üzerine kurulduğunu ve daha fazla üretmeye yönelik içe odaklı bir kültüre sahip olduklarını söylüyor. Bu işletmelerde, liderlik geleceğin parlak görünmediğini bilse bile, gelenek genellikle değişime baskın çıkar.

Kotter, bunun “bozuk değilse düzeltmeyin” zihniyetini benimsediğini ve şirketleri olası bir başarısızlığa hazırladığını çünkü büyük ölçekli dönüşümleri düşünmeleri gerektiğini düşündüklerini söylüyor. Bunun yerine bu işletmeler, yalnızca kısa vadeli hedeflere yönelik olarak izole departmanlarda daha küçük değişiklikler üzerinde çalışma eğilimindeydi. Bu durum ancak çiftçiler için iyi haberler olabilirdi çünkü onlar işleri düzeltmek için daha iyi bir konumdalar. Bunun nedeni, teoride daha küçük işletmelerin daha az bürokrasiye sahip oldukları ve liderlerinin uygulamalı çalışmaya bağlı olma eğiliminde oldukları için büyük değişiklikleri daha kolay benimsemeleri olarak gösterilmektedir. Bu yüzden Kotter, “Daha düz ve daha yalın yapı, değişimin daha fazla kabul edilmesini teşvik ediyor” diyor. “Basit yapı, daha fazla ekip çalışmasına, daha az

egoya, daha az bağımsız silolara ve en önemlisi, çalışanlar arasında daha dürüst ve daha fazla güvene sahip iletişim olanak tanımlar.” Yine de, Kotter'in değişimin sadece yönetilmemeli ve yönlendirilmesi gerektiği fikri, çiftlikler de dahil olmak üzere her büyüklükteki işletme için çok doğru görünüyor. Başarılı olan dönüşümlerin yüzde 80'inin liderlik sayesinde, yüzde 20'sinin ise yönetim sayesinde gerçekleştiğini söylüyor ve bunların bir gecede olmayacağını belirtiyor.

Kotter daha sonra büyük bir değişiklik yapmak için sekiz adımlı yaklaşımını ortaya koyuyor. Ama aynı zamanda bağlılık gerektirdiği konusunda da uyarıyor. Her adımda başarılı olsanız bile, yeni yaklaşımlarınızı iş kültürüne demirlemeniz gerekir. Aksi takdirde iş eski haline dönecek ve emekleriniz boşa gidecektir. Kotter, iş ortamının hızla değişen gerçekleriyle başa çıkmak için tüm işgücü üyelerinin kalplerine ve zihinlerine de ihtiyaç olduğunu dile getiriyor. Bu nedenle, bir işi değiştirmenin, müşteri hizmetlerini ve memnuniyetini (kalite, yeni ürünler, teslimat ve fiyat) iyileştirme gibi dışa odaklı olma eğiliminde olan mantıklı, ilham verici bir vizyonla yönlendirilmesi gerektiğini söylüyor. Bu vizyon öncelikle mümkün olmalı ve aynı zamanda insanları motive edecek ve yıllarca sürdürülmesi için gereken aciliyeti yaratacak kadar önemli olmalıdır. Sonunda vizyon, şirketin faaliyet gösterdiği kültürün bir parçası haline gelir. Yine de değişim vizyonu, onu beş dakikadan kısa bir sürede

ifade edebileceğiniz kadar basit olmalıdır.

Kotter, değişimi oluşturmak, satmak ve yönetmek için bir iş liderinin değişim ihtiyacını kabul eden güçlü, akıllı insanlardan oluşan bir yol gösterici koalisyon kurması gerektiğini söylüyor. Liderin ayrıca yeni vizyonun oluşturulmasına ve yazılmasına rehberlik etmesi ve müşteriler, yatırımcılar ve çalışanlar üzerindeki etkileri dikkate almasını sağlayarak sözcüğü yayması gerekir. Kotter, herkesin yolunda gitmesini sağlamak için güçlü bir iletişim gerektiğini ve yol gösterici koalisyonun vizyon hakkında tekrar tekrar konuşması gerektiğini söylüyor. Çıktı alın, sabitleyin, bunun hakkında yazın ve toplanılarda, işe alım ve eğitim sırasında her zaman bunun hakkında konuşun.

Yol boyunca herkesi motive etmek için kısa vadeli kazanımlar da olmalıdır. Ayrıca büyük değişiklikler yaparken, değişiklik iş kültürünün bir parçası haline gelene kadar çok erken zafer ilan etmeyin. Ve “buradaki işleri yapma şeklimiz” haline geldiğinde bile, yeni vizyonun pekiştirilmesi gerektiğini kabul edin.

Son olarak Kotter, her şey çok ürkütücü görünüyorsa, durup dürüstçe kendinize şu anki yolunuza devam ederseniz ve işinizin etrafında dönen trendlere uyum sağlamazsanız ne olacağını sormanız gerektiğini söylüyor.

“
Kotter, değişimi oluşturmak, satmak ve yönetmek için bir iş liderinin değişim ihtiyacını kabul eden güçlü, akıllı insanlardan oluşan bir yol gösterici koalisyon kurması gerektiğini söylüyor.

TÜRKİYE'NİN AKADEMİ ÖDÜLLERİ BÜYÜYOR

İkincisi gerçekleşen İlim Yayma Ödülleri Ödül Töreni sonrasında, kazanan aday sayısı toplamda 6 olarak büyük bir heyecana doğru yol alıyor.

İlk olarak Mayıs 2017'de gündeme gelen İlim Yayma Ödülleri fikri; aradan geçen dört buçuk yılda Türkiye'nin saygın akademik ödülü olma yolunda gelişmeye devam etmektedir. Akademisyen, iş insanları ve iletişim uzmanlarından oluşan yaklaşık 30 kişilik güçlü bir ekiple başlatılan çalışmalar, aynı kararlılıkla ve inançla saygın bir yer edinmektedir.

İlim Yayma Ödülleri; 19 Aralık 2021 tarihinde Dolmabahçe Sarayı'nda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, bakanlarımız, rektörlerimiz, iş dünyasının önde gelen isimleri, bürokratlarımız, sponsorlarımız, basın dünyası ve İlim Yayma camiasının temsilcileriyle sahiplerini buldu.

20 Mayıs 2021 tarihinde başlayan başvuru süreci, 31 Temmuz 2021 tarihinde sona ermiştir. Evrensel düzeyde insanlığa fayda sağlayacak bilgi üre-

ten araştırmacıların başvuruları, 2019 yılında olduğu gibi büyük bir titizlikle değerlendirilmiş ve 2021 İlim Yayma Ödülleri gerekli hassasiyet ve önem gösterilerek sonuçlandırılmıştır. 2021 İlim Yayma Ödülleri'ne 2019'a göre başvuran aday sayısı 758'den 1111'e, başvuran üniversite sayısı 106'dan 159'a, başvuran kurum sayısı da 14'ten 34 yükseldi. Ayrıca 2019'da toplam başvurular içindeki %22'lik oranını 2021'de %38'e çıkaran kadın bilim

insanlarımızın teveccühü bizi ziyadesiyle sevindirmiştir.

Ödül için en önemli aşamaların başında yer alan İlim Yayma Ödülleri değerlendirme süreçleri, azami dikkat ve ehemmiyetle tamamlanmıştır. Daha önce belirlenen bilimsel değerlendirme kriterlerine ve ilkelerine göre süreç, çok titiz bir şekilde takip edilmiştir. İlim Yayma Ödüllerinin ikincisi için bilimsel değerlendir-

me aşamasında görev alan 125 bilim insanımızın objektif bir sonuç ortaya koyabilmeleri adına, özgün bir yazılımla desteklenerek, her türlü özen gösterilmiştir. Bütün bu çalışmalar için ekiplerimizle son iki yılda 101 toplantıda 286 saat mesai harcanmış ve bilimsel değerlendirme süreci 6 farklı kurul tarafından 8 aşamada gerçekleştirilmiştir.

Titizlikle işlenen süreç sonunda üç kategoride finale kalan çalışmalar arasında İstanbul Medipol Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zekai Şen İlim Yayma Büyük Ödülü'nü,

Kayseri Erciyes Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Soylak Mühendislik, Doğa ve Sağlık Bilimleri Ödülü'nü ve Marmara Üniversitesi'nden Doç. Dr. Hümeysra Özturan Sosyal Bilimler Ödülü'nü almaya hak kazanmıştır.

2019'da 6, 2021'de de 5 farklı lisanda eserlerin bilimsel değerlendirmesini

tamamlamış olmak, bizlere önemli kazanımlar sağladı. İlim Yayma Ödülleri 2027'de Uluslararası düzeye taşımak için Ocak 2022'den itibaren çalışmalara başlanacaktır. Ekibimizin ortak akıl gücünü kullanarak her bir detayı titizlikle çalışılacaktır. Uluslararası İlim Yayma Ödüllerinin, alanında özgün bir değer oluşturmasına gayret edilecektir.

AHDE VEFA PROGRAMLARI

HATİM PROGRAMLARI

Vakıf Merkezi İkranlı Tanışma ve Hasbihal Programı

Kurucu ve bağışçılarımızı yılda bir kez de olsa bir hatim programıyla yad etmek vakfımızda artık bir gelenek halini aldı.

Bu kapsamda 5 Ağustos Perşembe günü, kurulduğu tarihten bugüne farklı yılların haziran,

temmuz, ağustos aylarında vefat eden kurucu ve bağışçılarımız için 32 hatim, 2 Kasım Salı günü farklı yılların eylül-ekim-kasım aylarında vefat eden kurucu ve bağışçılarımız için 27 hatim okundu. Mezunlarımız, vakıf çalışanlarımız ve mütevelli heyeti üyelerimiz tarafından önce-

den okunan hatimlerin duası Şehzade Camii'nde ikindi namazına müteakip yapıldı.

Bu programlara her dönem vefat eden kurucu ve başışçılarımızın yakınları da davet edilmektedir. Hatim duasından sonra vakfımızın merkezinde misafirlerimize ikramlı tanışma ve hasbihal programları yapılmaktadır.

Şehzade Camii Hatim Duası

VAKIF TANITIM PROGRAMLARI

İstişare ve Murakabe Heyeti Toplantısı

Vakfımızın yeniden inşa edilen vakıf merkezi ve lisansüstü yurt binasından tanıtım toplantıları düzenlenmektedir. Bu toplantılarda vakıf çalışmalarımız bir sunum eşliğinde ayrıntılı olarak tanıtılmakta ve katılımcıların eleştirisi, görüş ve önerileri alınmaktadır. 2021 yılında 4 kez düzenlenen vakıf tanıtım toplantılarının düzenli olarak her ay yapılması planlanmaktadır.

TAZİYE

Ahmet Edip Uğur

Vakfımız kurucu üyesiymiş Ahmet Edip Uğur Rahmet-i Rabbani'ye kavuştu. Mekanı cennet olsun.

ZAİM TEKNOPARK FAALİYETE GEÇİYOR

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Halkalı Merkez Kampüsü'nde 2020 yılının son çeyreğinde temelleri atılan Zaim Teknopark hizmet binalarından ilki Aralık ayında faaliyete geçmesi planlanıyor. Firmalara yer tesliminin kasım ayı içerisinde başlayacağı Zaim Teknopark'ta katılım bankacılığı fintek, helal ve vegan gıda biyoteknolojisi, enerji ve enerji verimliliği, savunma sanayiine yönelik bilişim temaları öncelikli olmak üzere birçok yüksek teknoloji Ar-Ge

proje başvurusu değerlendirildi. Hakemlerin onayladığı projelerin sahibi girişimci firmalara ofis anahtarları kasım ayının ikinci haftasından itibaren teslim edilecek.

Milli teknoloji hamlesinin yeni neferi olan Zaim Teknopark'ın birinci etap binasında, bir kaç yıl içinde ticarileşme potansiyeli olan, katma değeri yüksek ürün ve hizmetlere yönelik ArGe projesi olan girişimcilerin başvuruları bekleniyor.

İZÜ TEKNOFEST 2021'DE YERİNİ ALDI

Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali TEKNOFEST, bu yıl da büyük bir coşkuyla gerçekleşti. İstanbul Atatürk Havalimanı'nda gerçekleşen festivalde ilham yaratan projeler ve etkinlikler yer aldı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi hazırladığı stant ile TEKNOFEST 2021'deki yerini aldı. Ziyaretçilere festival boyunca üniversitenin çalışmaları, teknolojik altyapısı, projeleri ve özellikle bu yıl faaliyete başlaması planlanan Zaim Teknopark hakkında bilgiler verildi.

İZÜ öğrencileri geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi TEKNOFEST 2021 kapsamında düzenlenen yarışmalarda yerlerini aldı. Bu yıl İZÜ'lü öğrenciler-

den oluşan iki farklı takım festivalde mücadele etti. Öğrencilerimizin çalışmalarını jüri üyeleri tarafından büyük beğeni ile incelendi.

Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü öğrencilerimiz Etem Çınar, Yasin Kızılkaya, Tolga Değirmenci, Hüseyin Ermiş, Ahmet Furkan İnal ve Semih Rüzgar'dan oluşan MobiKit takımımız "Eğitim Teknolojileri" alanında geliştirdikleri proje ile yarışmaya katıldı.

Yazılım Mühendisliği Bölümü öğrencilerimiz Engin Cindoruk ve Ömer Faruk Ekinci'den oluşan OMEN-LAB takımımız ise "Turizm Teknolojileri" kategorisinde yarıştı.

İZÜ'DEN ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞ BİRLİĞİNDE YENİ HAMLE

İZÜ ile tarımsal Ar-Ge şirketi olan Gübretaş arasında iş birliği anlaşması yapıldı. Anlaşma, Gübretaş Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Fahrettin Poyraz, Gübretaş Genel Müdürü İbrahim Yumaklı ve İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut arasında İZÜ Halkalı Kampüsünde düzenlenen törende imzalandı. İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut, tarımsal üretime katkı sağlayacak faydalı işler yapacaklarını ve üniversite-sanayi iş birliğinde çok önemli bir adım atıldığını belirtti.

Dünyada üniversitelerin sürdürülebilir kalkınmaya önem verdiğini belirten İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut, bu anlaşma ile tarım ve gıda geleceği, gıda güvenliği konusunda

birçok çalışma yapacaklarını belirtti. Anlaşma ile asıl amaçlarının sürdürülebilir tarımı gerçekleştirmek olduğunu ifade eden Prof. Dr. Mehmet Bulut, "Mesela ayçiçeğinin kullanılmayan 'baş' kısmının çevreye olan etkisini minimize etmeye çalışacağız. Bunun gibi birçok diğer ürünün üretim sürecini, çevreye uyumlu ve zarar vermeyecek şekilde gerçekleştireceğiz" diye konuştu.

Üniversitede çalışmalarını yürütmek için Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi kurduklarını belirten Prof. Dr. Mehmet Bulut, öğrenci ve hocalarla çok iyi çalışmalara imza atacaklarına inandığını söyledi.

Türkiye ve Pakistan'ın Teknoloji Şirketleri İZÜ'de Buluştu

Pakistan ve Türkiye'den önemli isimlerin katıldığı "Pakistan Tech Summit" etkinliği 25-26 Ekim 2021 tarihlerinde İZÜ'de gerçekleşti. Silikon Vadisi ve Norveç'in ardından üçüncüsü gerçekleştirilen zirveye, Pakistan ve Türkiye'nin hükümet yetkililerinin yanı sıra, iki ülkenin girişimcileri, teknoloji uzmanları, girişimcilik merkezi temsilcileri katıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, Pakistan Bilim ve Teknoloji Bakanı Shibli Faraz, Pakistan Federal Hükümet Bakanlarından Atif Khan, Pakistan'ın İstanbul Başkonsolosu Bilal Khan ve İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut'un katıldığı etkinlikte, 250'yi aşkın girişimci ve teknoloji şirketi bir araya geldi.

Pakistan Bilim ve Teknoloji Bakanı Shibli Faraz, Pakistan hükümetinin start up'ların büyümesi ve rekabet etmesi için ortam hazırlamak yönünde çalışmalar yürüttüğünü ifade etti. Pakistan'ın teknoloji sektöründe sunduğu muazzam fırsatların altını çizen Faraz, bu tarz etkinlikleriz Pakistanlı girişimcilerin yeteneklerini sergilemek ve teknoloji ekosistemini beslemek için önemli bir fırsat olduğunu söyledi.

Bakan Yardımcısı Fatih Kacır, etkinlikte yaptığı ko-

nuşmada, Türkiye'nin Ar-Ge ve inovasyon yatırımlarından, teknolojiye sağladığı ilerlemeden bahsederek, iki ülke arasındaki ilişkilere değindi. Kacır, "İki ülke arasında bu tür bir iş birliği bizim için misyon olan "daha iyi bir dünya yaratmak" fikri için bir zorunluluktur" diye konuştu. Fatih Kacır programda yaptığı sunumda Türkiye'nin 2023 yılına kadar 1 milyar dolarlık start-up'a ulaşmayı hedeflediğini belirtti.

İZÜ Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bulut teknoloji sektörünün iki ülkenin genç nesli ve geniş nüfusu için büyük avantaj olduğunu ifade ederek "Onları iyi eğitile, iyi ve çağdaş teknolojilerle hazırlayabilirsek gelecek coğrafyamızdır" dedi. Prof. Dr. Mehmet Bulut konuşmasında İZÜ kampüsünde yer alan Zaim Teknopark'ı önümüzdeki ay içerisinde faaliyete açmayı hedeflediklerini söyledi.

İlim ve İrfan YUVASI | İbnülemin Mahmud Kemal İnal Yurdu

2021-2022 akademik döneminde yurdumuza yeni kayıt yaptıran öğrencilerimiz ile 4 Kasım 2021 tarihinde İlim Yayma Vakfı Genel Merkez konferans salonumuzda tanışma ve yurt tanıtımı programımızı gerçekleştirdik.

Yeni talebelerimize dönük Oryantasyon Programı öğrencilerimizin katılımıyla, genel merkez konferans salonumuzda gerçekleşti.

2021-2022 akademik döneminde yurdumuzda oda başkanlıkları görevini yürütecek öğrencilerimiz ile 4 Kasım 2021 tarihinde İlim Yayma Vakfı Genel Merkez konferans salonumuzda tanışma toplantısı programımızı gerçekleştirdik.

Oda Başkanlarına Tanışma Programı 63 talebemizle, genel merkez konferans salonumuzda gerçekleşti.

Ayasofya'ya Vefa konulu sabah namazı programı, 65 öğrencimizin katılımı ile gerçekleştirildi.

14 Kasım Pazar günü, talebelerimiz ile rehber eşliğinde Edirne Kültür ve Tarih turumuz yapıldı.

Osmanlı Türkçesi dersimiz, 18 öğrencimizin katılımıyla derslerine devam etti.

Selman Dilek hocamız ile Düşünce Tarihi Okumaları dersi, 4. yılına başladı.

Geleneksel hale gelen, Tariqat-i Muhammediyye dersimiz medrese mescidinde yapıldı.

Bağlama Atölyesi
Uğur Kavcı hoca
önderliğinde, 33
öğrencimizin ka-
tılımı ile derslerine
başladı.

İLİM YAYMA VAKFI VEFA LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ YURDU ÖĞRENCİ KABULÜNE BAŞLADI

BARINMAYA BAŞLAYAN ÖĞRENCİLERLE
TANIŞMA PROGRAMI YAPILDI

Bizi

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDAN

TAKİP EDEBİLİRSİNİZ

@ilimyaymavakfi

MEMORIAL
DİJİTAL SAĞLIK ASİSTANI

Her Zaman Her Yerde Sağlığın Güvende...

Sağlıkta
Dijital Takip
Dönemi
Başlıyor!

Dijital Takip Programlarımız
COVID-19 • KALP SAĞLIĞI • DİYABET

- Mobil uygulama ve akıllı teknolojiler ile hastalıklarınızın uzaktan takibi
- Takip cihazlarımız ile tansiyon, nabız, oksijen seviyesi, ateş, EKG ve şeker değerlerinizin ölçümü ve izlenmesi
- İhtiyaç anında doktorunuz ve hemşireniz ile iletişim
- Memorial e -Doktor ile online doktor görüşmeleri
- Memorial Evde Bakım hizmetleri ile evinizde/iş yerinizde istediğiniz sağlık hizmetine ulaşın.

444 88 99

Daha fazla bilgi için:

memorial.com.tr/dijital-saglik-asistani

*Şimdilik sadece İstanbul Ataşehir, Bahçelievler ve Şişli hastanelerimizde geçerlidir.

BAĞIŞLARINIZ İÇİN HESAP NUMARALARIMIZ

ONLINE BAĞIŞ İÇİN
OKUTUNUZ

ALBARAKA

Fatih/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ: TL
HESAP NO: 376240 - 17
İBAN NO: TR40 0020 3000 0037 6240 0000 17

KUVETTÜRK

Kızıtaşı/İstanbul - Şubesi
HESAP TÜRÜ: TL
HESAP NO: 8739485
İBAN NO: TR37 0020 5000 0087 3948 5000 03

**İLİM YAYMA
VAKFI**
www.iyv.org.tr

AKSA'DAN ÖZBEKİSTAN'A 3 ELEKTRİK SANTRALİ BİRDEN

Aksa'nın en uzun vadeli elektrik satış sözleşmesine sahip
Özbekistan yatırımları yakında üretime başlıyor.

Afrika'dan sonra Asya kıtasındaki yatırımlarıyla toplam 2.700 MW kurulu güce ulaşan
Aksa Enerji, uluslararası alanda gücüne güç katıyor.

Özbekistan'da Toplam Kurulu Güç
740 MW

Taşkent A

Taşkent B

Buhara

www.aksaenerji.com.tr

KAZANCI HOLDİNG